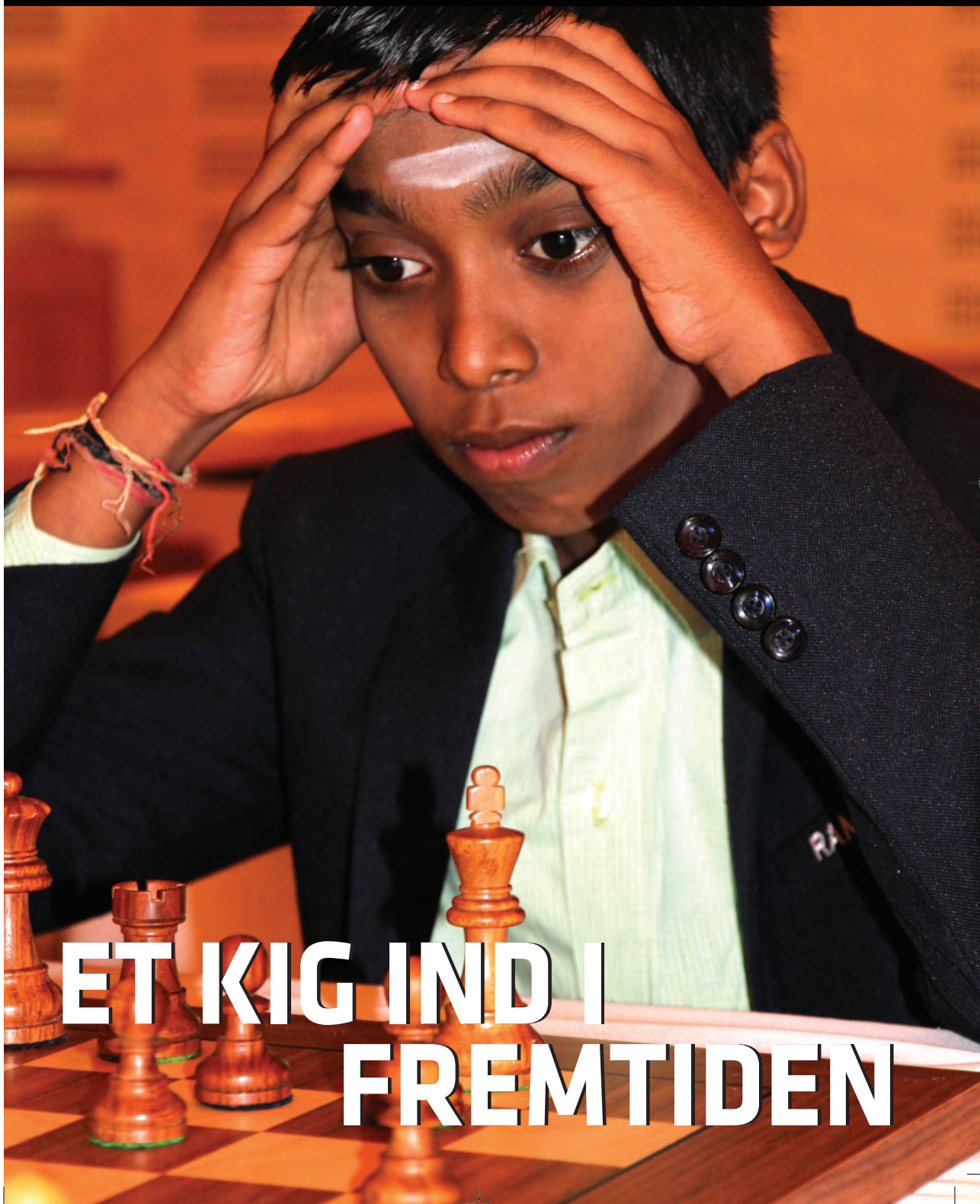


SKAKbladet

MEDLEMSBLAD FOR DANSK SKAK UNION

2019-3



ET KIG IND I
FREMTIDEN

SKAKbladet 2019/3 – **Indhold**

- 4 Xtracon Chess Open**
Jan Løfberg, Mads Andersen,
Mikkel Manosri Jacobsen,
Ellen Kakulidis og
Thomas Haugaard
- 28 Aktuel taktik**
Jacob Aagaard
- 29 Nyt fra DSU**
Poul Jacobsen
- 30 Danmarks Skakhistorie
1. del**
Kaare Vissing Andersen
- 40 Brættet rundt**
- 41 Klubliv – Skak for sjov**
Henrik Andersen
- 44 Klubliv
Fredericia Skakforening**
Claus Marcussen
- 45 Fredericia Chess 2019**
Mikkel Manosri Jacobsen og
Ellen Fredericia Nilssen
- 49 Den moderne skakkunst
blomstrer**
Steffen Nielsen
- 54 Ferieskak**
Allan Stig Rasmussen
- 59 Højt adrenaliniveau**
Jacob Sylvan
- 62 Træning med Kasparov**
Jonas Bjerre
- 65 Et nyt kapitel begynder**
Filip Boe Olsen
- 67 Brættet Rundt**
- 68 Carlsens fantastiske år**
Lars Schandorff
- 80 Det mentale spil**
Lars Schandorff
- 82 Mindeord**
Lars-Henrik Bech Hansen
- 84 Løsninger/Aktuel taktik**
Jacob Aagaard
- 86 Brættet rundt**
- 88 Alt har en ende**

4-27**International skak i Helsingør**

Som sædvanlig blev Xtracon Chess Open gennemført med stor professionalisme på Konventum lidt uden for Helsingør. Kort for turneringens afvikling døde turneringens store hovedkraft Lars-Henrik Bech Hansen, men det lykkedes alligevel at gennemføre turneringen med den store præcision, som gør stævnet til noget helt særligt. Det er ikke mindst Lars-Henrik Bech Hansens fortjeneste.

*Foto: Thomas Larsen.***41-43****Unge spiller skak**

"Skak for sjov" er en anderledes skakklub. Den er hjemmehørende på Frederiksberg. Ti undervisere er tilknyttet klubben, hvor der er hen ved 300 medlemmer – næste alle er mellem 5 og 14 år. Klubbens koordinator Henrik Andersen fortæller om de andre veje, som man har valgt at gå.

*Foto: Viggo Brøndegaard.***62-64****Sejr og stormesternorm
i Budapest**

Jonas Bjerre var på træningslejr med den tidligere verdensmester Garri Kasparov i Kroatien. Umiddelbart efter tog Jonas videre til en lukket stormesterturnering i Budapest. 15-årige Jonas blev delt turneringsvinder og scorede sin anden stormesternorm på mindre end tre måneder.

*Foto: Sigfred Haubro.**Forsidefoto: Vinderen af Xtracon Chess Open 2019, Rameshbabu Praggnanandhaa.**Foto: Sigfred Haubro.*

STJERNEDRYG

Det er sjældent, at sportens helt store stjerner kommer til Danmark. Man kan selvfølgelig altid tænde for sit tv eller computer og se Liverpool eller Roger Federer, men man kan ikke gå ud og se dem i virkeligheden. På samme måde med skak. Fremragende online transmissioner betyder, at man nærmest dagligt kan se international topskak, men man kan ikke se spillerne i virkeligheden. Derfor er 2019 noget særligt.

Det vil altid blive husket for Magnus Carlsens besøg i Cirkusbygningen. Det var en verdensmester på toppen af sin karriere, der kom forbi. Men mon ikke også dem, der så den bare 13-årige indiske barnestjerne Praggnanandhaa sejr i årets Xtracon-turnering i Helsingør vil huske det. Her fik man et glimt af fremtiden. Det er i hvert fald et resultat, hele verden har lagt mærke til. Pragg, som han kaldes af indlysende grunde, har selv kommenteret et af sine flotte partier til Skakbladet. Det er lidt af et scoop.

Det går også godt for den danske elite. I det her nummer kan vi blandt andet præsentere to nye IMere plus et par GM-normer samt ikke mindst en dansk sejr i en stor udenlandsk open!

Men som sædvanlig er der meget mere! Vi fortsætter med at undersøge det danske klubliv, og så er der premiere på en ny historisk serie.

God fornøjelse

Jan Løfberg og Lars Schandorff



Før start blev Lars-Henrik Bech Hansen æret med et minuts stilhed.

Foto: Jacob Pallesen.

Konventum stod op i stilhed

Åbningen af Xtracon Chess Open på Konventum i Helsingør adskilte sig fra alle tidligere år. Turneringens hovedkraft og organisator Lars-Henrik Bech Hansen døde mindre en måned før start. Inden 1. runde blev han æresmindet med et minuts stilhed. Et minut hvor de mange, der kendte ham personligt, kunne lade tankerne gå tilbage til de talrige stjerne-stunder, som Lars havde været med til at skabe for dem.

Af Jan Løfberg

En frygtelig besked ramte dansk skak tirsdag aften den 25. juni. Hovedorganisatoren af Xtracon Chess Open, Lars-Henrik Bech Hansen, var tidligere på dagen afgået ved døden i en alder af blot 61 år. Umiddelbart lammede beskeden alle folk i og omkring skakfestivalen i Helsingør. I særdeleshed arrangøren Københavns Skak Union og i anden række alle andre under Dansk Skak Union.

Der var dog ingen tvivl om, at turneringen skulle gennemføres. For det første ville det være i Lars' ånd, og for det andet havde han jo igenem mange, mange år udviklet en international turnering, som er berømmet verden over for sin punktlighed, et super spillested og en flot organisation. Lars havde været idémanden bag at skabe en skaklig organisme, som er selvkørende. Set fra sidelinjen så det ud som om, at det Lars nød allermest under Politiken Cup og nu Xtracon Open var at sidde nede i "kommandocentralen"

velvidende, at alle folkene rundt omkring i de mange lokaler på tre etager i Konventum vidste, hvad de skulle. Det hele var indarbejdet. Den årlige evaluering sørgede for at fejl og mangler elimineret. Turneringen blev fortløbende forbedret fra år til år.

I år skulle turneringen så for alvor stå på egne ben. Lars havde i den grad skrevet et skakligt "testamente", hvor alle "bare" skulle gøre, hvad de plejede. Så kunne det ikke gå galt. Og det gjorde det heller ikke. På stævnekontoret var som sædvanlig Lars'

kone Dorte og deres datter Christine. De modtog mange smukke ord fra deltagerne. At Xtracon Chess Open igen endte med at blive en succes, er ikke mindst Lars' fortjeneste.

Fra fire hjørner

Hvordan forløber en turnering? Det afhænger naturligvis af øjnene, der ser. Egentlig er det nemmest at overskue Xtracon Chess Open digitalt. Som fysisk tilskuer – og det er jo trods alt det sjoveste – kan man bevæge sig rundt. De bedste spillere kan man se i konferencsalen med tilhørende demobrætter, men ellers kan man få ganske udmærket motion ved at vandre rundt fra lokale til lokale. Derimod er det som deltager meget svært at bevare overblikket over en hel turnering, når man samtidig skal koncentrere sig om sit eget spil.

På Skakbladets redaktion besluttede vi derfor, at fire spillere kunne se turneringen fra hver deres "ringhjørne" i tre etaper – 1.-4., 5.-7. og 8.-10. runde.

De fire skribenter:

Mads Andersen, Skanderborg (2605), stormester med vinderchance

Mikkel Manosri Jacobsen, BMS (2343), IM-normchance

Ellen Kakulidis, Øbro (1998), kvindelig landsholdsspiller

Thomas Haugaard (1690), Frederiksberg, tidligere veteran-DM

1. etape - 1.-4. runde

Af Mads Andersen

Starten på en stor Schweizer-turnering som Xtracon Open er altid en speciel udfordring, ligegyldig hvor man ligger henne i feltet, da man skal bruge de første par runder til at spille sig hen til spillere omkring ens eget niveau. For spillere med et kæmpehøjt ratingtal som mig selv betyder det, at man starter med at møde folk omkring mesterspillerni-



GM Mads Andersen.

Foto: Sigfred Haubro.

veau, og derefter gradvist møder stærkere og stærkere modstandere, jo flere partier man vinder. Hvis jeg kan nå op på en score omkring +4 eller +5, så begynder jeg at kunne møde folk på GM-niveau og måske endda få nogle opgør, hvor jeg er rating-underdog. Planen for de første runder er derfor ganske simpel: Jeg skal bare vinde så mange partier som muligt, gerne uden al for meget slinger i valsen.

I år lykkedes denne plan ganske fint i runde 1 og 2. I runde 3 kom jeg derimod ud i noget af et stormvejr, da jeg tillod et klassisk Sd5-offer i Siciliansk, som viste sig at være noget farligere end jeg havde troet i første omgang. Jeg fik dog forsvaret det til en ret uklar stilling, og den sidste halvdel af partiet klarede jeg sågar at

spille computerens foretrukne træk nærmest hver gang, så da han lavede en afgørende fejl i begyndende tidnød, kunne jeg endelig få konsolideret den ekstra officer og hive sejren hjem.

Ovenpå et så kompliceret parti håbede jeg på en lidt nemmere og sikrere sejr i 4. runde, men dette skulle tidligt vise sig at blive svært. Jeg brugte alt for lang tid på at spille ret dårligt som hvid i åbningen, og vi endte i en meget tør og symmetrisk struktur. Efter min irritation over mit åbningsspil havde fortaget sig, begyndte jeg at spille lidt hurtigere og bedre, og jeg fik vundet løberpartiet og rykket langsomt rundt, inden jeg op mod tidnøden komplicerede spillet en smule. Det var ikke givet, at komplikationerne gav noget sær-

ligt, eller om jeg bare gjorde det nemmere for ham at forsvare. I træk 41 præsterede jeg så at lave en klassisk – men alligevel amatøragtig – fejl, da jeg efter at have tænkt et enkelt minut spillede et træk, der bare tabte. Til mit held fandt min modstander dog ikke nogen af gevinsterne, og jeg fik i stedet reddet det ud i et remis tårnslutspil en bonde under.

3½/4 er alt i alt en okay start på turneringen, men der skal nok lidt bedre spil til, hvis jeg for alvor skal gøre mig forhåbninger om at blande mig i topstriden.

Af Mikkel Manosri Jacobsen

Op til turneringen får jeg tilbud om at komme med på ”tasteholdet”. Det kan jeg ikke sige nej til. Fra tidligere år har jeg set mange af mine venner deltage på tasteholdet, hvor den væsentligste opgave er at få tastet partierne ind korrekt, så hurtigt som muligt. Jakob Aabling-Thomsen, Steen Petersen og Michael Agermose har været med i mange år, men nu har de afgivet deres pladser til nye. Der er stadig rutinerede kræfter tilbage som blandt andre Martin Haubro og Alexander Rosenkilde.

Der er andre arbejdsopgaver forbundet med at være med blandt ”tasterne”. Dagen før turneringen skulle vi stille borde og brætter op rundt omkring på hele Konventum. Det gav sved på panden. Men sådan en opgave tager man gerne med som ung, når man så til gengæld får opholdet betalt. Ellers kan det være noget af en udgift at være med på samme gode vilkår.

Live-partierne ryger automatisk ind i systemet, så dem skal vi ikke forholde os til. Vi skal indtaste partierne fra den lavere del af turneringen. Det kan være noget af en udfordring, for nogle af partilisterne er simpelt hen ulæselige. Enkelte spillere er gengangere, og så håber vi bare, at deres modstandere skriver så pænt, at vi kan læse trækkene.

Spillemæssigt vidste jeg ikke helt,



Foto: Mikkel Manosri Jacobsen.

Foto: Thomas Larsen.



Sargissian er ved at sætte sig til brættet mod Mikkel Manosri. Foto: Sigfred Haubro.

hvor jeg stod. Jeg havde spillet udmærket i IM-turneringen i Fredericia, men derefter havde jeg smidt næsten 50 ratingpoint i Najdorf Memorial i Polen, hvor jeg kun spillede på lidt over 2100-niveau – og så er der langt op til 2400-niveau igen.

Jeg starter med to sejre og skal så i 3. runde møde en af turneringens favoritter, den armenske stjerne Gabriel Sargissian. Vi får en spøjss stilling. Han trykker løs på dronningfløjen, jeg forsøger noget på kongefløjen – alle brikker er brættet.

Gabriel Sargissian (2681)
Mikkel Manosri Jacobsen (2343)



Jeg har netop spillet 17... Sdc5. Han svarer 18. Sdx4 Sxe4 19. a6. I beregningsfasen føler jeg, at jeg er godt med i varianterne. Men han spiller alligevel på et helt andet niveau. Han har styr på stillingen, og efterhånden som jeg har mindre tid, viser det sig, at jeg slet ikke har noget angreb.

Jeg bliver sendt ud af konferencsalen, men jeg kommer igen med en sejr i 4. runde, så jeg har endnu ikke opgivet drømmen om at få en IM-norm.

Af Ellen Kakulidis

Solen stod højt på himlen, da jeg ankom til Helsingør, og jeg var ikke engang trådt ind i bussen mod Konventum, før et par familiære ansigter dukkede op. Xtracon Chess Open har i flere år været et samlingssted for mange af mine vennegrupper i



Ellen Kakulidis og kæresten Nils Grandelius stillede op i parlyn under navnet "Grandellen".

Foto: Sigfred Haubro.

skakmiljøet. Det er en turnering hvor der er plads til skak, fodbold, aftenhygge og tid til at omgås, og er derfor altid noget man ser frem imod. I år var ingen undtagelse, på trods af at en stor portion af de velkendte fra min årgang pludselig har fået travlt med studier eller arbejde og derfor ikke var til at se i startlisten. Kufferten var fyldt med sommertøj og sandaler, og det gode humør kunne ikke undgå at skinne igennem den første dag på min (skak)ferie.

Det er vigtigt at varme op

Runden var allerede startet da jeg endelig ankom til E-fløjen og fandt min plads. De nederste lokaler i turneringen er lidt ligesom Narnia: langt væk, godt klima og du kan kun komme dertil igennem en specifik dør som ikke er til at finde.

Der var ikke engang gået 24 timer siden, jeg sidst havde været på arbejde og sorteret muskelceller, og nu sad jeg foran skakbrættet og skulle gøre klar til at tænke i åbninger, varianter, taktikker og alt der ellers hø-

rer med til et skakparti.

Efter 15 træk havde jeg formået at spille mig i en kritisk tidnød i en "must win situation", og selvom stillingen på brættet så ud som det skulle, emmede mit spil ikke ligefrem af selvsikkerhed. Efter at jeg havde slået et tårn, som stod i direkte slag, lidt for febrilsk og med to sekunder på uret, sagde Nils (Grandelius, red.) bare: "Jeg har aldrig været så nervøs, som når jeg ser dig spille skak".

De fire første runder bar alle præg af dette, og selvom mit parti med hvid i runde 3 blev en udmærket sejr, tabte jeg som en sten med sort i både runde 2 (mat på brættet i tæk 17) og 4. Rusten skal jo lige bankes af, og så havde jeg desuden fået en bold i hovedet på fodboldbanen. Det har jeg hørt, at man mister to elo af pr. gang, også selvom det blev til et mål!

Aftenernes fodboldkampe har altid været et højdepunkt under turneringen, det er et sted, hvor man mødes til kamp uanset nation, niveau og dagens resultat. Holdene bli-

ver sat ved tilfældigheder og kaos hersker ofte i starten, da man mest håber, at den aflevering man lige lagde, faktisk var til en medspiller. I år var det lidt ekstra sjovt, da holdene som udgangspunkt startede som "the french and the girls" på den ene side. Monika- og Edit Machlik samt undertegnede insisterede på at fungere som et pakketilbud. Det hjalp på forvirringen, og så kunne vi bidrage med lidt "girl power" både i skakturneringen og på fodboldbanen.

Personligt stod jeg mest i forsvaret og fortsatte en personlig kamp fra forrige år mod Rasmus Svane, hvor vi mest af alt forsøgte at være så meget i vejen for hinanden som muligt. Jeg griner sjældent så meget, som jeg gør under de her fodboldkampe, der er bare noget komisk over en 15-25 skakspillere løbe rundt og sparke hinanden over skinnebenet og så pludselig laves et fantastisk indlæg på hjørne og et klassemål lægges ind på hovedstød. Der er plads til alle og glæden over et godt mål, en skarp takling eller at bolden blev mistet lidt senere end den plejer, kan være ligeså stor, og der bliver ofte hujet og fejret af både medspillere og modstandere.

Af Thomas Haugaard

I pædagogiske kredse har der gennem de senere år været en til tider heftig diskussion om, hvor vidt det skal være tilladt eleverne at medbringe deres mobil i klasseværelset. Argumenterne imod har været, at det elektroniske kræ fjerner fokus fra læringsprocessen og forstyrrer undervisningen.

Den diskussion er for længst overstået i skakkens verden, hvor alle former for tændt elektronisk udstyr er bandlyst i det øjeblik man træder ind i spillelokalet, hvor man til gengæld får den luksus at kunne opholde sig i et mentalt rum af koncentration og stilhed i op til flere timer.

Det er lige fascinerende for mig hver gang, at så mange mennesker



Thomas Haugaard.

Foto: Jacob Pallesen.

samlet kan være så tyste på en gang og hvor den eneste lyd man hører er, når der trykkes på urene, eller hører man også et par hjerner knage?

Det der gør det ekstraordinært er, at man i Helsingør får mulighed for det en hel uge i træk i selskab med mennesker, der har en stor passion for spillet.

I en turnering på det her niveau må man med min styrke (1690) være indstillet på at være offerlam især i de første runder, hvor man møder modstandere med et betydeligt højere ratinggennemsnit. I hvert fald, hvis man anskuer sine chancer matematisk. Heldigvis er det ikke så entydigt. Overraskelserne kommer med sikkerhed og det skete også i år.

Jeg måtte planmæssigt ned i 1. runde mod svenske Leo Cravatín (2146), men på brættet ved siden af mig leverede Torben Winther Jensen fra Hillerød (1693) den første overraskelse, da han vandt over Alexander Le Becq Frem Odense (2149) i følgende parti.

Torben Winther Jensen (1693)

Alexander Le Besq (2149)

Dronninggambit / D37

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Le7 5. cxd5 exd5 6. e3 0-0 7. Le2 b6 8. 0-0 Lb7 9. Se5 Sbd7 10. Lf3 Se4 11. Sxd7 Dxd7 12. g3 Tfd8 13. Sxe4

dxe4 14. Le2 c5 15. dxc5 De6 16. Dc2 Tac8 17. Ld2 Txc5 18. Lc3 Tdc8 19. Tad1 Lf6 20. Dd2 Td5 21. Dc2 Lxc3 22. bxc3 Tdc5 23. Td4 h6 24. c4 f5 25. Tfd1 La6 26. Td6 De5 27. Td8+ Txd8 28. Txd8+ Kh7 29. Td4 Ta5 30. Dd2 Lb7 31. Kg2 Lc6 32. h4 Dc5



33. Td6 La8??

33... Txa2 34. Txb6+ er ret lige. Nu vinder hvid:

34. Lh5! g6 35. Lxg6+ Kg7 36. h5 De5 37. Td7+ Kf6 38. Tf7+ Kg5 39. Txf5+ Dxf5 40. Lxf5 Kxf5

Hvid vandt efter yderligere 14 træk.

1-0.

Godt gået af Torben Winther, som derefter fik fire nuller i træk og sluttede med beskedne 3,5 points, men jeg forestiller mig, at første parti står

stærkt i Torbens erindring når han senere skal prale i sin klub.

Også unge Lukas Iskos med (1622) kom stærkt fra start med sejre i 2. og 3. runde over rutinerede spillere som Holger Lodahl og tjekken Vit Zemhcka.

Lukas tilhører gruppen af ”børnesoldater” opfostret i Nørrebro Skakklub, som har hæret i KSUs holdturnering.

2. etape – 5.-7. runde

Af Mads Andersen

Efter et par fine sejre ligger jeg nu helt i toppen af turneringen, og skal i morgen spille på bræt 1 med hvid mod det indiske stortalent Praggnanandhaa. Jeg måtte godt nok give endnu en halv i 5. runde i et parti, hvor jeg undervejs stod meget presset, men hvor det ikke var helt oplagt, hvordan min modstander skulle komme videre. Den dag var jeg ganske presset af en kombination af hovedpine og et varmt spillelokal. Det gik specielt op for mig, at det nok ikke var min bedste dag, da jeg på et tidspunkt opdagede, at jeg var foran med en bonde – og havde været det de seneste 10 træk! Stillingen var godt nok presset for mig uanset, men alligevel ...

Planen til 6. runde var derfor at have en stille og rolig forberedelse, og have fokus på ikke at blive for træt i hovedet inden partiet. Denne del gik ganske godt, og jeg lykkedes endda med at overraske modstanderen og få en god forberedelse ind. Jeg havde egentlig fornemmelsen af, at jeg spillede et ret inspireret angrebsparti, og jeg var derfor meget skuffet da min modstander i træk 26 havde en god mulighed for udligning. Han fandt dog ikke den præcise fortsættelse, og gik i stedet ind i en variant, som jeg havde beregnet som meget dårlig. Det viste den sig også at være, og jeg lykkedes endda med at få lavet et dronningoffer og sætte mat i bunden!

Også min makker i aftenens parlyn, Rasmus Svane, lykkedes med at sætte mat i denne runde. Vi var derfor maks klar på at leve op til favoritværdigheden i denne vigtige side-turnering. Hvad der lignede et parløb mellem os og den russiske duo Lysyj/Kryakvin blev dog pludselig forstyrret af holdet fra Brønshøj med Carsten Høi og Thorbjørn Bromann. Efter de første par runder blev de helt ustyrlige, og slog bl.a. os 2-0 i en match, hvor vi nærmest følte os chanceløse. Vi endte således på en plads lige uden for medaljerne, og må have turneringssejren til gode en anden gang.

7. runde bød så på sort mod Kassa Korley, som indtil videre havde spillet en rigtig stærk turnering, bl.a. med en flot sejr med sort mod Moiseenko. Vi fik hurtigt byttet dronningerne i en rolig variant af Grünfeld, som har ry for at være ganske tam – jeg lærte hvordan man skulle spille den som sort som 12-årig, og teorien har ikke rigtig rykket sig siden. Jeg lykkedes nogenlunde med at holde gryden i kog, men op mod træk 40 spillede jeg upræcist, og vi kom ud i et meget lige tårnslutspil. Her begyndte det dog at gå galt for Kassa, da han meget hurtigt spillede ind i en enormt risikabel stilling. Herfra havde jeg på fornemmelsen, at jeg spillede et af mine bedre tårnslutspil, og jeg hev sejren hjem efter 65 træk.

Kassa Korley (2437) Mads Andersen (2605)



41. axb4

Jeg havde haft en smule positionelt pres som sort i Grünfeldindisk, men op mod tidskontrollen lykkedes det Kassa at få byttet alle de lette officerer, og vi endte således i dette tårnslutspil, som bare er helt lige. Jeg ville dog lige forsøge at se, om jeg kunne lægge lidt pres med et dobbelt tårnhop til 1. række.

41... Taa1 42. Tc2?!

Dette blev spillet ret hurtigt, men nu begyndte jeg allerede at blive en kende optimistisk.

Jeg kunne ikke se nogen reel plan for mig, hvis hvad f.eks. bare spillede 42. b5.

42... Txc2 43. Kxc2 Tf1!

Nu får jeg i det mindste ændret lidt i bondestrukturen, hvilket giver mig mulighed for at skabe en fri-bonde på kongefløjen. Det er stadig lige, men i det mindste har jeg nu noget at spille på.

44. Ta3 Txf3 45. Kd3



45... Tf1!

Jeg skal over og holde øje med hvids b-bonde. Der var ikke noget at hente med 45... Tg3 46. Txa7 Txc4 47. Tb7 Tg1 48. Txb6+ Kf5 49. Td6, da hvids b-bonde er farlig, og hans konge er alt for tæt på min fri-bonde.

46. Txa7 Tb1 47. Tc7?

Første egentlige skridt i den forkerte retning.

Der var ikke rigtig nogen vej videre for mig efter 47. Kc3! Tg1 (eller 47... f5 48. gxf5+ Kxf5 49. Tg7 er remis) 48. Tb7 Txc4 49. Txb6+ Kf5 50.

Td6).

47... Tb3+ 48. Ke2 Txb4 49. Tc6+ Ke7 50. Kf3 Tb1 51. Tc7+ Kd6 52. Tf7 Ke6



53. Tb7?

Og det her er så tilsyneladende den afgørende fejl!

Hvid blev nødt til at have tilstrækkelig plads til at give skakker med 53. Ta7!! b5 54. Ta6+ Ke7 55. Ta7+ Ke8 56. Ta8+ Kd7 57. Ta7+, og jeg kan ikke nå over til tårnet uden at tabe f-bonden med det samme.

53. Tg7 tabte også, da jeg ender med at vinde både e- og g-bonden efter 53... b5 54. Ke2 b4 55. Kd2 b3 56. Kc3 Te1.

53... b5 54. Tb6+ Ke7

54... Kf7? ville være en stor fejl pga. 55. Td6.

55. Ke2

55. Tb7+ Kd6 56. Tb6+ Kc7 57. Txf6 virkede ikke pga. 57... Tf1+.

55... b4 56. Kd3

Hvis hvid gav skakker, ville jeg vinde med det præcise 56. Tb7+ Ke6 57. Tb6+ Kf7 58. Tb7+ Ke8! (58... Kg6? 59. e4! Tb2+ 60. Ke3 Tb3+ 61. Ke2 dxe4 62. d5 Tg3 63. d6 Td3 64. d7 b3 65. Txb3 Txd7 66. Tb4 giver kun remis) 59. Tb5 (59. Tb8+ Kd7 og jeg når over til tårnet) 59... b3 60. Txd5 (60. Kd2 b2 61. Kc3 Kf7 62. Txd5 (efter 62. Txb2 Txb2 63. Kxb2 kan jeg skabe en afgørende fribonde med f5!) 62... Te1 63. Kxb2 Txe3 og jeg vinder g-bonden og partiet) 60... b2 61. Tb5 Th1 og jeg vinder med en perfid nakkebal.

56... b3 57. Tb7+ Ke6 58. Tb6+

Ke7

En enkelt trækgentagelse for at tjene lidt tid på uret.

59. Tb7+ Ke6 60. Tb6+ Kf7! 61. Tb7+



61... Kg6!

Nu er jeg i ly for skakkerne, og jeg vinder ved at bytte b-bonden for hvids e- og g-bonde.

62. Te7 b2 63. Kc2 Tg1 64. Kxb2 Txd4 65. Kc2 Te4

Både bondeslutspillet og tårnslutspillet er nemt vundet, så Kassa gav op.

0-1.

Nu ligger jeg så delt nr. 2 med en del andre på 5/6, og skal i morgen være hvid mod Pragganandhaa, som fører alene med 5½/6. Ham har jeg netop været på træningslejr med i Skotland hos Jacob Aagaard (sammen med omkring 10 andre spillere, bl.a. også Karthikeyan og Vaishali, som også deltager her i turneringen). Det kunne jo godt ligne, at træningen har virket, når vi begge er med helt i toppen! Forhåbentlig kan jeg fortsætte sejrstimen og være helt med fremme i de sidste par runder.

Af Mikkel Manosri Jacobsen

Noget af det rigtig gode ved Xtracon Open er, at man møder sine skakvenner fra hele Danmark. Der er en del sociale aktiviteter i Konventum, som er med til at styrke fællesskabet udenfor brættet. Du kan spille tennis, golf, hoppe i poolen eller dyrke

fitness. Jeg vælger at spille fodbold. Det er blevet ret populært at stille op ude på banen efter spisningen. Fodbolden dyrkes ikke kun af danskerne. Der er også mange udlændinge med. Den svenske IM Christian Jepsen er en ret god fodboldspiller, og der kommer også stormestre som Nils Grandelius, Sebastien Maze, Johan-Sebastian Christiansen og Rasmus Svane. Ja, for slet ikke at nævne Jon Ludvig Hammer, der står en højre back, men til gengæld styrer det hele nede bagfra som en general.

I det hele taget snakker alle med alle. Der er en rigtig god stemning i Helsingør. Parlyn og lynturneringen er et nogle af de gode tilbagevendende begivenheder.

I runderne 5 til 7 får jeg ikke det pointmæssige udbytte, som jeg har håbet. Jeg er klar ratingfavorit i alle tre partier, men må nøjes med halvandet point. Spillere på 2100 spiller ret godt, og man kan ikke bare slappe af – for så koster det. Jeg spiller nok lidt for løst i disse runder. Jeg har ikke en entydig forklaring. Måske bliver jeg lidt for ”inspireret” af de partier, som jeg indtaster. Og ikke alt er lige godt!

Jeg får ikke set ret meget til de bedste partier. Men ”Pragg” imponerer mig med en flot teknisk præstation, der viser løberparrets styrke i partiet mod Vocaturro.

Af Ellen Kakulidis Tampen brænder

Noget som helt kan splitte meningerne i skakmiljøet, er det gode vejr. Er perfekt skakvejr strålende sol eller en regnvejrsdag? I Helsingør er det første ofte tilfældet, hvilket giver stor glæde på de daglige svømmetur, gåture og fodboldbanen, men tilsvarende frustrationer henover skakbrættet.

Xtracon Chess Open er uheldigvis konstrueret sådan, at man bliver yderligere straffet, når man taber, da man forflyttes en etage længere op pr. tab og temperaturen i spilleloka-

let derved som konsekvens stiger 10 grader. Det er, hvad man kalder en rigtig "lose-lose situation", og det gav mig et ambivalent forhold til sommervarmen fra runde 5 til 7.

I parti nr. 5 fik jeg hurtigt snydt min modstander og kunne derfor i god stil køre sejren hjem og skynde mig ud af det lille overophedede lokale og ned til en dukkert ved stranden i de 30 grader.

Men både glæden over sejren og over at have flyttet en etage ned, varede ikke længe. For med en ny dag, kommer et nyt parti og efter runde 6 var jeg helt klar til at opgive mit liv som skakspiller.

Det var et af de der partier, hvor man bagefter tænker "min modstander forstod ingenting", man havde +4, mere materiale og alligevel formår man at tabe. Skak er utaknemmeligt, men heldigvis skal der ikke meget til før humøret svinger tilbage. Man kan være sur imens man tramper barfodet henover grankoglerne på vej til vandet, men ikke efter en god middag blandt venner og en sideaktivitet eller to.

Parlyn er et rigtigt højdepunkt i turneringen, ikke kun pga. det fine holdnavn, men også da der altid er god stemning. "Team Grandellen" klarede sig langt over forventet med en 9. plads som 6. Seedede. Nils med 7 af 8 og kun et tab mod Alexander Le Besq i første runde.

Jeg skal ærligt indrømme, at jeg kiggede lidt skuffet på Nils, da han gik mat i en med to ekstra officerer på brættet.

Fint nok at du taber til ham en enkelt gang, men for andet år i streg! 1-1 er desuden det eneste, man kan se på resultat-sedlen, så det er godt, at jeg har brede nok skuldre til både at bære holdet og byrden af folks antagelser. Nuvel 3. gang er lykkens gang for Nils, og næste år vinder vi det hele... eller i det mindste mod Le Besq!

Runde 7 blev et rigtigt kampparti mod en lavere rated, hvilket jeg faktisk er meget taknemmelig for. Som



Harry Zheng på 8 år.

Foto: Sigfred Haubro.

Gelfand så famøst har sagt: "I første runde er det vigtigste, at man spiller et kampparti, så man kommer i gang". Jeg tror også det kan gælde midt i en turnering, når man har behov for, at det vender. En ny start. Jeg fik i hvert fald et langt, hårdt og svedigt parti som endte i en sejr.

Det blev ikke nemmere af det faktum, at runden var ovenpå den lange aften med parlyn samt efterfølgende babyskak og øl i baren. Men man skal ikke begå forbrydelsen, hvis man ikke kan klare straffen.

Hvilket jeg måtte minde mig selv om igen om aftenen, da jeg humpede i seng med et stort blåt mærke efter en fysisk duel med Nicolai Brondt på fodboldbanen. Helt clean takling, jeg kan jo ikke gøre for, at han falder.

Af Thomas Haugaard

Et markant træk ved Xtracon-turneringen er den store deltagelse af unge spillere helt ned til 7 års alderen, hvis forældre curler og sekunderer med vand, frugt og nødder og en trøstende omfavelse når afkommet

har tabt.

Der er selvfølgelig stor forskel i spilleniveau blandt børnene, men det er ikke nødvendigvis de yngste, der er dårligst. Helt uden for nummer er selvfølgelig vinderen, indiske Pragg, men også blandt de alleryngste var der spillere med betydelig spillestyrke.

Det måtte årets veteranmester Erik Jarlnæs (1959) fra Frederiksberg sande. Jarlnæs som er danmarksmester ikke bare i skak, men også tidligere i 400 m hæk og i treserne en af landets mest talentfulde håndboldspillere, er i dag på vej mod midt 70erne, men spiller stadig godt skak.

Han elsker spillet og kan analysere utrætteligt i timevis bagefter i forsøg på at forstå stillingen. Han spillede et langt og sejt parti mod en af turneringens topspillere, russiske Igor Lysyj (2623) og 7. seedet, men måtte efter 57 træk opgive.

I 6. runde mødte han den kun 8-årige Harry Zheng fra England Junior, der begyndte at spille skak som 4-årig.

Harry Zheng (1597)**Erik Jarlnæs (1959)**

Fransk / C10

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 dxe4 4. Sxe4 Sf6 5. Sg3 c5 6. Lb5+ Ld7 7. Lxd7+ Dxd7 8. Sf3 Sc6 9. Le3 Sg4 10. 0-0 Td8 11. c3 Sxe3 12. fxe3 Le7 13. De2 0-0 14. Tad1 Dc7 15. Se4 cxd4 16. exd4 h6 17. Sf2 a6 18. Sd3 b5 19. Sde5 Sxe5 20. Sxe5 Ld6 21. Sf3 Tb8 22. Tfe1 Tfc8 23. Tc1 Lf4 24. Tc2 g5 25. g3 Ld6 26. Df1 Dc4 27. b3 Dxf1+ 28. Txf1 g4 29. Sd2 f5 30. Te1 Kf7 31. Sb1 Te8 32. Tf2 Kg6 33. Tfe2 Kf6 34. Sd2 h5 35. Sf1 Tbc8 36. Se3 Te7 37. c4 Lb4 38. Tf1 Lc3 39. Td1



39... Kg5 40. Sd5 Td7 41. Sxc3 bxc4 42. b4 Td6 43. Te5 Tcd8 44. Se4+ opgivet.

1-0.

Ser man bort fra, at Jarlnæs laver en buk med sit Kg5, er partiet interessant, fordi det viser en ret moden og stringent spillestil hos Zheng – hans alder tages i betragtning.

Fra samme runde skal I se stillingen mellem Ole Overmark (1765) fra Marstal, der møder Morten Jannik (1561) fra Odense Skakklub. Begge er spillere med mod og mandshjerte som følgende parti illustrerer. Vi kommer ind i stillingen, hvor Jannik overser en mat i to, hvorefter Overmarks konge er på vild flugt tværs over slagmarken ind gennem fjendeland med tungt artilleri efter sig.

Ole Overmark (1765)**Morten Emil Jannik (1561)**

Vi kommer ind i stillingen efter 39. Sd3-f4, hvor Jannik har afgørende fordel, men overser en mat lige efter.

39. . . Te3+ 40. Kh4 Df2+ 41. Kg5 Tg3+ 42. Kf6 Dd4+ 43. Ke7 Te3+ 44. Kxd6 De5+ 45. Kc6 Tc3+ 46. Dc4 De8+ 47. Kc5 Txc4+ 48. bxc4 De3+ 49. Kd6 Kf7 50. Lg5 Dc3 51. c5 Dxa5 52. Se6 Ke8 53. Sc7+ Kf7 54. Kc6 Da4+ 55. Kb7 Db4+ 56. Kc6 Da4+ 57. Kd6 Db4 58. g3 Da3 59. Lf4 Db4 60. Se6 Da3 61. h4 Ke8 62. Le5 Db4 63. Sf4 Db8+ 64. Ke6 Db7 65. Ld6 Df7+ 66. Ke5 Dg7+ 67. Ke6 Df7+ 1/2-1/2.



Pragg mod Mads Andersen i 8. runde.

Foto: Sigfred Haubro.

Herligt parti og skægt at følge, hvis man kan tåle den slags sindsoprivende oplevelser.

3. etape – 8.-10. runde

Af Mads Andersen

Xtracon Open 2019 er slut, og det gik ikke helt som håbet. I topopgøret mod Praggnanandhaa i 8. runde lykkedes jeg med at overraske ham med en ny idé i Katalansk, men jeg fik ikke spillet det helt præcist derefter, og han neutraliserede hurtigt alt mit pres. Det endte således med en relativt kort remis.

I 9. runde gik det så helt galt i danskeropgøret mod Allan Stig. Jeg blev overrasket som sort i Grünfeldindisk, og kom under lidt pres på klokken.

Da jeg så på et tidspunkt besluttede mig for bare at rykke det naturlige træk, og begynde at spille lidt hurtigere, kom jeg til at vade lige ind i noget oplagt taktisk, der bare tabte på stedet:

Allan Stig Rasmussen (2569)**Mads Andersen (2605)**



14... Se4?? 15. Lxe7! Dxe7 16. d6+ Df7 17. Lc4 Sxd6 18. Lxf7+ Txf7 19. Dd5 Se4 20. Tfe1 1-0.

Det bedste ved mit ultrakorte tab var nok egentlig, at jeg i det mindste kunne få set hele Tour de France-etapen den dag. Ovenpå sådan et parti er det vigtigste bare at få det ud af hovedet og tænke på noget andet. Der resterede trods alt en enkelt runde, og selvom alle forhåbninger om turneringssejr nu var væk, så kunne jeg stadig kæmpe med om præmie og lidt ratingpoint i sidste runde.

Sidste runde spilles hvert år på mit yndlingstidspunkt kl. 10 om morgenen, og man bliver derfor nødt til at nøjes med en kort forberedelse om aftenen. Jeg besluttede mig for bare at spille 1. Sf3, og så se hvad der skete. Det viste sig at være meget fornuftigt, da jeg hurtigt blev overrasket med endnu en Grünfeld-opstilling mod Gordon Andre fra Tyskland. Jeg prøvede at spille lidt smart i åbningen, men jeg endte mest med at snyde mig selv, og jeg var således fint tilfreds med, at jeg i det mindste fik muligheden for at få byttet dronningerne og få en lidt simplere stilling. Her lykkedes det mig at holde gryden i kog og hele tiden true med lidt forskellige planer, og da det blev lidt indviklet op mod tidskontrollen, vandt jeg først en bonde, og senere en kvalitet inden jeg kunne hive hele pointet i land.

Det hele endte således med en placering som nr. 13, en enkelt plads

under min seedning. Det var ganske OK, da jeg også holdt mig i konferencesalen alle dage bortset fra den første. Ratingmæssigt gik det også nogenlunde i nul. Det var dog ikke helt det resultat som jeg havde håbet på – jeg kunne virkelig godt tænke mig at spille med helt i toppen specielt i sidste runde, og prøve at vinde turneringen – det må så blive et andet år! Turneringen har som altid været fremragende arrangeret, og det har været en fornøjelse at deltage og bruge de varme sommerdage på at spille skakturnering i Helsingør. Ovenpå det meget triste tab af Lars-Henrik Bech Hansen har det været opløftende at se, at turneringen bare er fortsat med at være lige så velorganiseret og hyggelig, som da den havde Lars-Henrik ved roret. For dette skal der lyde en stor tak til hele arrangørteamet!

Af Mikkel Manosri Jacobsen

Efter jeg har forspildt min normchance, er mit spil helt forfærdeligt. Det er næsten som at se de partier, som jeg taster ind, hvor der sættes mange brikker i slag.

I hvert fald overser jeg noget simpelt i partierne. Jeg ender med 6 af 10 og et lille ratingtab.

Det er jeg selvfølgelig ikke tilfreds med.

Hver aften i de to tre-timer, hvor vi taster partier ind, har vi det sjovt på "tasteholdet". Vi sidder nede på stævnekontoret. Her har Dorte og Christine været under hele turneringen og passet deres arbejde. De har mistet Lars, men alligevel er de der for turneringen. Det har jeg en kæmpe respekt for.

Når det skaklige ikke helt går, som det skal, så er det dejligt at møde så mange folk, man kender. De er ikke med i turneringen, men tager alligevel turen til Helsingør for at følge med.

Atmosfæren ved morgenmaden er også noget helt særligt. Man kan sætte sig ved et hvilket som helst rundbord og komme i snak med

hvem som helst.

Det er meget inspirerende at sidde og snakke med stormestre.

I de sidste par runder sidder jeg i nærheden af Jan Timman. Han kommer forbi og kigger på mine partier. Måske kan han huske, at vi har spillet ved en tidligere lejlighed.

Jeg er stadig vildt imponeret af, at en 13-årig kan vinde en så stor turnering. "Pragg" skal nok blive en del af eliten de kommende år.

Efter sidste runde skal de sidste partier indtastes. Og så skal der ryddes op! Mens vi gør det, så kan vi se Samuel Seviaan gå rundt ude på græsplænen i fortvivlelse. Han ærgrer sig stadig over over, at han kunne have vundet over Pragg. Han har vundet store præmier i USA – vist nok 15.000 dollar, men det at kunne skrive Xtracon på CVet er åbenbart noget ganske særligt. Han dukker ikke op til præmieoverrækkelsen.



Samuel Seviaan kunne have vundet dronningslutspillet mod Pragg.

Foto: Sigfred Haubro.

Samuel Sevian (2667) Pragganandhaa (2540)



65. De4+?

65. Dc4 vinder formentlig. Nu slap ”Pragg”.

Alt det vi har stillet op før start, skal nu i en fart pakkes sammen og køres til Ellebjergvej i Sydhavnen i KSUs magasinrum. Jeg er hjemme på Nørrebro kl. 23. Kunne lige sove til 7.30 næste morgen, så skulle jeg afsted til Lund for at spille en IM-turnering.

Af Ellen Kakulidis Slow start but strong finish

Dobbelt sort, ja selvfølgelig. Lige når man tænker ”nu vender turneringen”, så bliver man skudt i det fungerende ben af Caissa.

**Ellen Kakulidis
kommenterer**

Casper Liu (2194) Ellen Kakulidis (1998) London / D00

Indtil videre havde turneringen været en rigtig elevator-turnering. Tre sejre mod lavere ratede modstandere og tre tab til højere ratede modstandere.

1. d4 d5 2. Lf4

Sort mod London, perfekt! London er den åbning, jeg har mødt allerflest gange i løbet af året, og jeg er derfor begyndt at kunne huske mine lange varianter.

2... e6 3. e3 Sf6 4. Ld3 Ld6

Er det system, som jeg har foretrukket på det sidste, man undgår hurtige matangreb og spiller selv i centrum.

5. Lg3 b6 6. Sd2 Lb7 7. Sgf3 0-0 8. Se5 Se4!

Gør klar til f6 for at fjerne springeren på e5.

9. f3

9. Dh5 Sd7 10. f3 Sdf6 er ikke farligt for sort.

9... Sxd2 10. Dxd2 f6 11. Sg4 c5 12. c3 Sc6

So far so good, alt dette var med hjemmefra, og sort har opnået behageligt spil.

13. Dc2 f5 14. Se5 Lxe5



15. dxe5?!

Selvom det sandsynligvis er bedst at slå med bonden, så sidder hvid nu på lang sigt med en dårlig sortfeltet løber mod en god springer.

15... Dc7 16. f4

Jeg sørger for, at den sortfeltede løber hamrer flere søm i egen kiste.

16... c4 17. Le2 b5 18. 0-0

18. Lh4 a5 19. g4? d4 20. exd4 Sxd4 er et fint lille trick at få med.

18... a5

Nils Grandelius' regel nr. 88: Man skal undgå at flytte bønder på den side, hvor modstanderen står bedre, da det ofte resulterer i, at problemerne ankommer hurtigere.



19. a4?

Nils Grandelius' regel nr. 88: Man skal undgå at flytte bønder på den side, hvor modstanderen står bedre, da det ofte resulterer i, at problemerne ankommer hurtigere. Hvilket ses i partiet.

19. Lh4 b4 20. Lf3 a4 21. Dd2 Db6, hvor hvid har nemmere ved at imødegå fremstødet på dronningfløjen, da det tager mange træk for sort at åbne b-linjen på en favorabel måde.

19... b4 20. b3?

Reglen gælder stadig.

20... cxb3

20... La6 havde været endnu bedre, da slag på b3 nu er en dobbelttrussel.

21. Dxb3 La6

Jeg vil bytte de hvidfattede løbere, så jeg sidder tilbage med min fine springer mod den sortfattede.

22. Lb5

22. Lxa6 Txa6 23. cxb4 Sxb4 24. Tac1 Tc6! for at holde c-linjen.

22... Db7 23. c4 Lxb5

23... Se7! med ideen at lægge pres på c4 og derved underminere løberen på b5. Fx: 24. Tfc1 Tfc8 25. Lf2 dxc4 26. Txc4 Sd5 27. Lxa6 Dxa6 28. Tac1 Txc4 29. Txc4 (29. Dxc4 Dxc4 30. Txc4 b3 med afgørende fordel) 29... Tc8 30. Txc8+ Dxc8, og sort vinder.

24. cxb5 Se7

Og drømmescenariet er opstået. Den gode springer samt c-linjen mod hvids dårlige løber.

25. Tfc1 Tfc8 26. Lh4

26. Db2 Tc4 efterfulgt af doubling i c-linjen.

26... Sg6 27.Le1**27... Sf8!**

Springerens bedste felt er på b6.

28. Dd3

28. Ld2 Sd7 29. Txc8+ Txc8 30. Tc1 Sb6 efterfulgt af Tc4 og Dc7. Herved kan hvid stadig ikke opponere i c-linjen.

28... Sd7 29. g4 g6?!

Nu bryder jeg selv regel nr. 88, og pludselig ændrer partiet karakter fra positionelt spil til kaos.

29... fxc4 fjerner alle chancer for modspil.

30. gxf5 gxf5 31. De2 Sb6 32. Lh4 Txc1+ 33. Txc1 Tc8?!

33... Sxa4: computeren er helt kølig og vil slå på a4, men det ser livsfarligt ud midt i tidnøden. Efter: 34. Kf2 er hvids brikker er hurtigt med i et angreb.

34.Tf1

34. Txc8+ Dxc8 35. Dh5 Df8 36. Kf2 og sort har svært ved at undslippe både evig skak og matnet, fx: 36... Sxa4 37. Dg5+ Dg7 (37... Kh8 38. Dg2 efterfulgt af Lf6.) 38. Dd8+ Df8 39. Dg5+.

34... Df7 35. Lf6 Sd7 36. Lg5 Kf8

Nils' regel nr.1: Hvis man er i tidnød i babyskak, så løb med kongen mod uret. Jeg har anvendt denne regel flere gange i koordineret skak med stor succes!

37. Kh1 Ke8 38. Tg1 Sf8 39. Lf6 Sg6 40. h4 Db7!

Det sidste træk i tidnøden, og stillingen har udviklet sig til at være meget skarp. Hvid har angreb, men ef-

ter Db7 har sort masser af modspil.

41. h5 d4+ 42. Tg2??

42. Kh2! De4 43. hxc6 Tc2 44. Dxc2 Dxc2+ 45. Tg2 Dd1 46. g7, sort kan ikke stoppe g-bonden: 46... Dh5+ 47. Kg1 Dd1+ 48. Kf2 dxc3+ 49. Kxe3 De1+, hvor bedste udfald er remis med evige skakker.

42... Sf8

42...b3!! 43. hxc6 hxc6 og Tc2 kan ikke stoppes.

43. exd4**43... b3! 44. b6 Tc2 45. Db5+ Sd7 46. d5 Txc2 47. Dc6 Dxc6**

Hvid kan ikke stoppe b-bonden fra at løbe i mål.

0-1.

Et parti som jeg er rigtigt tilfreds med! Endelig føltes det som om hele maskineriet var startet op, og jeg glædede mig helt til at spille et parti mere. Jeg tror også at dette kunne mærkes af folk omkring mig, da jeg fik fortalt om min sejr til samtlige forbigående og indskudt til kvindelandsstræneren at han virkelig kunne lære noget af sådan et mesterværk.

Dagen efter stod humøret stadig højt, hvid mod en på 2250 og jeg var helt klar til at give den en skalle. Min modstander gik hurtigt galt i åbningen og efter et par træk i uklart spil, røg en af hans officerer i svinget for kun to bønder. Fedt tænkte jeg, så kan jeg skynde mig at tilbyde remis, det kan han jo ikke sige nej til. Men han afslog pænt og så var der jo ikke andet for end at vinde. Har sjældent

fået så meget kritik, som Nils gav mig for det remistilbud (muligvis af John-Ludvig på fodboldbanen, men den var mere alment rettet), og det var egentligt meningen at holde det hemmeligt... men der sidder måske nogle andre end mig derude, som også skal tro lidt mere på egne evner. Så håber jeg dette kan være en påmindelse for os alle – en springer er 3 point værd, bonden er kun 1 point værd.

I sidste runde stod det på en FM på 2314 og jeg havde allerede før partiet udtalt, at ”jeg bare skulle deffe en halv” for at sikre præmie. Derfor var der ikke meget at snakke om, da han tilbød remis med en bonde mindre. Mit arbejde var jo gjort, man skal heller ikke være grådig. Men set i bakspejlet, kan det være at der skal arbejdes lidt med vindermentaliteten, jeg kan jo ikke sådan gå rundt og forære halve point i tide og utide.

De sidste tre partier blev en fin skaklig afslutning på en socialt skøn og velorganiseret turnering. Med 6½ point af 10, blev det til en 65. plads på trods af en seedning som nr. 164, og jeg vandt derfor også en ratingpræmie.

Kun få minutter efter afslutningssceneremonien, var både deltagere, arrangører og tilskuere spredt for alle vinde. Nils og jeg stod tilbage og blev enige om en sidste svømmetur i solskinsvej og så en øl i baren med hvem end som var tilbage. Mit udmærkede resultat og den generelt hyggelige turnering blev rundet af i godt selskab med en omgang aftensdart, en øl og et par gode historier, før der blev takket af for i år og vi alle forlod et underligt tomt Konventum.

Af Thomas Haugaard

Turneringen nærmer sig sin afslutning og man mærker en begyndende træthed. Mange dages hjernearbejde og den ørkenvarme hede i lokalerne gør sig gældende. Jeg møder Louise Fredericia og Bjarne Eiholt, som står bag appen Mind Master, et værktøj,

der skal hjælpe én til at kvalificere sit spil. Jeg skal afholde mig fra at anmelde appen her, da jeg kun har lyttet overfladisk, men der er flere fornuftige råd blandt andet til afslapningsøvelser, hvor den rigtige vejrtrækning er meget vigtig. Træk vejret ind gennem næsen og pust ud gennem næsen. Og måske det vigtigste råd. Husk, det er sjovt at spille skak!

Fra 8. runde begyndte jeg på de første øvelser og fik remis. I sidste runde havde jeg mord på hjernen og vandt.

Tak til arrangørerne, til arberterne for at skabe et perfekt arrangement i pragtfulde omgivelser. En særlig tak til Dorte Brandt Hansen, der på trods en svær tid efter sin mands, Lars Bech-Hansens død, tog imod én på stævnekontoret med sin sædvanlige venlighed og hjælpsomhed.

Vinderen

Rameshbabu Pragganandhaa på blot 13 år blev den hidtil yngste vinder af Xtracon Chess Open (iberegnet alle tidligere Copenhagen Open og Politiken Cup). På forhånd var vi spændte på, hvad han kunne. Trods stormestertitel (den fjerde yngste i historien) og et ratingtal på 2540 – og derfor seedet som nr. 21 – var det aldeles ikke oplagt, at han ville komme til at spille en af hovedrollerne. At ”Pragg” er en verdensstjerne i svøb, det vidste man, men ikke at han allerede var i stand til at præstere på det niveau, som vi blev vidner til i Helsingør.

Små 14 dage efter turneringen blev Pragg 14 år den 10. august. Det bliver interessant at følge ham i fremtiden. Herhjemme vil vi altid huske, at det var i Danmark, at han vandt sin første store turneringssejr.

Her er hans gevinst fra 7. runde mod den italienske stormester Vocaturo. Pragg har selv kommenteret partiet for Skakbladet:

Pragganandhaa kommenterer

R. Pragganandhaa (2540)
Daniele Vocaturo (2612)
Siciliansk /B36

1. e4

Denne sejr gav mig en del tilfredsstillelse. Det seneste år har jeg haft en række gunstige slutspil, som jeg ikke har fået ført til gevinst. Men denne gang havde jeg et behageligt slutspil, som jeg spillede anstændigt og derfor vandt mod en stærk stormester. Sejren sikrede mig føringen i turneringen og gav mig tro på, at jeg kan



Pragg startede med at spille i Øresundssalen, men snart var han stjerne i konferencsalen.

Foto: Thomas Larsen.

gå efter turneringssejren.

1...c5 2. Sf3 g6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. c4 Sf6 6. Sc3 d6 7. Le2 Sxd4 8. Dxd4 Lg7 9. Le3 0-0 10. Dd2 a5 11. f3

11. 0-0 og 11. Td1 er to andre væsentlige træk her.

11... a4 12. Kf2

12. Tc1 er det mest almindelige træk i denne stilling, men jeg havde set et parti af Caruana, hvor 12. Kf2 blev spillet, så det valgte jeg at følge.

12... Da5 13. Tac1 Le6

Er måske ikke det bedste træk, da det tilskynder hvid til at spille:

14. Sd5 Lxd5 15. Dxa5 Txa5 16. cxd5



Vocaturu og Pragg mødtes i 7. runde.

Foto: Sigfred Haubro.



Hvid står lidt bedre her på grund af løberparret og kontrollen over c-linjen. Men pres på diagonalen h8-a1 og tilstedeværelsen af den hvide bonde på b2, giver sort modchancer.

16... Sd7

16... e6 17.dxe6 fxe6, der truer Sg4+, er en anden mulighed for sort, da det tvinger hvids konge til at gå til et akavet felt: 18. Ke1 Sd7 19. Lc4 Kf7 20. Tc2 med en lille hvid fordel.

17. Tc7 Sc5 18. Tb1

18. Txe7 Lxb2 19. Td1 er en anden mulighed.

18... Lf6 19. b4!?

Jeg erindrede ikke Caruana-partiet så godt, da jeg ikke havde forventet at skulle spille denne variant i dette parti.

Mit nye træk b4 er ret interessant, da det skaber visse problemer, som

sort har svært ved at løse ved brættet.

19. g4 g5 20. e5! Lxe5 21. Lxg5 e6 og hvid vandt efter 72 træk (Caruana – Antipov, Caleta 2017).

Måske er det et bedre forsøg for hvid.

19... axb3 20. axb3 Ta2 21. b4 Sa4 22. Tbc1

Forhindrer indtrængen af Sc3.

22... Tb2



23. Lh6!

Forcerer afbytning af de sortfaldede løbere, da sorts konge ellers vil få problemer på baglinjen.

23... Lg7

23... Te8?? 24. Tc8 med afgørende fordel.

24. Lxg7 Kxg7 25. Txe7

25. Txb7 fungerer uheldigvis ikke på grund af 25... Sc5!

25... Txb4 26. Tcc7

Hvids tårne er meget aktive, og Tf8 er bundet til forsvaret af f7-bonden.

26... g5



27. e5!?

27. Txb7 bør vinde på den lange bane, men jeg ønskede at beholde begge tårne på brættet for at skabe chancer mod den sorte konge.

27... dxe5 28. d6 Td4 29. Lc4

Txd6 30. Lxf7

Det var denne stilling, jeg havde regnet med at få, da jeg spillede 27. e5. Jeg føler, at jeg har pæne gevinstchancer.

30... Kf6 31. Lh5

31. Lc4 var sandsynligvis bedre.

31... Tc6?!

31... Td2+! 32. Ke3 Tc2! overså vi begge under partiet, men uden computerhjælp er det ikke nogen nem ressource at finde ved brættet (32... Txc7? 33. Txc7, der truer Th6+ er meget farligt for sort).

32. Txb7 Sc5?!

32... Tc2+! 33. Kg3 Sc3 34. Tec7 Se2+ 35. Kg4 Txc7 36. Txc7 h6 37.



Th7 e4! gav bedre modchancer og muligheder for at redde partiet.

33. Tf7+ Txf7 34. Txf7+ Ke6 35. Txb7

Hvid sidder atter i føørsædet.

35... Sd3+ 36. Ke3 Tc3 37. Th6+ Ke7 38. Ke4!

Centraliseringen af kongen sikrer gevinsten.

38... Sf4 39. g3 Sxh5 40. Txb7 Kf6 41. Th6+ Kf7 42. Td6

Dette tårnslutspil er nemt vundet for hvid.

42... Tc2 43. Kxe5 Txb2 44. Kf5 Th3 45. Kg4 opgivet.

1-0.

Bedste dansker

Danmarksmesteren Allan Stig Rasmussen har på det seneste vist, at han ikke lader sig ryste af tidlige ne-

derlag.

DM i Svendborg (nederlag i 1. runde) og denne turnering (nederlag i 3. runde til Elena Tomilova – elo 2281) er fornemme eksempler. Men tidlige tabspartier har i store opens – med korrektionsberegning – den indlagte ulempe, at der virkelig skal mange gevinster på kontoen for at komme tilbage.

Allan mistede også en halv i 6. runde mod Frederik Svane (2334), men derefter blev der sat tre gevinster ind.

Sejren i næstsidste runde over Mads Andersen spolerede Mads' chancer for et topresultat.

Med 7½ af 9 kunne Allan med en gevinst i sidste runde i bedste fald håbe på at komme med på en delt førsteplads, men remisen mod den tidligere norske juniorverdensmester Aryan Tari gav trods alt Jetsmarkstormesteren en delt andenplads med 8 point af 10.

Efter korrektion blev den konverteret til en 6. plads som bedste dansker.

Allan Stig Rasmussen kommenterer

Allan Stig Rasmussen (2569)

Martin Percivaldi (2379)

Katalansk / E01

Xtracon er det nærmeste vi kommer på en "ferieturnering" for mig, hvor forberedelser jævnlige begrænses til et par timer, pga. sport, hygge, andre arrangementer etc.

Så det blev en let løsning, med en del åbningsmæssig genbrug fra tidligere i turneringer.

1. c4 e6

Martin spiller efterhånden flere forskellige ting, men jeg havde dog dette som det mest sandsynlige valg.

2. Sf3 d5 3. d4 Sf6 4. g3 Lb4+ 5. Ld2 Ld6

Det har han ikke spillet før. Men jeg havde forventet, at han ville

prøve at overraske mig lidt, så havde nået at bruge 5-10 min. på at tjekke min halvgamle fil derom, og se hvad moderne engines mente.

6. Lg2 0-0-7. 0-0 c6 8. Sc3 Sbd7 9. b3 b6 10. e4 Sxe4 11. Sxe4 dxe4 12. Sg5 Sf6 13. Sxe4 Sxe4 14. Lxe4 Lb7

Tilsyneladende var vi begge rimeligt tilfredse med, forholdsvis hurtigt at nå hertil.

De drilske springere er byttet, og sort står solidt.

Men hvid står bedst, og det er spil om to resultater.

15. Dc2



Jeg kunne ikke huske, om filen sagde Dc2 før b4, men foretrak teksttrækket, der beder sort om at tage stilling til h7 med det samme.

15... f5!?

Det mest populære. Jeg var dog glad for at se trækket, for selv hvis sort får løst problemet med den passive Lb7, vil han nu stadig stå dårligt – formentlig resten af partiet...

16. Lg2 e5

Planen var trods alt ikke at stå tilbage med en svag bonde på e6 – men måske det var nødvendigt, i første omgang.

17. dxe5 Lxe5 18. Tae1!

Ikke drømmefeltet, men tid er også en parameter.

Der skal spilles aktivt, for at sort ikke når at fikse – nåja, ihf. nogle af sine problemer.

18... Dc7

18... Df6 kunne besvares med 19. Lg5.

19. Te2 Ld6



Allan Stig Rasmussen (tv.) mod Martin Percivaldi.

Foto: Sigfred Haubro.



20. Td1!

Understreger sorts problemer. Han kan ikke tage kampen op om nogen af de centrale linjer, Lb7 står stadig passivt, og både f5 og kongen er svag.

Selv hvis begge løbere skulle blive byttet, vil slutspillet stadig være ubehageligt, og hvid kan fx overveje at gå efter en afbytning på d5, således at c-bonden kan blive til en stærk fri-bonde. Det sort nok umiddelbart skal håbe på er, at få byttet de tunge brikker.

20... Tf7

20... Tad8?! 21. Lg5 er rigtig godt for hvid, selvom det bliver lidt konkret herefter.

21. Dd3 Taf8

21... Td8? 22. Lf4 Tfd7 23. Ted2 er helt slut.

22. Te6 Le7 23. Lf4?!

23. De2 ligner en forbedring.

23... Dc8 24. De2 Lc5

Argh!

Jeg havde nærmest kun overvejet 24... Lf6 25. Ld6 Td8, hvorefter både 26. Te1 (og 26.c5 får sorts stilling til at ligne et konkursbo.

Men selvfølgelig beholder sort i stedet løberen på a3-f8 diagonalen. Nu "truer" han Td7, og tårnet på e6 står egentlig mere fjollet end godt. Det var vist det eneste tidspunkt i partiet, at jeg reelt var utilfreds, og pulsen røg markant i vejret.

Noget jeg ellers er begyndt at prøve at undgå, i håb om færre impuls-/panikbeslutninger samt – skal vi kalde det et grønne energiforbrug under partiet!?

Med en kondi der det forgangne år har været milevidt fra, hvad jeg

har været vant til, er den slags blevet vigtigere.

25. Te1 Tf6

På 25... Lb4 overvejede jeg sågar at tilbyde en afbytning med 26. Ld2.

26. Txf6 Txf6



Et sæt tårne af brættet; en minisejr til sort. Men problemerne er langt fra ovre.

27. h4

En lille forbedring af stillingen. Mere luft til kongen, og måske skal bonden videre frem og prikke til sorts kongestilling.

27... Tf7 28. Lf3!

Endnu en lille forbedring – der inverterer sort til at spille Te7.

28... Lf8?!

Taber tilsyneladende. 28... Te7? Duede slet ikke pga. offeret 29. Dxe7 Lxe7 30. Txe7, og sort kan resignere. Problembarnet Lb7 og den svage kongestilling er langt vigtigere end den nominelle fordel dronningen giver.

Bedst var nok noget i stil med 28... Df8 29. Td1 Te7 30. Dd2, hvorefter hvid opretholder presset, men dog uden et umiddelbart materielt afkast.

29. De8 Dxe8 30. Txe8 Td7

30... c5 31. Lxb7 Txb7 32. Ld6 Tf7 33. Ta8 og hvid går i gang med at plukke dronningefløjen.

31. Tb8

Truer fx b4-b5.

31... Kf7

Sort er ved at frigøre sig – men når det ikke:

32. g4! Lc5

32... fxc4 33. Lxc4 Te7 (33... Td4 taber fx til 34. Lh5+ g6 35. Txb7+ Kg8 36. Le3) 34. Lg5 Tc7 35. Ld8, og tårnet er løbet tør for felter.

Ej heller 32... g6 33. gxf5 gxf5 34. Lh5+ Kg7 35. Le8 Te7 36. Lg5 Te1+ 37. Kg2 La6 38. Lxc6 giver sort noget håb.

33. gxf5

Endelig har hvid vundet en bonde. Men værre for sort er, at problemerne med Lb7 og den svage konge endnu ikke er løst.

33... Kf6 34. Lg4 h6 35. Te8

Truer både Le5+ og Te6+.

35... Le7

35... Te7 36. Tf8+ Tf7 37. Le5+ Ke7 38. Tb8 La6 39. Ta8, og hvid vinder.

36. Lc1

Martin havde set en sød variant: 36. Lg5+?? hxc5 37. hxc5+ Kxc5 38. f6 Kxc4 39. fxc7??, og bonden ser ikke ud til at kunne stoppes.

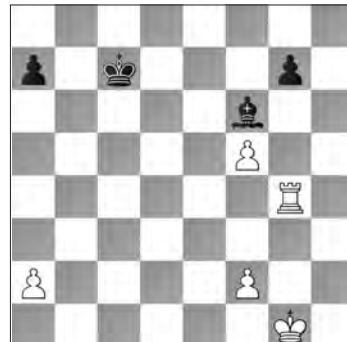
Men: 39... Td1+ 40. Kg2 c5+ 41. f3+ Lxf3+ 42. Kf2 Lh4+ 43. Ke3 Te1+ 44. Kd2 Txe8, og hvid ville ønske at have holdt sig til KISS-princippet (keep it simple, stupid). Jeg havde nu end ikke overvejet sådant, for havde set at partifortsættelsen bare afgør straks.

36... c5

Hér havde jeg til gengæld bemærket, at 36... Kf7 37. f6 Kxe8 38. Lxd7+ Kxd7 39. fxc7 giver en ustoppelig bonde.

37. Lb2+ Td4 38. b4 Le4 39. bxc5 bxc5 40. Lxd4+ cxd4

Røgen er lettet, og der er fyldt på både menneske og ur. Herfra handlede det mest om at vælge den sikreste vej til Rom.

41. c5 Ld5 42. Tc8 Ke5 43. c6 h5 44. c7 Kd6 45. Td8+ Kxc7 46. Txd5 hxc4 47. Txd4 Lxh4 48. Txg4 Lf6

“Alt” vinder selvfølgelig, men jeg brugte lige et par minutter, og kan egentlig godt lide den simple løsning jeg fandt:

49. Tc4+ opgivet.

Sort må gå over til bonden for ikke at miste den: 49... Kb6 50. a4 spærrer sorts konge inde, så nu tager hvid kongen op til g6, spiller f4, truer med at slå Lf6 efter Te4-e6, og når den flytter sig på a1-h8-diagonalen, sætter jeg tårnet på e5, slår på g7 og spiller f-bonden i mål. Martin havde dog allerede set nok, så vi gik i stedet ud og analyserede partiet sammen.

Forresten en af de rigtig dejlige traditioner i skakverdenen, der altid har været i højsædet til dette fremragende stævne på Konventum! Er taknemmelig for at have nydt godt af salig Lars-Henriks hjertebarn henover årene! Æret være hans minde.

1-0.

Dansk GM-norm

Det er ikke så ofte, at det er blevet til danske stormesternormer i vores store internationale open i Helsinki.

Men i år lykkedes det så for Øbros Kassa Korley. For at være i spil til en stormesternorm, kræver det, at man

i flere runder klarer sig godt mod bedre spillere.

Med fire indledende gevinster – og den ene af dem mod en solid 2600-mand – kom Kassa tilstrækkeligt godt fra start. Med to remiser mod to spillere fra top-ti i de følgende runder kunne Kassa holde liv i normforhåbningen, selv om han tabte i 7. runde til Mads Andersen.

En gevinst over en tysker med 2260 bragte ham tilbage på normsporet.

To afsluttende remiser mod stormestrene Igor Lysyj og Sune Berg gav ham fuldt fortjent GM-norm to.

Vi skal lige se festfyrværkeriet fra 4. runde. Partiet indbragte naturligvis Kassa den ene af turneringens skønhedspræmier.



Kassa Korley opnåede sin 2. GM-norm i Helsingør.

Foto: Sigfred Haubro.

Kassa Korley kommenterer

Alexander Moiseenko (2628)

Kassa Korley (2437)

Dronninggambit / D35

I de første tre runder spillede jeg mod svagere modstandere og formåede at vinde hvert spil. I åbne turneringer (og Xtracon er ingen undtagelse!) har du muligheden for at spille mod virkelig stærke stormestre, hvis du "gør dit job" i de første par runder. Jeg nyder virkelig at blive betragtet som en underdog og var virkelig spændt, da jeg så min runde 4-parring!

1. d4

Ikke en stor overraskelse – Moiseenko har en tendens til at favorisere d4.

1... d5 2. c4 e6 3. Sc3 Sf6 4. cxd5 exd5

Afbytningsvarianten i Dronninggambit – og bondestrukturen er kendt som Carlsbad-strukturen – har haft en lang historie i skak. Jeg vil fremsætte et par bemærkninger her om de fælles temaer i denne struktur:

1) Hvid har bondemajoritet på kongefløjen. Typisk bruger hvid denne majoritet til at prøve at spille e4. På dronningfløjen forsøger hvid normalt at underminere sorts majoritet ved at spille b5.

2) Sort har bondemajoritet på dronningfløjen, men den er vanskeligere at bruge. I mange positioner – hvis sort spiller c5 – ender sort med en isoleret bonde på d5. Derudover kan åbning af spillet på dronningfløjen accelerere hvidt modspil på den flanke. Derfor, i stedet for at spille på hvids præmisser, forsøger sort normalt et modspil på kongefløjen gennem feltet e4, som undertiden kan være et overraskende støttepunkt for sort.

I lang tid havde jeg betragtet det som "lettere" at spille den hvide side af Carlsbad-strukturen, fordi et



Alexander Moiseenko (tv.) blev overfaldet af Kassa Korley. Foto: Sigfred Haubro.

hvidt minoritetsangreb kan være hurtigt og ubehageligt. I de senere år har min mening imidlertid ændret sig, stort set takket være indflydelsen fra nogle computerkampe mellem Stockfish og AlphaZero. Der er et fremragende kapitel om Carlsbad-strukturen i Matthew Sadler og Natasha Regans fremragende værk "Game Changer"!

5. Lg5

En typisk, men alligevel ubehagelig binding.

5... c6

Dette styrker d5-bonden, men skaber også en "hook" til et fremtidig potentielt hvidt minoritetsangreb.

6. e3 Ld6!?

Dette træk er temmelig upopulært, fordi det betyder, at hvid oprettholder denne irriterende binding på f6-springeren. Der er dog fordele ved dette træk, som vi kan diskutere om lidt.

7. Ld3 0-0 8. Dc2

Hvid fortsætter med de "typiske" planer i denne struktur.

8... h6

Nødvendigt, fordi Lxh7+ var en

trussel på grund af bindingen på springeren.

9. Lh4 Te8 10. Sge2

Efter min mening er der to store spørgsmål/muligheder i Carlsbad-strukturen. Det ene af dem er, hvor sort skal placere den sortfaldede løber (e7 eller d6), og det andet er, hvor hvid skal sætte kongespringeren (f3 eller e2). Der er fordele og ulemper ved begge. På e2 gør hvid teoretisk det lettere at spille for f3 + e4. En ulempe er, at springeren er langt væk fra e5, som det nogle gange er ønskeligt at besætte. Da jeg allerede har spillet h6, ville det at holde en springer væk fra e5 ved at spille f6 være ekstremt ubehageligt, fordi det kronisk ville svække g6. Den anden ulempe ved at sætte springeren på e2, kan ses efter hvids næste træk.

10... a5!?

Starten på en meget interessant plan, som jeg opdagede i min hjemmeforberedelse. Trækket har den ekstra fordel at det skal afskrække hvid fra at rokere langt.

11. h3

Nødvendigt, hvis hvid ønsker kort

rokade! 11. 0-0 ville resultere i den "græske gave-taktik" på 11... Lxh2 + 12. Kxh2 12. Sg4 + 13. Kg3 13. g5! Desværre er h3 spild af tid og giver sort en "hook" på kongefløjen.

11... Sa6

Den virkelige idé er at bevæge springeren mod kongefløjen, men fordelen ved at tage denne rute er, at du får et tempo med Sb4-truslen.

12. a3 Sc7

Vi kommer tættere på!

13. 0-0 Se6

Tættere!

14. f3 Sg5



Tættere!! For første gang er sorts springer på f6 ikke bundet, og g5-springeren har taget sin plads. Ydermere, fordi f3 er spillet, hænger e3-bonden.

15. e4??

Forbløffende nok er dette tilsyneladende naturlige træk den afgørende fejl. Hvid har spillet alle de "normale" Carlsbad-træk, og de fungerer ikke! Jeg synes, det er en vigtig påmindelse om ikke at spille skak på "autopilot".

Dårlige ting kan ske på autopilot! 15. f4 er et bedre forsøg, der tvinger min g5-springer til at tage en beslutning.

15 ... Sfxe4!

Begyndelsen på en offersekvens. Ideen bliver klar efter næste træk!

16. fxe4 Sxh3+!!

Løberen på h4, som havde været irriterende, er nu ubeskyttet, og dronningen kan plukke den.

17. gxh3 Dxh4



Støvet har lagt sig noget. Sort har to bønder for officeren, men hvids konger er næsten totalt nøgen, og sort har to "monsterløbere", der peger mod kongen.

18. Tf2

Hvid prøver desperat at bruge tårnet til at beskytte sin konge. 18. e5, der ligner det mest naturlige træk, mislykkes efter 18... Txe5!! 19. fxe5 19. Lc5+! med mat til følge.

18. Lxh3

Sort har hentet en tredje bonde og bragt løberen med ind i angrebet.

19. Td1

e5 fungerer stadig ikke, så hvid prøver forgæves at bringe det andet tårn ind i spillet, men stillingen er tabt.

Der er forskellige måder at fortsætte på her, men jeg synes, jeg fandt den smukkeste:



19... Te5!!!

Jeg blev overrasket, da jeg blev klar over, hvor stærkt dette træk var. Jeg ville have, at tårnet skulle ind på g-

linjen, og hvids næste træk er tvunget.

20. dxe5 Lc5!!

Tårnet blev ofret for en diagonal! Selvom sort er bagud med tårn og officer, er løberne og dronningen nok.

I mellemtiden snubler hvids officerer over hinanden, og den hvide dronning er for langt væk fra kongen til at redde dagen.

Man vil faktisk se, at sidstnævnte punkt er et tema i mange angreb. Bemærk, at et træk som Tf1 ikke hjælper. Efter Lxf1 hænger f2-tårnet stadig.

21. Sd4

Hvid forsøger at give en officer tilbage for at beskytte f2-tårnet

21...Lxd4. 22. Tdd2

Det er sandt, at jeg er bagud med et tårn, men jeg har tre bønder for det og kan vinde en kvalitet når som helst, så jeg regner med at finde en effektiv løsning, som kan afslutte. Jeg bruger noget tid her og spekulerer på, om jeg bare skal spille Te8 og bringe alle officererne med til festen (fester er bedre, når alle deltager), men jeg indser snart, at det ikke er nødvendigt.

22... Dg3+!

Dette træk er bedst, men det kan kun forstås sammen med sorts næste træk.

23. Kh1



23... Lg4!!

Et træk jeg er stolt af. Lf3+ er en afgørende trussel, fordi tårnet på f2

ikke kan slå, på grund af Dg1 mat. Det andet tema er ideen om mat på h1 med Lf3+, Dh3 og Dh1. Hvis tårnet ikke kan interponere på g2, hvilken officer kan da?

24. Lf1 Lf3+! 25. Lg2 Dh3+!! 26. Opgivet.

Dxg2 er mat i næste træk.

0-1.

Jeg kan ikke beskrive, hvor sjovt det var at spille dette parti. Det er sjældent, at forberedelse og udførelse går op i en højere enhed! I slutningen af turneringen lykkedes det mig at opnå min 2. GM-norm, og jeg kunne ikke være lykkeligere. Det var en fornøjelse at dele øjeblikket med min farfar, som jeg har spillet Xtracon med i mange år nu, og nogle af mine Øbro-klubkammerater, der kom og besøgte turneringen eller gav support pr. sms. Ser frem til, hvad der bliver det næste!

Slutresultat (efter korrektion):

1. **GM R. Praggnanandhaa**, Indien, 8½.
2. **GM Aryan Tari**, Norge, 8.
3. **GM Gabriel Sargissian**, Armenien, 8.
4. **GM Evgeny Postny**, Israel, 8.
5. **GM Samuel Sevian**, USA, 8.
6. **GM Allan Stig Rasmussen**, Danmark, 8.
7. **GM Dmitry Kryakvin**, Rusland, 7½.
8. **GM Rasmus Svane**, Tyskland, 7½.
9. **GM Anton Korobov**, Ukraine, 7½.
10. **GM Nils Grandelius**, Sverige, 7½



Allan Stig Rasmussen, Gabriel Sagrissian, Praggnanandhaa, Aryan Tari og Evegenny Postny.

Foto: Thomas Larsen

Ratinggrupper (vinderne):

2301-2400: R. Vaishali,
Indien, 7½ (søster til vinderen Praggnanandhaa – resultatet var en GM-norm!)

2201-2300: Martin Jogstad,
Sverige, 7.

2101-2200: Lasse Christensen,
Danmark, 6½.

2001-2100: Monika Machlik,
Norge, 6½.

1901-2000: Ellen Kakulidis,
Danmark, 6½.

1801-1900: Preben R Larsen,
Norge, 6.

1701-1800: Bo Munksgaard,
Danmark, 5½.

1501-1700: Laurenz Borrmann,
Østrig, 5½.

Under 1500: Arne Kjelsbøl Huse,
Norge, 4½.



Lars Schandorff gennemgik de mest interessante og spændende partier for et spørgelystent publikum. Foto: Jacob Pallesen.



Der er altid et organiseret kaos, når puljerne i lynturneringen råbes op. Turneringen vandtes af den russiske stormester Igor Lysyj vandt finalen over FM Tobias Rostgaard 2-1 (Armageddon). Brødrene Rasmus og Frederik Svane blev nr. 3-4.

Foto: Jacob Pallesen.



Dansk Skakproblem Klubs åbne DM i problemløsning blev en meget spændende affære. Der var 18 opgaver, og der kunne scores 36 point. Ingen af de 22 deltagere fik maksimum, men hele fem deltagere endte på 32 point (to fejl). Herefter skulle mesterskabet afgøres på tid. Viktor Haarmark Nielsen afleverede allerede efter 1 time og 31 minutter og vandt både den åbne løserturnering og titlen "Danmarksleder i problemskakkøsløsning 2019". Herefter fulgte Thomas Thybo (1.32) og nr. 3 Henrik Juel (1.33). Steffen Slumstrup Nielsen blev nr. 4 med 1.36 og nr. 5 Jimmy Mårdell, Sverige. Jacob Woge Nielsen afleverede ét minut før Viktor Haarmark, men havde en fejl mere!

Foto: Jacob Pallesen.



Den norske stormester Aryan Tari spillede simultan mod 22 spillere.

Foto: Sigfred Haubro.



Stormester Carsten Høi (tv.) og IM Thorbjørn Bromann fra Brønshøj vandt sensationelt parlyt foran en stribe meget stærke par.

Foto: Thomas Larsen.



Deltagerne i den mindste gruppe i Børne Cup.

Foto: Sigfred Haubro.



Frida på fem år koncentrerer sig og har nogle store lyttebøffer på!
Foto: Jacob Pallesen.



Aktuel taktik v/ GM Jacob Aagaard

Løsninger side84-85

Opgaverne er opdelt i tre kategorier:

Grønne opgaver: Den letteste kategori, hvor det handler om at finde en lille, fiks taktisk vending.

Gule opgaver: De mere avancerede øvelser, som har nogle nuancer, som det godt kan tage lidt tid at finde.

Røde opgaver: Denne kategori byder selv de stærkeste spillere på problemer.

Find bræt og brikker frem og tænk dig om! Opgaven er ikke nødvendigvis at finde alle varianter, men at forstå, hvad det vigtige er i stillingen og reagere derefter.

1. hvid trækker!



Sargissian- Johan-S. Christiansen
Xtracon Open 2019

2. sort trækker!



Martin Haubro - Rasmus Svane
Xtracon Open 2019

3. hvid trækker!



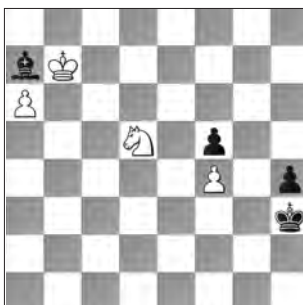
Rasmus Svane - Martin Percivaldi
Xtracon Open 2019

4. hvid trækker



Lars Oskar Hauge - Mogens Thuesen
Xtracon Open 2019

5. sort trækker (remis)!



Monika Machlik - David Miedema
Xtracon Open 2019

6. hvid trækker!



Sune Berg - Kassa Korley
Xtracon Open 2019

7. sort trækker



Vestby-Ellingsen - Karthikeyan
Xtracon Open 2019

8. sort trækker!



Moiseenko - Kollars
Xtracon Open 2019

9. hvid trækker!



Aryan Tari - Allan Stig Rasmussen
Xtracon Open 2019

Nyt fra DSU



Dansk Skaksalg

Dansk Skaksalg er klar igen



Dansk Skaksalg er nu kommet til Østjylland, nærmere bestemt Malling, som ligger 14 km syd for Aarhus. Her har jeg i lejede lokaler fået en lille pæn butik indrettet og jeg er nu klar til at ekspedere ordre til jer alle.

Jeg hedder Inge Jensen og er pr. 1. august blevet ansat som daglig leder.

Jeg er uddannet i boghandel og på kontor. I mit seneste job, hvor jeg var ansat i 11 år, var jeg kontorassistent i en frivillig forening. Jeg ved derfor, at service for medlemmer på alle tider er en vigtighed.

Jeg har indtil videre valgt at have telefonen åben alle dage fra kl. 08.00-21.00.

Der kan forekomme tidspunkter, hvor jeg ikke lige kan besvare telefonopkald – så hvis jeg ikke svarer, er du velkommen til at indtale en besked eller sende en mail til sales@skaksalg.dk

Hvis du gerne selv vil afhente en bestilling, eller du har lyst til at komme forbi og se på varerne, inden du skal handle, er du meget velkommen til at ringe og lave en aftale.

Du er altid velkommen til at sende en mail eller ringe, hvis du ikke lige finder den bog, som du ønsker inde på webshoppen.

Udover skaksalgets drift, vil jeg varetage enkelte arbejdsopgaver for Dansk Skak Union, bl.a. udsende Skakbladet, der af en eller anden grund ikke er kommet frem til modtageren. Så hvis du ikke modtager Skakbladet, så send en mail til sales@skaksalg.dk

Jeg glæder mig til at kunne servicere jer alle.

Venlig hilsen
Inge

www.skaksalg.dk • sales@skaksalg.dk • 61 13 64 60 • Hedemarksvej 11, 8340 Malling
Mail og telefon besvares løbende, skulle du mod forventning ringe forgæves,
så send os en mail på sales@skaksalg.dk

DANMARKS SKAKHISTORIE 1. DEL



Oldtiden, jernalderen og den tidlige middelalder

Dette er første del af Danmarks Skakhistorie. Selv om den danske skaklitteratur er så rig på historiske værker, så mangler pudsigt nok et samlet værk om vores skakhistorie. Der har været forskellige større artikler i diverse bøger, og der findes historiske bøger om bræt- og terningspil. Historikeren Kaare Vissing er dykket ned i materialet og kilderne.

Ved Kaare Vissing Andersen

FORORD

Med rette ærgrede skakmestren og skakhistorikeren Harald Enevoldsen sig i 1965 over, at der ikke fandtes nogen samlet dansk skakhistorie, som det analogt var sket Sverige i 1942 med Eric Carléns kompilation "Schackspelet i Sverige". Beklageligvis må man i dag konstatere, at det stadigvæk ikke er tilfældet – og at nærværende artikelserie heller ikke bliver det, men som ambition dog har at komme et skridt videre i sagen.

Netop i 1965 kom to af de væsentligste bidrag til Danmarks Skakhistorie: Harald Enevoldsens artikel "Skak i Danmark", side 49-72, kapitel 2 i værket "Den store skakbog" (388 sider) af den polske forfatter Jerzy Gizycki samt Hartvig Nielsen: "Skak i tusind år" (157 sider), særligt kapitlet "Skakspillet indpas i Danmark", side 20-22. Begge bøger har dertil kapitler om spillets verdenshistorie, og det har eksempelvis også Politikens "Bogen om skak", bind 1, 1980, redigeret af Svend Novrup, som også har skrevet artiklen "Skakspillet historie", side 91-140 deri. Siden er der mig bekendt ikke skrevet

lige så vægtige bidrag til Danmarks Skakhistorie, så det må være på tide, at der bliver rådet bod på dette – ikke mindst fordi der siden er gjort væsentlige arkæologiske fund og beskrivelser om landets tidligste historie om brætspil, først og fremmest Karsten Kjer Michaelsens lille bog "BRÆT OG BRIK – Spil i jernalderen", 1992.

Af pladshensyn kan nærværende serie ikke hamle op med summen af de nævnte artikler om Danmarks Skakhistorie, og målet er da også dels at fokusere på tidligere svigtede emner som brætspillenes udvikling via skaklignende spil og det oprindelige skakspil, som inderne, perserne og araberne udøvede det, til det moderne skakspil, vi kender i dag, dels at bringe myten om Holger Danske og hans søn Boldevin til torvs, dels at uddybe beretninger som den om Svend Grathe. Endelig vil der blive bragt nogle få skakpartier og opgaver til belysning af såvel datidens regler som spillestyrke.

I modsætning til Nielsen og Enevoldsen vil jeg gøre brug af et notesystem, dels med henblik på dokumentation, dels for at lette vejen for de læsere, der måtte være interesse i at søge videre oplysninger om

emnet. Endelig må jeg indrømme, at der langt fra er tale om nogen doktordisputats, idet jeg ikke har anvendt de oceaner af tid, der kræves for at opstøve de primære kilder, men tværtom ofte er tyet til Wikipedia og andre oplysninger i artikler på nettet. Sådanne kilder er både af meget forskellig kvalitet og yderst flygtige, da de jævnligt justeres – eksempelvis kan henvisninger til dem have mistet deres korrekthed. Jeg har derfor, hvor det har været muligt ud over at henvise til en artikel på nettet, tilføjet datoerne for, hvornår den senest er opdateret/justeret og hvornår jeg selv har udskrevet den.

I håbet om at artikelserien ikke alene må bringe beretningen om Danmarks Skakhistorie et skridt videre, men også at den må øge interessen for og kærligheden til verdens mest forunderlige spil giver jeg "ordet" til læserne.

Brætspillenes oprindelse og udvikling

Eftersom fritid er et noget nær lige så gammelt fænomen som menneskets oprindelse, gælder dette også fritidsbeskæftigelser. Og da brætspil må være blandt de første af disse – krævede jo kun et bræt og nogle sten

eller knogler – må de uvægerligt gå tilbage til før et rimeligt tilfredsstillende skriftsprog og derfor bygge på myter, oftest med gudelignende indhold, som moderne historikere ikke kan tage alvorligt, men dog finde interessant, samt på arkæologiske fund og gisninger om disse.

Ofte har europæiske skakhistorikere fokuseret på den oldtid, de via renessancen kendte bedst, nemlig antikkens Grækenland og Italien. Jeg skal i den anledning præsentere to grækere, der siges at have gjort sig gældende under belejringen af Troja – ikke for at synke ned i myternes mudder, men for siden at kunne henvise til dem med hensyn til to røde tråde, der går gennem denne første del af artikelserien. Den første er **Palamedes**, som skulle have opfundet et brætspil eller terningspil for at slå tiden ihjel under grækernes ti år lange belejring af Troja. Homer omtaler ham hverken i Iliaden eller Odysseen, fordi han afslørede Homers helt Odysseus, da denne søgte at undslå sig krigstjeneste. Palamedes var en af de kløgtigste grækere, og han opfandt endvidere elleve af bogstaverne i det græske alfabet. Grundet sin afsløring af Odysseus kunne han dog ikke undgå en grim skæbne, idet den ellers så berømmede helt falskeligt anklagede ham for at stå i ledtog med Trojas kong Priamos, så Palamedes blev dømt og stenet til døde.

Den anden græske helt er **Patroklos**, Akilles' elskede ven, som i Iliaden beskrives som både mild, vennelsel og kæk. I sin tidligste ungdom havde han som så mange andre mænd haft et heftigt temperament, som han efter sin død i form af et genfærd selv fortæller Akilles: "... da jeg var barn, for en gruelig dåd, hin dag, da jeg dræbte, ægget af sanseløs vrede, af vanvare, ikke med forsæt, drotten Amfidamas' søn, da vi legede' og kastede' med terning." Med dette drab blev Patroklos stamfader til en lidet herlig handling, som siden skulle



Akilles (til højre) forbinder Patroklos' sårede arm.

Kilde: Berlin Museum.

gentage sig inden for skak mere end en gang. **(1)**

I øvrigt viser beretningerne om Patroklos, at Palamedes i hvert fald ikke har opfundet det første terningspil.

Sin bog indleder Karsten Kjer Michaelsen med at fastslå, at "Alt tyder ... på, at det vi opfatter som traditionelle spil i mølle/dam-klassen, blev opfundet i den antikke græsk-romerske verden eller i det mindste tæt på denne." Det er godt, at Michaelsen efter sin sikre indledning trods alt til sidst i citatet lader tvivlen komme til sin ret, for den seneste forskning fastslår, at det skete andesteds og længe før Homer og belejringen af Troja – om Homer overhovedet har levet (i så fald måske i det 9. århundrede f.Kr.) og den af ham beskrevne belejring har fundet sted. Længe anså man de to værker Iliaden og Odysseen for lutter legender og sagn, men moderne historikere hælder til den anskuelse, at de

udspringer af reelle personer og begivenheder, dog uden at gisne på noget tidspunkt for begivenhederne, og man må i hvert fald tilbagevise gudernes tilstedeværelse. Derimod kan der fæstes lid til en række arkæologiske fund, således som de f.eks. kommer til udtryk i Josefine Fjeltstervangs to artikler "De første brætspil blev fundet i Egypten – 5000 år senere samles vi stadig om spillepladerne" og "Historien om verdens ældste brætspil", der tilsammen fylder næsten en hel side i Kristeligt Dagblad så sent som den 30. marts 2019.

Hvad brætspillenes ældste arkæologi angår rammer Michaelsen og Fjeltstervang begge tiden omkring 3000 f.Kr. Således skriver Karsten Kjer Michaelsen i 1992: "På den kongelige gravplads i Ur i det sydlige Mesopotamien har man fundet en plade med indlægninger, der angiveligt skal være et spillebræt. Er denne antagelse rigtig, drejer det sig om

verdens ældste kendte spillebræt dateret til ca. 3000 f.Kr. Desværre er der ikke fundet evt. tilhørende brikker og terninger.” (2)

Josefine Fjølstervang skriver så 27 år senere, endda med navn på spillet og illustreret med et foto af både bræt og brikker: “Det egyptiske brætspil **Senet** (KVA: min fremhævelse) regnes for verdens ældste. Ud-gaver af spillet er blandt andet fundet ved udgravningen af Tutankhamons grav i 1920'erne, men det er meget ældre end som så. (3)

Det stammer nemlig tilbage fra cirka år 3100 f.Kr. Dateringen er blandt andet baseret på hieroglyffer, der er fundet ved andre udgravninger. Senet betyder “et spil efter tur” på egyptisk og er heldbaseret.” I det hele taget spilledes oldtidens brætspil ikke bare med bræt og brikker, men også med en høj grad af tilfældigheder i form af terninger.

Hvad angår brætspillenes videre udvikling skal her blot nævnes “Kongespillet” fra Ur i Mesopotamien, cirka 2500 f.Kr., “Hunde og Sjakaler”, Egypten, cirka 2000 f.Kr. og endelig “Duodecim Scripta” i Romerriget, cirka 1.-2. århundrede f.Kr. Med dette sidste spil, hvis navn henryder til, at spillebrættet var delt op i 2 x 12 linjer, hvoraf enkelte endda havde bestemte navne, f.eks. gik den 23. linje under betegnelsen “divus”, er vi nået til en form for backgammon. (4)

Men stadigvæk er der tale om spil med kun én slags brikker, dog naturligvis med to farver, en for hver spiller.

En væsentlig udvikling sker med det skaklignende, romerske spil **ludus latruncularum** (ludus = spil + latrunculus = soldat), der, som navnet antyder, drejede sig om et spil med en vis militær strategi, hvad angår angreb, forsvar, erobring osv. samt brug af diverse militære begreber. Desværre kendes hverken de eksakte spilleregler eller antallet af felter på spillebrættet, men tilsyneladende har der været mindst 36. Spil-

lebrækkerne var oftest af glas med forskellig farve, men hvor mange hver af de to spillere havde, ved man ikke – kun at brikkerne kunne flyttes både frem og tilbage, og at omringede brikker kunne befries. Målet med spillet var at lamme modspilleren – sætte ham mat – dels ved at slå hans brikker af brættet og dels ved at omringe dem. Jo flere brikker sejrherren havde i behold efter spillet, jo finere var sejren. Javel, spillet var skaklignende, men altså ikke så meget, at der var tale om en ganske særlig brik, der skulle sættes mat. (5)

Brætspillene kommer til Danmark

I år 9 e.Kr. led det ellers så sejrige Romerriget under kejser Augustus et alvorligt nederlag ved slaget i Teutoburgerskoven, hvor tre legioner (i alt ca. 30.000 mand) under ledelse af Varus blev udslættet af en alliance af germanske stammer (i alt ca. 18.000 mand) under ledelse af cheruskerhøvdingen Arminius (tysk: Hermann). (6)

Hændelsen betød, at Romerriget måtte opgive sine drømme om en videre ekspansion nordpå, hvorfor der i nogle århundreder derefter fandtes en brudflade i form af et grænseområde kaldet **Limes**, hvor Rhinen og Donau samt et romersk forsvarsværk ikke bare skilte germanerne i nord fra romerne i syd, men også bød på både små mindre træfninger og en omfangsrig kulturudveksling, som meget naturligt mest gik fra det civiliserede syd til det barbariske nord. (7)

Således importerede først Germanien og snart efter det område, som kom til at hedde Danmark, ikke alene luksusvarer som glas, men også en række brætspil. Da de barbariske germanere og daner ikke havde noget videre skriftsprog – det var begrænset, hvor meget man kunne riste i runer og figurer – stammer de ældste mere sammenhængende tekster om dem fra romerske forfattere som Ovid (43 f.Kr. – ca. 18 e.Kr.), Ta-

citus (ca. 50 – ca. 120 e.Kr.) og Sueton (ca. 70 – 130 e.Kr.). (8)

Pladsen er ikke her til at citere så mange udsagn, som emnet ville for-tjene i eksempelvis en bog, men ligesom Karsten Kjer Michaelsen finder jeg det passende at gengive en betragtning af Tacitus: “Terningspil giver de (germanerne) sig underligt nok af med i ædru tilstand som en alvorlig sag. De er så grebet af spillidenskab, at de, når alle midler er sluppet op, i et sidste afgørende slag sætter deres personlighed som indsats. Taberen går ind til frivilligt slaveri ... “ Ikke alene indikeres det, at spil i antikkens Grækenland og Italien ofte var forbundet med drikkeri og ludomani. Det fremgår også, at terningen spillede en stor rolle i datidens brætspil, som det f.eks. stadig ses i backgammon. (9)

Fra Germanien sivede som nævnt de forskellige brætspil til Danmark, i nyere tid belyst ved en lang række arkæologiske fund fra tiden mellem bronzealderen og middelalderen.

Jernalderen

Jernalderen strakte sig fra 500 f.Kr. til 800 e.Kr., idet Vikingetiden, ca. 800 til 1000, dog for de nordiske landes vedkommende danner brohoved til middelalderen, ca. 1000 til 1536 (indførelsen af Reformationen i Danmark). Jernalderen kan selv inddeles i tre perioder, hvortil dog skal føjes Vikingetiden, som kan opfattes som både en overgang til og som den tidligste del af middelalderen.

500 f.Kr. – 0: Førromersk jernalder

0 – 400 e.Kr.: Romersk jernalder
400 e.Kr. – 800: Germansk jernalder

800 – 1000: Vikingetid (tidlig middelalder)

De nævnte fund har bidraget stærkt til at beskrive brætspillenes ankomst til de inkluderede områder – og særligt interessant er det at se udviklingen fra ens brikker, som vi eksempelvis kender det fra dam, til indførelsen af en såkaldt **kongebrik**,

hvis fangst alene afgjorde spillet (mat!). Jeg har foretaget en skemativering af de fund, som Karsten Kjer Michaelsen omtaler i sin bog og som er tilstrækkelige til at dokumentere udviklingen af de til Danmark ankomne brætspil. Jeg nøjes dog med her at nævne de fund, der indeholder den nævnte kongebrik samt understrege, at bogen udkom i 1992. Der er siden alene i Danmark gjort mange arkæologiske fund, ikke mindst fordi mange amatørarkæologer er kommet på banen, og emnet trænger derfor til en opdatering. **(10)**

Skema over nogle fund af kongebrikker i og nær Danmark

Med "ens brikker" menes der brikker af samme form og størrelse, hvorfor de må antages at kunne flytte og slå på samme måde. Brikker med hver sin farve, normalt hvid versus sort, må antages at have tilhørt hver sin spiller.

Romersk jernalder:

Vimose/15 km nordvest for Odense (0 – 400 e.kr.):

Krigsbytteoffer i mose: 4 spillebrætter (hver med et bræt på begge sider) samt brikker og terninger og sågar et raflebæger. Nogle markante ravbrikker kan være kongebrikker, hvilket antyder spil af samme karakter som det i vikingetiden populære hnefatafl.

Lundeborg/Sydøstfyn (200 – 800, de fleste fund af spillegrej stammer fra 200 – 400):

Handelsplads: Mange smukke og velbevarede hovedsageligt ens brikker, de fleste af glas. Særlig interessant er en stor brik af rav, fordi der kan være tale om en kongebrik anvendt til hnefatafl.

Vikingetid:

Ballinderry/Irland (800 – 1000): Et smukt og velbevaret bræt med 7x7 felter, hvert med et hul i midten, samt adskillige brikker med hul i

bunden, efter alt at dømme til nu bortkomne tapper. Der nævnes ikke nogen større brik, som kunne være en kongebrik, men brættets markering af særlige felter indikerer, at det har været anvendt til det brætspil, som vi nu skal se nærmere på, og hvor kongebrikken er den helt centrale brik.

Hnefatafl – kongen kommer!

Med spillet **hnefatafl** (udtales "nefatafl") kommer **kongebrikken** for alvor på banen. Desværre har man ikke reglerne for dette brætspil bevaret skriftlig. Af arkæologiske fund fremgår det dog, at det kunne spilles med brætter af forskellige størrelser, dog altid med et antal felter, som var kvadratet på et ulige tal. Det mindste bræt, man har fundet, er på 7x7 = 49 felter (Ballinderry i Irland). Det største bræt, man har fundet til hnefatafl, er på 19x19 felter, men der er også fundet brætter på 9x9, 11x11, 13x13 og 15x15 felter. **(11)**

I hnefatafl starter de to parter ikke kun med hver deres ligeværdige brikker som i dam og skak. Kun sort har en kongebrik og dertil forholdsvis få ens forsvarere, mens hvid har flere ens angribere. Brikkerne går alle

ad lige linjer ligesom skakspillets tårn, og de hvide skal så søge at fange kongebrikken (sætte den mat), mens de sorte skal søge at beskytte den på sin vej mod et af de fire befriende hjørner. Når kongebrikken frem til et sådant, har sort vundet.

Hnefatafl minder meget om det ret enkle spil "Hund efter hare", der ligesom dam normalt spilles på de sorte felter på et skakbræt. Spillet burde hedde "Hunde efter hare", idet hvid har fire brikker, hundene, hvis udgangsfelter normalt er a1, c1, e1 og g1, mens sort kun har én brik, haren (kongen!), hvis udgangsfelt normalt er e8. De fem brikker går alle som dambrikker, idet haren dog også må gå tilbage (faktisk går den ligesom det arabiske skakspils fers: et felt diagonalt, frem eller tilbage. Der kan dog ikke slås nogen brik). Hundene skal søge at indfange haren, hvilket sker ret let ved korrekt spil, mens haren skal søge at slippe igennem et hul under hundenes fremtrængen.

Selv om man ikke har noget direkte nedskrevet reglement for hnefatafl, har man dog kunnet få et indtryk af spillet ad andre kanaler. Interessant er således nogle gåder i for-



Skakbrik – Konge. Auktionshuset Sothesby solgte denne brik for 6 mio. kr.

naldersagaen om "Hervarar og Kong Heidrek". Fornaldersagaerne omhandler tiden før koloniseringen af Island, men er formentlig først skrevet i Island ca. 1250 – 1400. Deres rent historiske værdi skal ikke tages for alvorligt, men som det før er sagt om de græske myter og lignende, siger beretningerne i det mindste noget om den tid, hvori de er skrevet. **(12)**

I sagaen om kong Heidrek, afsnit 12, tvinger denne en vis "Gest hin Blinde" til at stille ham nogle gåder, og i fald kongen kan løse dem alle, vil det gå Gest hin Blinde ilde. Men den Gest hin Blinde, som ankommer til kongens gård, er Odin i forkledning. Og så går det ellers løs med en lang række gåder. Umiddelbart efter en gåde om skak, lyder det fra Gest hin Blinde alias Odin:

"Hvilke er de møer, som våbenløse kæmpe om sin herre mod de hvides vilde angreb, de sorte ham stedse skærme?" Og Heidrek svarer: "I hnefatafl de sorte sin drot ("hnefi") forsvare mod anfald af de hvide." **(13)**

Nogle få gåder senere lyder det fra Gest hin Blinde (Odin): "Hvilket dyr er det, der er stærkere end menneskets kvæg, er omgivet af jern, har otte horn, men intet hoved og tilbedes af mange?" Ifølge Michaelsen er svaret terningen, der bruges til hnefatafl – de otte horn hentyder til terningens otte hjørner. **(14)**

Denne gåde indikerer, at terningen indgik i hnefatafl som i så mange andre af datidens brætspil.

Ud fra de mange spredte kilder har Karsten Kjer Michaelsen givet sit bud på, hvordan hnefatafl kan være spillet. Samtlige brikker går da som skakspillets tårn, men en modstanders brik slås ikke som i skak, men ved at lukkes inde efter nogle nærmere regler. **(15)**

Ikke mindst takket være en vis erfaring med hnefatafl var germanerne samt danerne og andre nordboer godt rustet til at tage imod det spil, som over nogle få hundrede år

gik sin sejrsgang fra øst mod vest syd for Middelhavet.

Skakspillets opfindelse og lange vandring

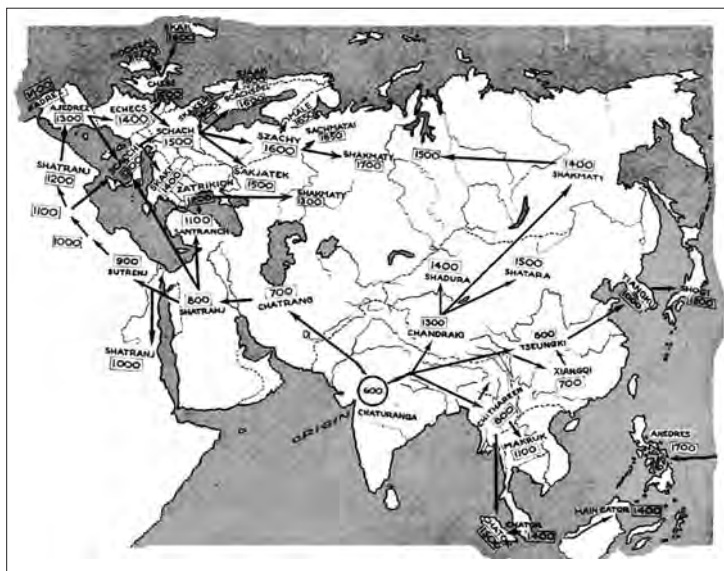
De fleste skakhistorikere hælder til den anskuelse, at skakspillet blev opfundet i Indien i ca. 570 e.Kr. Så godt som alle beretninger om spillets oprindelse indledes med anekdoten om den indiske vismand, der opfandt spillet og af sin regent "bare" skulle have et hvedekorn derfor for det første felt, to for det andet, fire for det tredje og så fremdeles til og med det 64. felt. Dette syntes regenten lød meget rimeligt, men det viste sig, at der end ikke i hele verden fandtes så mange hvedekorn. At der helt klart er tale om en myte fremgår af, at fortællingen om den stærkt stigende kvotienttrække kan dateres til omkring 1000 f.Kr., mens skakspillet først blev opfundet i ca. 570 e.Kr. **(16)**

Spillet kaldtes da *Chaturanga*, og det mest epokegørende nye i forhold til tidligere krigs- og brætspil var indførelsen af to centrale brikker, *Rahajen* og *Mantrien*, den første af

samme betydning og gangart som vore dages konge, og den anden med den beskedne gangart, et felt diagonalt. Siden førtes spillet til Persien, hvor man kaldte det *Chatrang*. Og hvor man for kongen indførte udtrykket *shah* samt den regel, at man skulle annoncere en trussel mod modstanderens konge ved at sige "shah!" ("skak!"). I ca. 650 e.Kr. erobrede araberne Persien og overtog spillet med såvel stor glæde som lejlighedsvis religiøs modstand. Araberne kaldte spillet *Shatranj*, og de skabte den lige så simple som geniale notationsform, den algebraiske, som alle benytter i dag, og som fra 1980 er den eneste officielt anerkendte af FIDE. **(17)**

Selvom skakspillet – under navnet *Chatrang* – første gang nævnes i persiske skrifter – så er det fra araberne og deres *Shatranj*, at vi har de første vidnesbyrd om, hvordan man spillede skak. Det var således dem, der med de såkaldte *mansubaer* opfandt problemskakkunsten eller slutspilstudiet, som vi skal se et par eksempler på nedenfor – fra al-Adlis værker fra det 9. århundrede.

Fra Arabien sprang *Shantranj* over



Skakspillets vandring.

Middelhavet til Europa under den muhamedanske ekspansion, først og fremmest til Spanien, men også til Italien.

Som romernes ekspansion mod Germanien i nord blev bragt til standsning ved Varus' nederlag i år 9 e.Kr. efterfulgt af det kulturelt berigende grænseområde **Limes**, således blev de muhamedanske saraceners og maureres ekspansion i det spansk-frankiske grænseområde også bragt til standsning, da det mod slutningen af 700-tallet lykkedes for Karl den Store at vinde fodfæste syd for Pyrenæerne. Herefter opstod den frankiske grænseprovinc **Spanske Mark** ("mark" = grænseområde). **(18)**

Nu gentog historien sig med henblik på en stødpudezone, som ikke kun bød på uendelige træninger, men også på en omfattende kulturel udveksling, som ikke mindst kom europæerne til gode: matematik (de arabiske tal, algoritmer og algebra) og apotekervæsen med mere samt **skakspillet!**

Karl den Store (2/4-742, 747 eller 748 – 28/1-814) herskede over Frankeriget fra 768 til sin død i 814. Han underlagde sig det meste af Vesteuropa og fra "kun" at have været konge blev han i år 800 kronet som

romersk kejser i Rom. Han spillede næppe skak – og de brikker, der kaldes "Karl den Stores skakspil", og som siges at være en gave til ham fra kaliffen i Bagdad Harun al-Rashid, har aldrig tilhørt ham, da de formentlig først er udsåret mellem 1080 og 1100. **(19)**

Holger Danske og hans søn Boldevin

Holger Danske er en dansk sagnhelt, som Saxo Grammaticus ikke nævner i sit værk *Gesta Danorum*. Han har næppe kendt til ham, for ganske vist skulle Holger Danske have udført sine heltegerninger fire hundrede år, før Saxo skrev sit store værk om dannerens bedrifter, men myterne om den danske kriger i Karl den Stores tjeneste trak først fra Frankrig til Danmark nogle hundrede år efter Saxos død. Danske skakhistorikere har mig bekendt heller ikke beskæftiget sig med ham. **(20)**

Holger Danske har dog fået viet sit eget afsnit i den svenske historiker Carl Grimbergs 16-bindsværk "Verdenshistorien". **(21)**

Hvorom alting er, så siger historien eller rettere historierne om Holger Danske og hans nære tilknytning til skak ganske klart noget om dette spils betydning i den tid, hvori de er skrevet. Han optræder

første gang, under navnet *Ogier le Danois*, som en af de sekundære personer i *La Chanson de Roland (Rolandskvadet)*, skrevet ca. 1060, som foregår på Karl den Stores tid, nærmere bestemt den 15. august 778 e.Kr. i Roncevaux, et fjeldpas i Pyrenæerne. Siden følger folkeviser med Holger Danske selv som hovedperson, men det helt store spring sker med udgivelsen af romanen *Ogier le Dannois* i Paris 1498. **(22)**

Christiern Pedersen fandt denne bog, fik den oversat fra fransk, som han ikke kunne læse, til latin og oversatte den så selv derfra til dansk og udgav den så i 1534 under navnet *Olger Danskes Krønike*. Alle senere danske bøger om Holger Danske er afledninger af denne udgave. Det gælder fremdeles *Nis Hansens* meget tro genfortælling *Olger Danskes Krønike* fra 1842, genoptrykt i 1878.

Det er meget væsentligt for vort emne, at skakspillet i kapitlet *Kejserens Søn, Karlot, slår Olger Danskes Søn Boldevin ihjel med et Skaktavl* ikke alene allerede findes i den franske udgave, men at "skakdrabet" udgør det helt centrale omdrejningspunkt i romanen. Inden da er Olger Danske nemlig Karl den Stores bedste kriger, men efter drabet er han så stædig i sin hævn efter at slå Karlot ihjel, at Karl nødes til at dømme ham fredløs, så han bliver den frankiske kejsers værste fjende. **(23)**

Det er derfor på sin plads at gengive det meste af beretningen om drabet på Boldevin, som den findes hos Nis Hansen, 1878, side 67-68:

"Der Kong Olger Danske var kommen tilbage og havde været nogen Tid hos Kejseren, kom Boldevin, hans Søn til ham, og blev optagen i Kejsere ns Tjeneste som Kjært esvend, for hans Moder var død fra ham."

Videre hedder det, at den ganske unge Boldevin var så dejlig, ydmyg og dannet, at han vandt yndest overalt, også hos kejserens søn Karlot. Og da han endvidere var en lystig fyr og kyndig i alle lege og spil, ville Karlot



Kopi af Karl den Stores såkaldte skakspil.

altid gerne tilbringe tid sammen med ham. Videre hedder det imidlertid:

“En dag, som de legte Skaktavlen sammen, da begyndte Boldevin, som han plejede, at tale lystig Snak, omsider sagde han endog til Kejsersens Søn i samme Tone: Skakmat! Derover blev han vred og beføl, at han skulde tie, thi han tyktes, at han var ligesaa kunftig paa saadan Leg, derfor blev han hid-sig over at maatte høre Skakmat. Boldevin svarede: Kjære Herre! gjør eder ikke vred, fordi jeg taler og skjæmter, thi man har ofte større Lyst og Glæde af Snak ved Skaktavlen, end man har af Legen i sig selv. Saa legte de fremdeles. Siden sagde Boldevin til ham igjen af et godt Hjærte, og mente dermed intet ondt: Herre! I maatte vel hellere trukket anderledes og bedre, end I nu gjorde. Karlot sagde igjen: Ti stille, din forløbne Horesøn! jeg vil ikke vises til Rette af dig. Boldevin sagde: I taler ikke Sandhed, thi min Moder var ingen Hore og ej heller en almindelig Skjøge, for hun havde aldrig nogen anden Mand, end min Fader Olger Danske; havde en anden sagt saadanne Ord til mig, da skulde

det visselig gjælde hans Liv, om han var min Ligemand. Herover blev Karlot end mere vred, tog Skaktavlet, som de legte paa, og som var af Guld, og slog Boldevin i Panden dermed, at hans Hjerne og Øjne hang ned paa hans Hage, og han styrtede til Jorden.”

(24)

Da Holger Danske hører om drabet, bliver han som nævnt fjende af Karl den Store, og da han siden bliver dennes fange og sat i fængsel hos sin i øvrigt gode ven, ærkebispem Turpin, i Rheims, søger denne at mildne hans ophold, så meget han nu kan ud fra Karl den Stores strenge betingelser. Således må Holger Danske kun få et brød om dagen, men Turpin sørger da for at få bagt et så ekstraordinært stort hver dag, at den kæmpestore ernæringskrævende helt ikke går helt i hundene. Det er også fra dette fængselsophold, at vi ved, at Holger Danske spillede skak:

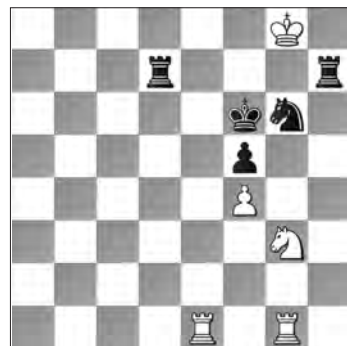
“Siden blev han nedsat i dette mørke, dybe Taarn, i hvilket han var i syv samfulde Aar, og om han end ikke led Hunger, saa led han dog Nød og Usselhed nok. Ærkebispem

lod ham stundom beværte, det bedste han turde, og lod ham undertiden tage op af Taarnet og legte Skaktavlen med ham. Han lod ham ogsaa skrive hvert Aar, og saa tidt han selv begjærte.”

Under maurernes stadige angreb på det frankisk-romerske rige blev Karl den Store tvunget til at benåde sin bedste kriger. Og da den gordiske knude, Holger Danskes ønske om hævn drab på Karlot, blev løst ved et mirakuløst indgreb, hvor en engel holdt hans hævede sværd tilbage, kunne Karl den Store og Holger Danske atter slutte venskab og kæmpe for samme sag.

Shatranj – al-Adli og Yahya al-Suli

Inden vi går over til at præsentere et par af de mest berømte skakopgaver fra al-Adlis værker fra det 9. århundrede, er det nødvendigt at præcisere brikernes gang dengang. Konge, tårn og springer gik som i dag, men fers gik langt fra så godt som vore dages dronning, idet den kun kunne gå et felt diagonalt, og en alfild var også langt svagere end vore dages løber, idet den gik diagonalt, men kun to felter frem, hverken mere eller mindre. Til gengæld kunne den springe over en brik på feltet mellem start- og slutfelt. En bonde gik og slog ligesom i moderne skak, men kunne ikke gå to felter frem i sit første træk.



Mat i 3 træk
C+ 5+5



Karlot slår Boldevin ihjel med et skakbræt af guld.

Løsning: 1. Sh5+! Fremtvinger en fjernblokade på h5. **1... TxxH5 2. Txxg6+!** Med et magnetoffer trækkes den sorte konge væk fra e6. **2... Kxg6 3. Te6 mat.**



Officeren på h3 er en alfил.

Mat i 6 træk
C+ 7+4

Løsning: 1. Th8+ Kxh8 2. Alf5+ Th2 3. Txxh2+ Kg8 4. Th8+ Kxh8 5. g7+ Kg8 6. Sh6 mat. Alfilen på f5 gardeer jo feltet h7.

Det ældst bevarede skakparti stammer fra ca. 920 og er ligeledes udført efter reglerne for Shatranj, hvilket forklarer den noget underlige åbning, især de langsommelige bonde-træk. Partiet blev vundet af sin tids klart bedste spiller Abu Bakr bin Yahya al-Suli (født i Gorgan 880 – død i Basra 946).

Hvid: Aku Bakr bin Yahya al-Suli
Sort: Abul-Faraj bin al-Muzzaffar bin Said al-Lajlaj

1. f3 f6 2. f4 f5 3. Sf3 Sf6 4. g3 g6 5. Tg1 Tg8 6. h3 h6 7. e3 e6 8. g4 fxxg4 9. hxxg4 g5 10. fxxg5 hxxg5 11. d3 d6 12. e4 e5 13. Ale3 Ale6

Vi bemærker, at både datidens alfил og nutidens løber kan udføre disse træk (Lc1-e3 og Lc8-e6). Vi ser også, at sort synes bedst til at abe efter.

14. Sxxg5 Ke7 15. c3 Sxxg4 16. Ke2 c6 17. d4 d5 18. b3 b6 19. Sd2 Sd7 20. Fc2 Fc7

Disse to brikker, ikke dronninger, men ferser kommer fra d1 hen-

holdsvis d8 og kan altså kun gå et felt frem eller tilbage i diagonal retning. Det samme sker i næste træk.

21. Fd3 Fd6 22. Sdf3 Sdf6

Og nu udfører begge spillere to træk, hvoraf det sidste for begges vedkommende kun kan udføres af en alfил, ikke af en løber.

23. Alh3 Alh6 24. Alf5 Alf4

Stillingen er stadig symmetrisk, men nu begynder der at ske noget!



25. Tac1 a6 26. c4 Tac8 27. c5 bxc5 28. Alxc5+

Den mørkfeltede hvide alfил for fuld hammer!

28... Ke8 29. dxxe5 Sxxe5 30. Sxxe6 Txxg1 31. Txxg1 Sxxf3 32. Kxf3 opgivet.

Det kan synes mærkeligt, at sort opgiver her, idet hvid kun er foran med den ret ineffektive alfил, men hvid har dertil truslen 33. Kxf4, eventuelt efterfulgt af 34. e5 med gaffel på fersen på d6 og springeren på f6.

Drabet på Ulf Jarl

Under den især af Saxo højt be-sungne konge Knud den Store (ca. 995 – 1035) var dennes svoger Ulf Jarl en overgang det danske riges næstmest mægtige mand. Han blev født ca. 988 og ud over sin stilling som jarl blev han vikingehøvding, statholder og rigsførstander – det sidste især når den store konge var på togt i England. Ulf Jarl blev endda gift med kongens søster Estrid, med hvem han fik en søn, den senere konge Svend Estridsen. De to mæg-

tige mænd, Knud og Ulf, kom dog i strid, men mens det ligger fast, at kongen stod bag mordet på Ulf Jarl den 31. december 1026 i Trefoldighedskirken i Roskilde, så hersker der nogen uenighed om årsagen.



Knud den Store (samtidig tegning).

Den meget tendentøse Saxo giver i sin krønikes 10. bog, der omhandler tiden fra Harald Blåtand til og med Magnus den gode, Ulf Jarl hele skylden – og at hans død således var løn som forskyldt. Således omtales han som “mere svigefuld end tapper” og optændt af et voldsomt had og fjendskab imod Knud, som dog blev holdt uvidende derom ved Ulfs “svig under nidkærheds maske”. Men dertil fortæller Saxo, at Ulf var oldebarn af en bjørn, som voldtog hans olde-mor, og endelig at Ulf optrådte decideret landsforræderisk under Slaget ved Helgeå i det østlige Skåne i 1025 eller 1026. **(25)**

Takket være Estrids mellemkomst viste Knud dog nåde over for Ulfs troløshed. Men da Ulf så i julen 1026, ifølge Saxo, groft håned Knud med en smædesang om kongens svigt under Slaget ved Helgeå, der kostede mange af hans mænd druk-nedøden, blev det ham for meget, og

han bød sine mænd midt under gæstebuddet at dræbe den formastelige. Meget behændigt undgår Saxo at berette, at drabet skete i en kirke, hvilket var helligbrøde, ligesom han antyder, at drabet skete i affekt. (26)

I Snorre Sturlason: Heimskringla: "Olav den Helliges saga" får vi en noget anden forklaring på årsagen til det af Knud beordrede drab på Ulf Jarl:

"Da de spillede – kong Knud og jarl Ulf – lavede kongen en grov fingerfejl, hvorefter jarlen slog hans springer. Kongen flyttede hans brik tilbage og sagde, at han skulle lave et andet træk, men jarlen blev sur, væltede skakbrættet og rejste sig og gik. Kongen sagde: "Der runder du – Ulf den Rædde!" Jarlen vendte sig i døren og sagde: "Længere var du rendt ved Helligåen, hvis du havde kunnet komme til det. Du kaldte mig ikke Ulf den Rædde, dengang jeg lagde til for at hjælpe jer, da svenskerne pryglede jer som hunde." Så gik jarlen ud og hen for at sove. Lidt senere gik kongen i seng.

Morgenen efter, da kongen klædte sig på, talte han med sin tjener: "Gå du", sagde han, "hen til jarl Ulf og dræb ham!" Tjeneren gik, var væk et stykke tid og kom tilbage. Da sagde kongen: "Dræbte du jarlen?" Han svarede: "Jeg dræbte ham ikke, for han var gået til Luciuskirken." Der var en mand, der hed Ivar den Hvide – han var af norsk herkomst; han var medlem af kong Knuds livvagt og boede i dennes hus. Kongen sagde til Ivar: "Gå du hen og dræb jarlen!" Ivar gik til kirken og ind i koret og stak dér sværdet igennem jarlen; det døde jarl Ulf af. Ivar gik til kongen med det blodige sværd i hånden. Kongen spurgte: "Har du så dræbt jarlen?" Ivar svarede: "Nu har jeg dræbt ham." "Det var godt gjort," sagde kongen. Men bagefter, da jarlen var blevet dræbt, lod munkene kirken aflåse. Dette blev sagt til kongen. Han sendte en mand til munkene og bad dem åbne kirken og holde gudstjeneste; de gjorde, som kongen påbød. Da kongen kom i kirken, til-

skødede han kirken så meget jordtiliggende, at det udgjorde et stort herred, og sådan blev dette stift meget betydeligt, eftersom disse jorder siden har hørt dertil." (27)

De to vidt forskellige kilder sætter vor tids historikere i et slemt dilemma: Skal man foretrække Saxos tendentiøse version, som ligger lidt tættere på begivenheden (ca. 1200), eller skal man vælge Snorre Sturlasons mere neutrale version, som er noget senere? Hartvig Nielsen stiller sig stærkt tvivlende til den sidste,

fordi "Snorres kilder ikke kendes og muligvis ikke har været skriftlige". (28)

Det samme kan man dog sige om Saxos kilder. Behændigt kommer Thorkild Ramskou uden om problemet med denne konklusion:

"Efter et skænderi, ifølge traditionen over et parti skak, lod Knud Ulf dræbe i kirken i Roskilde, hvorfor han senere måtte give mandebod til sin søster, Ulfs ægtemage, og selvfølgelig til Hellig Trefoldighedskirken, hvor drabet skal have fundet sted." (29)



Ulf er på vej ud ad døren.

Skak – et farligt spil?

Med tanke på den skæbne, der ramte Boldevin og Ulf Jarl som følge af et (vundet) skakparti, hvormed de “lever” fint op til den tradition, som Pa-

troklos på sin vis indledte med drabet på Afidamas’ søn, kan man undre sig over, at skakspillet overhovedet vandt indpas i Danmark – også selv om mordet på Holger Danske

søn skete i Paris. Det havde åbenbart sin pris at spille skak, især hvis man vandt! Man kan dog trøste sig med, at de drabelige beretninger bygger på myter og tvivlsomme kilder.

Noter

1. Palamedes kendes kun fra post-homeriske skrifter. Gizycki anker på side 12 i sin bog over sagnet om, hvorledes Palamedes opfandt skakspillet, da han kedede sig under belejringen af Troja, men han nævner ikke hvilket sagn, der er tale om. Det af Patroklos begæede drab er omtalt i begyndelsen af Iliadens 23. Sang: “Kamplegene til ære for Patroklos”. Hans i øvrigt smukke egenskaber er omtalt i slutningen af 17. Sang: “Menelaos’ helbedrifter”.

2. Det plejer ellers at være omvendt: At man i større grad finder brikker og terninger, fordi disse består af sten, ben eller horn, hvorimod spillebrætter hovedsageligt har været lavet af det lettere forgængelige træ. Af de få spillebrætter, man har fundet, er nogle eksempelvis ridset på teglsten, se Michaelsen, side 26-27.

3. Josefina Fjølstervang skriver det lidt kluntet. Hvad hun mener, men ikke får skrevet, er, at Tutankhamon, som kun blev en snes år, døde i 1323 f.Kr., altså cirka 1700 år efter, at det omtalte brætspil menes at være opfundet.

4. Michaelsen, side 19.

5. Michaelsen, side 19.

6. Nyere forskning viser, at det såkaldte Varusslag fandt sted et stykke fra den nævnte skov. Se Wikipedia: Augustus – Teutoburgerskoven – Varus.

7. Michaelsen, afsnittet “Germanerne”, side 24-25.

8. Michaelsen, afsnittene “Det besatte Germanien – Limesområdet”, side 26-27, “Det frie Germanien”, side 28-29, og “Germanernes spillegrej”, side 30-34.

9. Citatet er hentet fra Michaelsens indledning til afsnittet “Germanerne”, side 24. Han behandler i sin bog så indgående fænomenet “terninger”, i det primitive Germanien og Skandinavien ofte i form af astraler (af fodrodsknogler), at jeg mistænker ham for at have taget ordet “terning” med i sin titel “Bræt og Briik”, hvis det ellers var begyndt med bogstavet “B”.

10. Eksempelvis anfører Michaelsen, side 46, at krigsbytteofret i Vimose blot er ét af flere lignende fund, hvoraf især lokaliteter som Illerup, Nydam og Ejsbøl har påkaldt sig offentlighedens interesse i de senere år (altså årene frem mod 1992). Angående mit “Skema over nogle arkæologiske fund fra jernalderen i og nær Danmark med fokus på spillegrej” må jeg henvise til mit privatarkiv (KVA: Danmarks Skakhistorie, 1. Del, Skakbladet).

11. Michaelsen, side 52 og 59.

12. Wikipedia: “Fornaldersaga” (senest ændret 14/10-2018/udskrevet 25/4-2019).

13. Michaelsen, side 53 + Wiki: “Sagaen om Hverar og

Kong Heidrek”, oversat af G. Thorarensen, Kbh. 1847, besørget af N. M. Petersen. Sidstnævnte kilde har fejlagtigt “damspil” i stedet for “hnefataff”.

14. Samme kilder som i note 13, idet Heidreks svar hos Thorarensen dog noget uforståeligt lyder: “Det er ræven, som rov-begærligt i damspil fårene dræber.”

15. Michaelsen, side 60-61.

16. Gizycki, side 11, henviser til sine to første noter på side 379: (2) L. Bachmann: «Historia szachów» (Skakspillets historie), i det i Warszawa udkomne tidsskrift “Tygodnik Ilustrowany” (Illustreret Ugeblad), 1899: Om dateringen af anekdoten om kvotientrækken. Se mere om anekdoten i Gizycki, side 105, og noterne 1-3 dertil side 390. Og (1) Det er især H. Murray, der noget kategorisk daterer skakspillets oprindelse til omkring 570 e.Kr., jævnfør hans artikel derom i British Chess Magazine, 1935.

17. Indtil ca. 1980 anvendte de meget konservative englændere den ret upraktiske såkaldt deskriptive notationsform, og først da de fraveg denne og indførte den algebraiske, begyndte deres skakbøger at gå som varmt brød verden over – som netop verdenssproget engelsk berettigede til.

18. Carl Grimberg: Verdenshistorien, bind 5: Folkevandringerne, Politikens Forlag 1959, side 380.

19. Wikipedia: “Échiquier de Charlemagne” (senest ændret 22/2-2019 * udskrevet 28/4-2019). Fire af de i alt 16 brikker fra Karl den Stores skakspil er eksempelvis gengivet i Gizycki, side 15.

20. En række forskere har klart tilbagevist Holger Danske som historisk person endsiges af dansk afstamning. I 1800-tallet blev det eksempelvis gjort af justitsråd, professor C. Molbech i 1842 (se Nis Hansen: “Olger Danskes Krønike” og af forfatteren B.S. Ingemann (se dennes “Valdemar den Store – Holger Danske og Udvalgte Digte”, 1912. I nyere tid er det gjort særdeles kompetent af Inge Adriansen i “Holger Danske – en lysende legende”, Kronborg 2007, 40 sider.

21. Se Grimberg, bind 5, side 378-380, hvor Holger Danske får sit helt eget afsnit.

22. I sin bog “I alle de riger og lande – Holger Danskes krønike”, udgivet af Dansk lærerforeningen i 1993, bringer Ole Pedersen et par modstridende oplysninger til torvs: På side 4 hedder det, at romanen blev trykt i Paris 1498, mens det på side 184 hedder, at det skete i Lyon 1496. Andre kilder, jeg har set, nævner udelukkende årstallet 1498. Ole Pedersen oplyser til gengæld meget vigtigt i sin udmærkede bog, at Det kgl. Bibliotek i København er i besiddelse af den nu godt 500 år gamle

franske roman, som blev en af verdens første trykte bøger – et halvt hundrede år efter Johann Gutenbergs “opfindelse” af bogtrykkunsten.

23. Holger Danske er i stand til at slå snevevis af fjendtlige krigere ihjel på en gang uden selv at komme noget til. Men han fik da også kort efter sin fødsel seks gaver af hver sin vætte (fe). Den sidste, Morgana, skænkede ham udødelighed, jævnfør Nis Hansen, 1878, side 3 + Ole Pedersen, 1993, side 10.

24. Den for vore dages læsere, især for skoleelever, vanskelige gamle tekst har Ole Pedersen meget nænsomt moderniseret, men også lagt lidt til, side 60-61. Eksempelvis forklarer Boldevin sig mere specifikt ved at sige, at et mere hensigtsmæssigt springertræk ikke havde blottet dronningen. I stedet for ordet *Kjærtensvend* har Ole Pedersen *fakkelbærer*, der kan gå an, men da *kærte* mere præcist står for stort vokslæs er det mere neutrale *lysebærer* mere præcist. *Kunftig* betyder *kyndig*. At Ebbe Reich Kløvedal i sin lille bog “Holger Danske Tolv fortællinger om en folkehelt”, udvidet udgave 1979, “Sjette fortælling”, side 53, skriver, at Karlotto (Karlot) dræbte Balduin (Boldevin) umiddelbart efter skakpartiet ved at kløve ham med sit sværd fra hoved til hæl, viser blot, at myten om Holger Danske stadig ændrer sig, når det er fiktions-forfattere og ikke historikere, som arbejder dermed.

25. Politikens Danmarkshistorie, bind 2: Thorkild Ramskou:

“Normannertiden 600 – 1060”, side 458-460.

26. Saxo Grammaticus: Danmarks Krønike (Oversat af Fr. Winkel Horn), fotografisk genoptryk 1985 af den oprindelige udgave fra 1898, 10. Bog, side 413. At Knud den Store havde et hidsigt og hævnerrigt væsen fremgår indirekte af, at det måske var ham, som i hemmelighed befalede sine mænd at dræbe hans medkonge i England, Edvard, inden han selv besørgede henrettelsen af dennes mordere. Mere sikker er Saxo, da han beretter, at Knud i fuldskab og hidsighed dræbte en af sine krigere. Nævnte værk side 405-407 henholdsvis side 418.

27. Snorre Sturlason: Heimskringla: Olav den Helliges saga, 192 sider (oversat af Jesper Lauridsen 2012-13 efter dette tekstgrundlag: Finnur Jónsson: Heimskringla – Nóregs konunga sögur, E. C. Gads Forlag, København, 1911 (1925)). Den nævnte kirke i Roskilde, Luciuskirken, kaldes i en række andre kilder for Trefoldighedskirken. Denne var i 1026 af træ, men takket være kong Knuds mandebod kunne man opføre en stenkirke på stedet, formentlig landets første kirke af sten. Siden erstattedes også denne, nemlig af Roskilde Domkirke, der blev opført i det 12. og 13. århundrede.

28. Hartvig Nielsen: “Skak i tusind år”, 1965, side 20.

29. Politikens Danmarkshistorie, bind 5: Thorkild Ramskou: “Normannertiden 600 – 1060”, side 460.



BRÆTTET RUNDT

EM holdet til Batumi

I slutningen af oktober drager det danske herrelandshold til Georgien, hvor EM afvikles i Batumi. Den nye landstræner Sune Berg Hansen har sammensat følgende hold:

GM Mads Andersen
GM Sune Berg Hansen
IM Jesper Thybo
IM Jonas Bjerre
GM Lars Schandorff

Landstræneren meddelte, at danmarksmesteren GM Allan Stig Rasmussen, GM Jakob Vang Glud og IM Bjørn Møller Ochsner alle blev forespurgt, men af forskellige grunde måtte melde forfald – dog ikke fordi, de ikke havde lyst til at spille på



Landstræner Sune Berg Hansen har udtaget et stærkt landshold til EM i Georgien. Foto: Sigfred Haubro.

landsholdet. Det danske hold har et ratinggennemsnit på den rigtige side af 2500.

Boris nr. 5 i NM

GM Boris Chatalbashev repræsenterede Danmark ved de nordiske me-

sterskaber i den norske by Sarpsborg. Guleroden var, at vinderen fik en billet til FIDEs World Cup. Den norske stormester Frode Urkedal vandt med den overbevisende score 8 af 9. Top-3 var ren norsk: GM Benjamin A. Notkevich blev nr. 2 med 7 point, og GM Jon Ludvig Hammer nr. 3 med 6½. Boris Chatalbashev scorede også 6½ og endte efter korrektion som nr. 5.

Efterlysning

Claus Andersen fra Randers vil meget gerne vide, om der findes nogle herhjemme, der kender noget til ”Danmarks Skakskole”. Det er et undervisningsprojekt, som Jens Enevoldsen skrev om i ”Lær at spille skak” fra 1943.

Hvis du ved, hvad der skete med Danmarks Skakskole – eller hvad den stod for, så er du velkommen til at maile Claus Andersen på:

macfreak@vip.cybercity.dk eller ringe på 61 60 79 94.

KLUB



LIV

Sådan skaffer vi nye børn og unge som medlemmer af skakklubber

”Skak for sjov” er en skakklub som gør det anderledes end andre skakklubber. Næsten alle klubbens 300 medlemmer er mellem 5 og 14 år, og ud over at være kollektivt medlem af Dansk Skoleskak, så er hen ved 25 af klubbens medlemmer også organiseret i klubber under Dansk Skak Union.

**Af Henrik Andersen,
underviser og koordinator i
Skak for sjov**

Med ca. 300 spillere fordelt på 21 hold og et ti mand stort undervisningsteam er Frederiksbergforeningen *Skak for sjov* Danmarks største skakklub. Næsten alle klubmedlemmer er mellem 5 og 14 år; de fleste spiller i det flotte skaklokale på

Hostrupsvej 8 nær Frederiksberg Metro, mens andre deltager på de tre Frederiksberg-skoler, hvor Skak for sjov organiserer skoleskak. Skak for sjov er kollektivt medlem af Dansk Skoleskak, og ca. 25 af foreningens børn og unge er også med i Dansk Skak Union.

Skak for sjov blev stiftet i 2013, og siden da har følgende otte punkter været afgørende for at skaffe og fastholde de mange nye medlemmer.

1) Undervisningen

Den bedste PR for skak er, hvis børnene er glade for at spille med og anbefaler undervisningen over for deres kammerater. Det kræver, at undervisningen er god, sjov og varieret. Der skal både være seriøs undervisning og noget skaksjov (fx actionskak), som hjælper på humøret. Og undervisningen skal tilpasses børnenes niveau, hvilket vi i Skak for sjov klarer ved at tilbyde hold på tre ni-



Foto: Viggo Brøndegaard.

veauer: Begyndere, de bedre og de bedste.

2) Villkår for underviserne

I Skak for sjov koster det 500 kr. pr. barn at gå til skak 13 gange på et halvt år, hvor én gang svarer til én time en gang om ugen. Med fx 15 børn på et hold er det 7.500 kr., og hele det beløb går til den voksne underviser i løn. Det betyder en time-løn på 575 kr., inklusiv forberedelse og opfølgning. En ganske god løn, kan man sige, og samtidig et incitament til den enkelte underviser om at levere varen, så børnene bliver på holdet. De ca. 435 kr., som kommunen giver i aktivitetstilskud pr. barn om året, gør disse lønvilkår mulige på Frederiksberg, men måske ikke andre steder. Under alle omstændig-

heder medvirker gode lønforhold til at rekruttere og fastholde gode undervisere.

3) Rammerne

På Hostrupsvej 8 har vi et flot skaklokale, hvor børnene spiller med fine skakbrætter i palisander og rosentræ samt på brætter i ahorn og mahogni.

På væggene er der billeder af skakkens mestre fra Philidor til Carlsen, og på hylder er der skakbøger, skakpoker, skakspil med pirater, de sjove Lewis-skakbrikker, skaknøgleringe og meget andet, der er med til at skabe et skakunivers, som børnene holder af. Når børn og forældre kommer i lokalet første gang, må de gerne tænke: Wow – sikken et fantastisk skaklokale; her vil vi være!

4) Hjemmesiden som PR-redskab

Det vigtigste PR-redskab for Skak for sjov er vores hjemmeside **www.skakforsjov.dk**, som er designet af en skakkyndig og professionel grafiker med 35 års erfaring. Hjemmesiden henvender sig først og fremmest til forældre, som overvejer at tilmelde deres barn til to gratis prøve-gange.

Forældrene kan let finde information om de enkelte hold, og med en serie af billeder kan de få indtryk af, hvordan stemningen er blandt de deltagende børn. Hvordan Skak for sjovs børn har klaret sig i turneringer, kan man godt læse og finde billeder fra, men så skal man længere ned i menuen.



Foto: Viggo Brøndegaard.



København Open spilles hvert år på Frederiksberg Rådhus.

Foto: Viggo Brøndegaard.

5) Kommunikation med forældre

Den overvejende kommunikation med forældre foregår via mails. Når de skriver for at melde deres barn til to gratis prøvegange, får de som regel hurtigt svar med besked om, at de ”modtager en betalingsmail lige efter prøvegangene i håb om, at barnet trives med at deltage og fortsætter”.

Det er vigtigt, at denne betalingsmail så bliver sendt som annonceret, og i ca. 9 ud af 10 tilfælde får vi da også den endelige tilmelding og betaling.

Cirka en gang om måneden får forældrene et nyhedsbrev med tilbud om skakturneringer og andre arrangementer for børnene samt nyt fra spillede turneringer. Dertil kommer mails, telefonsamtaler og personlige samtaler med forældre om mulig oprykning af barn til et bedre niveau. Alt i alt bruger vi meget tid til at kommunikere med forældre, men det kommer godt igen.

6) Turneringer og andre tilbud

Så snart børnene har styr på skakreglerne og kan betjene et skakur, prøver vi at motivere dem til at deltage i skakturneringer, så de kommer med i nogle fællesskaber og gør fremskridt skakmæssigt. De første gange sætter vi overliggeren lavt og forklarer, at det er fint, hvis de fx kan score 2 point ud af 7 mulige. Som regel klarer de sig så bedre, får mere selvtillid og deltager gerne igen. En del børn har imidlertid ikke lyst til at deltage i konkurrencer andre steder end i vores træningsturnering i Skak for sjov, og det respekterer vi.

7) Støtte fra kommunen og fond

Som godkendt forening efter folkeoplysningsloven får Skak for sjov økonomisk støtte fra Frederiksberg Kommune, og en gang om året kan vi benytte rådhuset til vores store breddearrangement København Open i skoleskak i samarbejde med Københavns Skoleskak. Borgmesteren står for åbningen, og Frederiks-

berg Fonden har de seneste år støttet med 25.000 kr. om året. Tanken har fra start været: Hvorfor henvise børnene til at spille turnering i gamle, slidte lokaler på en skole, når vi har et rådhus med en fantastisk flot festsal til formålet?

8) Ledelse og planlægning

Hvilke børn skal rykkes op på et bedre niveau til næste sæson? Er der behov for at have en af de unge hjælpeinstruktører på til at hjælpe på et bestemt hold? Er kalenderen med oversigt over sæsonens skaktturneringer opdateret på skakforsjov.dk? Det er nogle af de mange spørgsmål, som vi ledelsesmæssigt beskæftiger os med. Og til det behøver vi god kommunikation og kemi i undervisningsteamet samt klare aftaler om arbejds gange og rollefordeling.

At realisere de her nævnte punkter kræver næppe mirakler, men snarere sund fornuft samt vilje, færdigheder og glæde ved at formidle sin viden om skak til andre.


KLUB
LIV

En kvindeturnering er sagen!

Fra en spæd start i 2013 med en IM-turnering og en EMT med 23 deltagere har Fredericia Skakforening udvidet deres festival i flere omgange. Først kom hurtigskak til og senere skoleskak. I år kunne de så mønstre 128 deltagere i løbet af festivalen. Dagene i Kristi himmelfartsferien er fyldt op. Fredericias formand beretter her om, hvad man valgte at udvide med i år.

Af Claus Marcussen

De fleste ville nok have koblet en GM-turnering oven på, men det følte vi ikke, at vi havde mod på. Ikke fordi vi ikke ville kunne det, men det skulle også være noget, vi kunne forvente at gentage. Så på et tidspunkt var der en, der sagde kvindeturnering.

Den idé slog straks an – blandt andet fordi den passer ret godt ind i vores strategi. Vi har alle årene haft et mål om at arrangere noget, som kunne sikre god PR for skakken. Selvfølgelig lokalt, men også gerne landsdækkende. Et andet mål har været at være et springbræt for unge spillere på vej frem.

Samtidig er min personlige holdning, at en WIM-norm måske er den sværeste at opnå. Der arrangeres få lukkede turneringer af denne type,

så Opens er der, de skal laves. Men i 9 runder at møde 3 WIM/WGM/IM/GM med et præstationsrateringskrav på 2250 må være svært. Der skal enten en heldig lodtrækning til, eller at nogle titelholdere kikser.

Det talte også for det, at flere danske kvinder klart bør have denne titel.

Ideen tiltalte også vores hovedsponsor Middelfart Sparekasse, så beslutningen blev taget.

At det så skulle vise sig at være en svær opgave, kom bag på os. Mens vi har kontakter til mandlige titelholdere i stor stil, så kendte vi ikke en eneste kvindelig. Og at Kristi himmelfart i år lå så sent, at flere af de deltagere, vi havde i kikkerten, var i eksamensfeber, gjorde det ikke nemmere. Vi endte da også med at måtte slække vores ambition om en norm på 6 af 9 til, at det blev 6½ i stedet.

Men hjælpsomheden blandt pigerne var stor, og deres hjælp gjorde det muligt: tak. Og en uge inden start havde vi feltet klart.

Jeg vil stærkt anbefale andre arrangører at prøve med en WIM-turnering sammen med andre turneringer. Stemningen under turneringen bliver en hel anden – mere livlig. Helt klart noget, som vi mangler i skakken.

I selve spillelokalet valgte vi, at IM og WIM skulle spille ved samme borde – en fra hver turnering ved hvert bord. Formålet med dette var at der ikke skulle kunne tages billeder uden at begge køn var repræsenteret. Igen ønskede vi at promovere kvindeskakken.

Så jeg tør godt her love, at vi i 2020 atter har de to turneringer.



**STØT
DANSK SKAK UNION
NÅR DU TANKER**

OK

Fredericia Chess 2019

For syvende gang arrangerede Fredericia Skakforening international skak i Kristi himmelfartsferien. Denne gang var der to normgivende turneringer, hvor der stod internationale mesternormer på spil. Udover disse to turneringer blev der spillet en fem runders enkeltmandsturnering med 40 deltagere i seks grupper. Øverste gruppe blev vundet af Peter Thorbro, Furesø Skakklub, med 4½ point, og han får retten til at være med i IM-gruppen i 2020. I hurtigskakturneringen deltog 54 spillere. IM Jens Ove Fries Nielsen vandt øverste gruppe med 5½ af 7. August Hansen vandt skoleturneringen med 12½ af 13 i en alle-mod-alle-turnering.



Mikkel Manosri Jacobsen har netop spillet ventetrækket 12. Se5 mod Mikkel Antonsen. I baggrunden ses Ellen Fredericia Nilsen, derr kun manglede et point til en WIM-norm.
Foto: Claus Marcussen.

Mikkel Manosri Jacobsen kommenterer

Et nyt springeroffer

Min første IM-turnering i Fredericia var i 2017 med o.k. resultat, 4 af 9. Det var samtidig en fin og hyggelig turnering, som gav mig flere nye venner. Derfor stillede jeg op året efter i kandidatklassen, som jeg

vandt. Det kvalificerede mig til IM-turneringen i 2019, hvor dette parti så dagens lys.

Mikkel Manosri Jacobsen
Mikkel Antonsen
Dronninggambit / D27

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 Sf6 4. e3

Ideen er at opnå en solid stilling, hvor jeg kan udvikle mig stille og ro-

ligt.

4... dxc4!?

Dette træk hindrer min normalopstilling med b3 og var sikkert forberedt af Antonsen

5. Lxc4 c5 6. 0-0 a6 7. a4

Et vigtigt træk mod b5. Sort har ofte problemer med sin hvidflettede løber. Der er ingen grund til at give ham mulighed for at udvikle den med tempogevinst. Ulempen er, at

Middelfart Sparekasse IM 2019 (IM-norm 6)

1. FM Hampus Sørensen	SWE 2343	*	1	0	½	½	1	1	1	1	½	6½
2. IM Björn Ahlander	SWE 2421	0	*	1	1	½	1	½	½	½	1	6
3. FM Aref Vasli	IRN 2346	1	0	*	½	½	0	1	½	½	1	5
4. FM Mikkel Manosri Jacobsen	DEN 2319	½	0	½	*	½	0	½	1	1	1	5
5. FM N.J. Fries Nielsen	DEN 2326	½	½	½	½	*	½	½	½	½	½	4½
6. IM Maxim Devereaux	NOR 2342	0	0	1	1	½	*	½	1	0	½	4½
7. FM Filip Boe Olsen	DEN 2394	0	½	0	½	½	½	*	½	1	1	4½
8. IM Mikkel Antonsen	DEN 2423	0	½	½	0	½	0	½	*	1	1	4
9. FM Nicolai Kvist Brondt P.	DEN 2325	0	½	½	0	½	1	0	0	*	1	3½
10. Adesh Easwaralingam	DEN 2123	½	0	0	0	½	½	0	0	0	*	1½

trækket overlader sort feltet b4.

7... Sc6 8. De2

Ideen er Td1 og senere måske gennemføre d5.

8... cxd4 9. Td1 Le7 10. exd4 0-0 11. Sc3 Sb4 12. Se5

Et ventetræk. Jeg ville helst udvikle løberen, men det var ikke klart, hvor den skulle stå.

12... Sbd5?



Virker naturligt, men en fejl der tilslutter sig, at jeg starter et farligt angreb mod sorts konge.

13. Td3!

Tårnet kan overføres til g3 eller h3. Ikke kun et angrebstræk, også et ventetræk. Det er nemlig stadig uafklaret, hvor min sortfældede løber skal hen.

13... Te8

Allerede ved dette træk fik jeg fokus på offermuligheden på f7.

14. Tg3 Lf8 15. Lg5

Endelig kommer min løber på banen og det med en generende binding af sorts springer.

15... Db6

Min stilling er færdigudviklet, og jeg skal finde en angrebsplan. Det var derfor i denne stilling, jeg brugte mest tid. Jeg fandt, at springerne var sorts mest aktive brikker og værnede solidt om hans konge. Først tænkte jeg derfor på Lxf6, men kunne ikke finde brugbare opfølgninger. En sådan var ellers 16. Lxf6 Sxf6 17. Df3 Dxb2 18. Se4! Dxa1+ 19. Lf1 med knusende angreb. Til gengæld så jeg stribevis af ideer i mit næste træk.

16. Lxd5 Sxd5



16... exd5 er bondetab og overlegent hvidt spil efter 17. Lxf6 Dxf6 18. Sxd5.

17. Sxf7!

Der er flere stærke fortsættelser, men jeg var fascineret af dette træk. I årets CCC havde jeg sjovt nok haft et parti mod Antonsen med et tilsvarende offer, dog med de sorte brikker og altså Sxf2. Det førte til klar gevinststilling, men jeg fejlede, og resultatet blev remis efter et spændende parti.

17... Dxd4

Et forsøg på at mudre vandene, da 17... Kxf7 18. Dh5+ Kg8 19. Sxd5 exd5 20. Dxe8 er håbløst, og det ikke gør nogen forskel at møde 18. Dh5+ med 18... g6 på grund af 19. Dxb7+ Lg7 20. Tf3+.

18. Sh6+ Kh8

18... gxh6 19. Lf6+ udelukker sig selv.

19. Sxd5 Dxd5 20. Td1

Min sidste officer tilslutter sig angrebet.

20... Dc6 21. Sf7+

Springeren omdirigeres til et bedre felt.

21... Kg8 22. Se5 Dc7 23. Dh5 Te7

Sort har intet fornuftigt.

24. Lxe7 Dxe7 25. Tf3!

En anden gevinstvej var 25. Td8! Dxd8 26. Df7+, Kh8 27. Sg6+ hxg6 28. Th3+ Dh4 29. Txh4 mat. Efter mit træk er sort forsvarsløs mod 26. Td8! Dxd8 27. Df7+ Kh8 28. Df8+ og mat i næste, hvorfor Antonsen valgte at opgive.

1-0.

Middelfart Sparekasse WIM 2019 (WIM-norm 6½)

1. WIM Anna Kubicka	POL 2142	*	½	½	1	1	½	1	½	1	1	7
2. WIM Natalie Kanakova	CZE 2205	½	*	1	0	½	1	½	1	1	1	6½
3. WFM Svetlana Sucikova	CZE 2110	½	0	*	½	0	1	1	1	1	1	6
4. WFM Ellen Fredericia Nilssen	DEN 2129	0	1	½	*	1	0	½	½	1	1	5½
5. Maike Keetman	NED 2146	0	½	1	0	*	1	½	1	½	1	5½
6. WIM Sheila Barth Sahl	NOR 2127	½	0	0	1	0	*	½	1	1	1	5
7. WFM Esmat Guindy	DEN 2156	0	½	0	½	½	½	*	½	½	1	4
8. WCM Ellen Kakulidis	DEN 2014	½	0	0	½	0	0	½	*	½	½	2½
9. WFM Nikola Mayrhuber	AUT 1985	0	0	0	0	½	0	½	½	*	1	2½
10. WFM Thomine Stolberg-Rohr	DEN 2025	0	0	0	0	0	0	0	½	0	*	½



Foto: Claus Marcussen.

Ellen Fredericia Nilssen kommenterer

Et tilløb til en jordomrejse

I skrivende stund har jeg lige afsluttet gymnasiet og skal nu til at begynde et spændende sabbatår, hvor jeg har tænkt mig at tage verden rundt og spille skak. Jeg skal blandt andet til Slovakiet, Bulgarien, Indien i en måned, Spanien og mange andre lande. Mens jeg er ude på dette even-

tyr, skriver jeg om mine oplevelser på en Facebookside, som jeg har oprettet. Navnet på den er: Ellen Fredericia Nilssen. Interesserede, der gerne vil følge med og høre nogle gode historier, må meget gerne gå ind og like den!

Dog er det ikke så lang tid siden, jeg havde læseferie, og hvad mon man laver i sin læseferie, når man har to uger indtil næste eksamen?

Man tager selvfølgelig toget fra København til Fredericia for at spille

skak!

I følgende parti skulle jeg spille mod turneringens topseedede, der inden partiet havde 5½/7. Hvis jeg ville opnå en WIM-norm, var jeg stort set i en "must win-situation", da jeg skulle have 2½/3. Selvom jeg vandt partiet, så kom normen desværre ikke i denne omgang, men jeg er forhåbningsfuld om, at der ikke går lang tid før, der sker.

Natalie Kanakova (2205)
Ellen Fredericia Nilssen (2129)
 Engelsk / A11

1. Sf3 d5 2. e3 Sf6 3. c4 c6 4. Sc3 g6
5. b3 Lg7 6. Lb2 0-0 7. Le2 Te8

7... Lg4 8.0-0 (8.h3 Lxf3 9. Lxf3 e5 med lige spil) 8... Sbd7 9. h3 giver hvid en lille fordel, da sort må opgave løberparret uden at få ... e5 med.

8. d4

8. 0-0 e5 med udligning.

8... Lf5 9. 0-0

Efter 9. Sh4 var jeg usikker på, hvor jeg ville sætte løberen 9... Le6 nok det bedste 10. 0-0 Se4

a) 10... Sbd7 11. f4 med planen f5 er ubehageligt at møde;

b) 10... Da5 11. f4 dxc4 (11... Se4 12. f5 Sxc3 13. fxe6 Sxd1 14. exf7+ Kf8 15. fxe8D+ Kxe8 16. Tfxd1 og sort vinder er en sjov sidevariant) 12.e4 (uklart) bliver hurtigt skarpt, da hvid har et stærkt centrum og dermed god kompensation for bonden. Sort skal passe meget på;

11. Dc2 Sxc3 12. Lxc3 Sd7 13. f4 kan nu mødes med 13... Sf6 (eller 13... f5) 14. f5 Ld7.

9... Se4 10. Tc1 Sd7 11. Sh4 Sxc3 12. Lxc3 Le6 13. e4

13. f4 Sf6 er næsten samme variant som før – bare med Dc2 i stedet for Tc1.

13... f6

13... dxe4 14. d5 cxd5 15. cxd5 Lf5 16. Lxg7 (16. g4 Lxc3 17. Txc3 Lxg4 18. Lxg4 Sf6) 16... Kxg7 17. g4 Lxg4 18. Lxg4 Sf6, sort ender overraskende med okay kompensation: tre bønder (bonden på d5 falder), og Hvid har en svag konge. Det er en interessant variant, men den er også lidt unødvendig og samtidig svær at spille på gevinst med – og jeg ville jo gerne vinde;

13... Sf6 14. e5 Se4 15. Le1 a5 16. f3 Sg5 17. f4 Se4 18. f5 med lille hvid fordel pga.terræn;

13... Lf6 14. exd5 cxd5 15. Sf3 dxc4 16. bxc4 og stillingstypen har ændret sig til hængebønder.

14. Dd3

14. exd5 cxd5 15. f4 Lf7 16. f5 (16.

c5 e5 med masser af spil for begge parter) 16... e6 sort er meget solid.

14... Lf7 15. Sf3



15. ... e5!

Egentlig regnede jeg ikke meget på dette træk, men jeg følte, at det skulle spilles. Jeg skaber spænding i centrum, får åbnet for mine løbere, men vigtigst af alt tvinger jeg hende til at tage en beslutning, hvor hun nemt kan lave en fejl.

16. cxd5 cxd5 17. dxe5 Sc5 18. Dc2 Sxe4 19. Lb5

19. exf6 Tc8 20. fxf7? (20. Dd3 Sxc3 21. Txc3 Txc3 22. Dxc3 Dxf6 og med løberpar og fribonde spiller jeg helt sikkert på at vinde) 20... Sxc3 og sort vinder.

19... Te6 20. Sd4

20. exf6 er et bedre alternativ for hvid 20... Sxc3 (20... Tc8 virker ikke længere som ønsket, da 21. La5! Txc2 22. Lxd8 Txc1 23. Txc1 Sxf6 (23... Sxf6 24. Lxf6 Sxf6 25. Tc7, hvid har aktive brikker og kæmper godt mod fribonden) 24. Sg5 og Sort er under pres) 21. Dxc3 Lxf6 (eller 21... Dxf6).

20... Txe5

Underligt nok var det først efter partiet, at jeg lagde mærke til, at jeg havde vundet en bonde i denne stilling. Dog kunne jeg stadig meget godt lide min stilling uden at vide, at jeg havde én bonde mere.

21. f4 Te7 22. f5?

Prøver at forhindre sorts ... f5, der åbner for monstret på g7. Dog giver det samtidig hvid store problemer i

c-linjen. Sort har flere meget gode træk her.

Bedre er 22. Lb2, men dog stadig ... f5 med sort fordel.



22... Lh6!

22... Tc7! er et andet godt træk: 23. La5 (23. Dd3 Sxc3 24. Txc3 a6 og sort vinder, løberen er fanget; 23. Tf3 Tac8 vinder også for sort og minder om det, der kom i partiet) 23... Txc2 24. Lxd8 Txc1 25. Txc1 Txd8 med afgørende fordel for sort;

dog ikke 22... Tc8?, da 23. La5 Txc2 24. Lxd8 Txc1 25. Txc1 Te5 26. Tc8 og Hvid har mere end rigelig kompensation for bonden, og måske endda sort bliver nødt til at bakke ud med en trækgentagelse 26... Lf8 (26... Sd6 27. Tb8 Sxb5 28. Sxb5 Te8 (28... Txf5?? 29. Le7+ og vinder) 29. Sd6 er minimalt bedre for hvid) 27. Lc7 Te7 28. Ld8 Te5 29. Lc7 med remis.

23. Tce1 Tc7!

Hvid er fortabt på grund af preset i c-linjen.

24. fxg6

24. La5 b6 og både 25. Sc6 eller 25. Lc6 bliver besvaret med bxa5, der vinder.

24... hxg6 25. Tf3 Tac8 26. Se2 a6

Et diskret træk.

26... Sxc3 27. Sxc3 d4 28. Td1 De7 29. Txd4 Txc3 30. Txc3 De1+ er også en variant, der vinder.

27. Th3

Eller 27. Ld3 Sxc3.

27... Lg7 28. Dd3 Sxc3 29. Sxc3 Txc3 30. Dd4 Txb3 31. Opgivet. 0-1.

DEN MODERNE SKAKKUNST BLOMSTRER

Skakstudier viser overraskende og smukke begivenheder på skakbrættet. Altid med fordringen "Hvid trækker og vinder" eller "Hvid trækker og holder remis". Hvor andre kunstarter som malerkunst og musik kan nydes umiddelbart og af hvemsomhelst, kræver studier klare forudsætninger af "modtageren". Du skal kunne spille skak og gerne have et vist kendskab til slutspilteori, for at få mest muligt ud af opgaverne. Kan du det, har du til gengæld også fundet genvejen til en forunderlig side-gren af det kongelige spil.

Af Steffen Nielsen

I dag er det ikke længere muligt at kreere finde nye, enkle mesterværker i stil med Rétis berømte studie, hvor hvids konge på h8 standser bonden på h5 ad "omvejen" g7, f6 og e5. Den slags klare fortællinger synes alle fortalt forlængst. Men hvad skal moderne studiekunst anno 2019 så kunne? Det synes der at findes lige så mange definitioner på, som der findes komponister. Nogle komponister dyrker paradokset, nogle forsøger af frembringe dybe langsigtede træk og andre igen skaber geometriske kunstfærdigheder. De fem højest placerede studiekomponister ved det netop afsluttede VM går til sagen ud fra hver deres egen filosofi og stilart:

Dyb skønhed på 64 felter

Navn: Oleg Pervakov
Placering ved VM: 1. plads
Alder: 59 år
Land: Rusland

Russiske Oleg Pervakov vandt for fjerde gang VM i studiekomposition. Fuldt fortjent. Pervakov han været den bedste komponist i mindst 20 år. Bedre en nogen anden formår han at kombinere det visuelle, umiddelbart

forståelige, med det dybsindige, som kræver analytisk regnefærdighed. Taktiske, visuelle motiver spiller ofte en stor rolle i Pervakovs studier, men ofrene er aldrig blot "tom pynt". Der er altid tidspunkter undervejs i løsningen, hvor man som løser skal træffe svære valg, der kræver mange træks forudsigenhed. Det stiller store krav til løseren, og Pervakovs studier er da også kendt for ofte at finde gehør blandt stormestre og andre stærke spillere.

Selvom målet med studier altid er fremtrylle en gevinst eller remis for hvid, viser Pervakovs studier altid en (næsten) lige kamp, hvor både hvid og sort bidrager med flotte og overraskende træk. Hans leveregel lyder, at sort ikke må agere passivt offerlam for hvids flotte spil.



Hvid trækker og vinder
Oleg Pervakov
The Ural Problemist-25 2018
1.-2.-præmie

Hvid skal handle hurtigt før sort frer sine fribønder i mål. Da tårnet på g8 samtidig er i slag, er det logisk at bringe sorts konge i uføre med 1. d5.

1. c4!!

Rystende klarsyn og fremsyn. Det viser sig, at bonden på c2 er uønsket for hvid. Den logisk forførelse (et træk der næsten fører til målet) er 1. d5+? Lxd5 2. Txd5 h2 3. Kc8 Ta1 4. Tg6+ 5. Td6+ Kc5 6. Tg5+ e5 7. Td5+ Kc4 8. Tg4+ e4 9. Td4+ Kc3 10. Tg3+ e3 11. Td3+ Kb2 og den sorte konge gemmer sig i c2-bondens skygge!

1... Lxc4 2. d5+

Ikke 2. Tc2? g1D 3. Txxg1 Txxg1 4. Txc4+ Kd5 5. Tc5+ Kxd4 6. Tc1 Txc1 7. Ke8 h2 8. d8D+ Ke4 9. Dxe7+ Kf3.

2...Lxd5

2... Kc5 3. Kc7 h2 4. Txxg2 h1D 5. d8D og vinder.

3. Txd5

3. Tg6+ eller Te6 3. Ke8 eller g1D er utilstrækkeligt

3... h2!

Overraskende nok sorts bedste

chance.

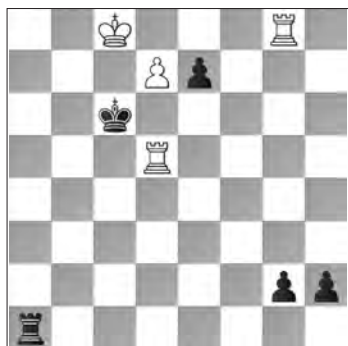
3... Kxd5? 4. Ke8 g1D 5. d8=D+ Ke4 6. Tgx1 Tgx1 7. Dd2 Kf3 8. Dh2 og 3... g1D 4. Tgx1 Tgx1 5. Td2 Tg2 6. Td1 vinder for hvid.

4. Kc8

Ikke 4. Tg6+ Kxd5 5. Ke8 g1D 6. d8D+ Ke5 og sort slipper af krogen.

4... Ta1

4... g1D 5. d8D Dxd8 6. Dxd8 h1D 7. Tf5 e5 8. Dc4+ er håbløst, men nu har sort tårnskakken klar efter hvid forvandling. Hvid må forvandle med skak.



5. Tg6+ e6!

Med 5...e6 kastede sort grus i maskineriet, da 6. Txe6 Kxd5 nu ikke duer som gevinstforsøg.

6. Td6+! Kc5 7. Tg5+ e5 8. Td5+

Man begynder at ane et mønster 8. Tgx2? Ta8+ 9. Kc7 h1D 10. Tc2+ Kb4 11. Tb6+ Ka3 med remis.

8... Kc4 9. Tg4+ e4 10. Td4+ Kc3 11. Tg3+ e3 12. Td3+

For fjerde gang gentages det usædvanlige tårnoffer.

12... Kc4

Sort kan ikke gemme sig med 12... Kb2 (12... Kc2) 13. Tgx2+. Netop derfor smed hvid bonden på c2 11 træk tidligere!

13. Tg4+ Kxd3 14. d8D+ Ke2 15. Tgx2+ Kf1 16. Dd5

16. Df6? Kxg2 17. Db2+ e2 og sort klarer sig, eller 16. Txb2? Ta8+.

16... h1D 17. Df3+

og hvid vinder endelig. Et storslået værk.

Teknisk perfektion

Navn: Martin Minski

Placering ved VM: 2. plads

Alder: 49 år

Land: Tyskland

Martin Minski er den af mine konkurrenter, jeg kender allerbedst, da vi har vel over 60 fælles studier på samvittigheden. Ved computeren har vi sendt tusindvis af opgaveversioner frem og tilbage, til vi begge var tilfredse med udfaldet. Minski har en fantastisk evne til at vurdere, hvad der kan og hvad der ikke kan lade sig gøre på de 64 felter. Gang på gang lykkes han med at give ideer en vellykket form, som jeg ikke har turdet drømme om. Samtidig er han misundelsesværdigt pragmatisk anlagt, og dermed en af de mest produktive komponister. Når han vurderer, at et værk ikke kan gøres bedre, sender han det af sted, hvor jeg nok har en tendens til at drømme videre om endnu større ting.

Minskis stil er meget alsidig. Han arbejder med en skøn blanding af trækvang, patstudier, taktiske og logiske studier.



Hvid trækker og vinder

Martin Minski

Boris Ilyich Oleynik-82 MT 2017

1.premie.

Her viser vi et taktisk mesterværk fra Minski. Det er studiens samlede flow der imponerer, snarere end et enkelt

supertræk. En ægte boksekamp med stød og modstød. I diagrammet er der materiel ligestilling, noget studiefolket værdsætter i begyndelsesstillingen. Hvordan får hvid bragt sine tunge styrker i stilling til angreb?

1. g7

Foreløbig påstår han, at sort ikke har noget trusler.

1... Th4+

1... Dh4+ 2. Kxe5.

2. Kd5 Dd1+

2... Sg6 3. De2+ Dxe2 4. Lxe2+ Kh6 5. Ta7.

3. Ld3!

Den første overraskelse. Hvid ofrer løberen for at luft til at videreføre angrebet.

3. Kxe5? Dd4+ 4. Ke6 Te4+ 5. Dxe4 Dxe4+.

3... Sxd3 4. Ta5!

Det første stjernetræk. Hvid bekymrer sig ikke om sorts batteri, men opbygger sit eget.

4.g8=D Se5+ 5. Kxe5 Dd4+ 6. Ke6 Te4+ 7. Dxe4 Dxe4+ og sort klarer sig.

4... Se5+

Springeren vender tilbage til e5 (switchback). 4... Sf4+ 5. Kc6+ duer ikke.

5. Kxe5 De1+

Også sorts dronning vender tilbage til sit udgangsfelt, denne gang med dobbeltangreb på tårn og konge.



6. De2+!!

Ikke 6.Kf6+ Dxa5 7. Df3+ Tg4 8. g8D Da1+ 9. Ke7 Da7+ og remis.

6... Dxe2+ 7. Kf6+ Kh6

7... Kg4 8. g8D+ afgør hurtigt.

8. g8S mat. 1-0

En lille huskeregel for løsning af studier: Hvis hvid har en bonde på g7 og sort en på h7, så ender det næsten uvægerligt med forvandling til springer og mat!

Nye taktiske motiver**Navn: Steffen Slumstrup Nielsen****Placering ved VM: 3. plads****Alder: 44 år****Land: Danmark**

Taktiske motiver som "den kvalte mat", "mat i bunden" og "det klassiske løberoffer på h7", findes beskrevet i alle standardværker om skakkombinationer. Men de er langt fra de eneste kombinationer, der findes. Forfatteren af disse linjer er mere end noget andet besat af at finde og rendyrke nye taktiske motiver. Det lyder måske som storhedsvanvid at håbe på at finde noget, som verdens skakspillere ikke en eneste gang har udført i millioner og atter millioner af skakpartier. Men sandheden er, at uudforskede motiver gemmer sig i stor stil i skakkens muld. Jeg har gravet mange af dem frem i mine 7-8 år som studiekomponist, og skal nok finde flere.

**Hvid trækker og holder remis****Steffen Nielsen****Lepkyi 130 MT 2017****1.premie**

Denne studie begyndte med en meget lille ide: En sort brik binder en

hvid brik, som igen binder en sort. "Kædebinding", om man vil. Alt det øvrige, der sker i opgaven – indledning og "efterspil" – er bygget til efterfølgende.

Spillet er koncentreret om bonden på e2. Den skal holdes bundet, hvis hvid vil kæmpe videre.

1. Db5

1. Dc4 taber efter 1... Lh7 eller 1... De8.

1... De8!

Dronningoffer! Hvid får ikke tid til 2. Lc4.

2. Dd3

En retræte. Og det bliver på ingen måde sidste gang for hvid.

2. Dxe8? e1D+ 3. Kc2 Dd2+ og mat.

2... Dxe4!

Dronningoffer igen!

3. Dxe4 Lh7

Pointen. Hvid synes fortabt, da hans bundne dronning da umuligt kan holde snor i kandidaten på e2.

4. Dd3!

Og dog. En bundet brik kan altså godt tjene et formål. 4. Dxh7? e1D+ 5. Kc2 Dd2+.

4... Kf2

Bonden frigøres. 4... Lxd3+ 5. Sxd3 er fint for hvid og 4... Kg1 5. Kc1 e1D+ 6. Dd1 lige så.

5. Dc2!

Dronningen bliver ved.

5... Ke3

Nu kan forvandlingen ikke stoppes. Tid til håndklædet?

6. Ka1!!

Tilbagetrækningen fortsætter.

6... e1D+ 7. Lb1 Dd2**8. Da2!!**

Katten snører selv sækken sammen.

8... Dc1

Til kamp om nøglefeltet c2!

9. Sc2+ Kd2

Sort går modigt ind i afdækkerskakken i håb om en vindende masseafbytning på c2.

10 Sd4+!

Modangreb. Hvid kan jo godt, når det skal være.

10... c2 11. Sb3+!

Bemærk den spændende sidevariant 11. Dxc2+!? Lxc2 12. Sb3+ Kd1!! og Sort vinder slutspillet.

Nu får hvid derimod sin patredning.

11... axb3 12. Da5+ Kd1 13. De1+ Kxe1

En meget anderledes studie. Sort spiller alle de flotte ofre, og hvid retirerer ydmygt. Men han får sin remis.

Mesterlig logik**Navn: Sergey Didukh****Placering ved VM: 4. plads****Alder: 43****Land: Ukraine**

Sergey Didukh sværger til den logiske skole. I logiske studier spilles tidligt i forløbet et træk, hvis hensigt først åbenbares langt senere. Men taler om fremsynseffekt (foresight effect).

Didukh har frembragt en mængde fantastiske opgaver, hvor både hvid og Sort viser fremsyn, og hvor hvid altså skal foregribe sorts skumle fremtidsplaner.

Didukh skriver sin egen blog om studier på www.didok.ru.

Bloggen er på russisk, men har Google-oversæt indbygget, så det let går at følge med i intrigerne.

For Didukh lægger mildest talt ikke fingre imellem, når han yder kritik af konkurrenterne, eller de turneringsdommere, der ikke dømmer efter hans pibe. God underholdning.



Hvid trækker og vinder
Sergey Didukh
10th WCCT
9-10.-plads

Didukh komponerer også spændende taktiske studier, og den valgte studie kombinerer både ofre, kongejagt og fremsyn på over 12 træk.

Kongen står klar på h4, og det er op til hvid at stramme nettet om den.

1. Da3!

Hvid vil slå på a7, men først skal linjen mod fra a7 til f2 åbnes, så sort ikke efterfølgende kan slå f2 med dronningen.

1... Tb3!

Hov. Sort spiller med.

1... d3? 2. Dxa7 Tb1+ 3. Kh2 De1 4. De7+ Kg4 5. f3+ og vinder.

2. Dxb3 d3

Nøglestillingen. Hvid vil gerne spille Sf8-g6+ fulgt af Db3-e6 med trussel mod h3. Men først skal Se6 af vejen.

3. Sc5!

Alternativet 3. Sd4? fejler på grund af en detalje om 12 (!) træk.

Vent og se.

3... Lxc5

ikke 3... Dxf2 4. Dxd3 Dxc5 5. Dh3 mat.

4. Sg6+! fxc6 5. De6

Matnettet er spundet, men sort er langt fra færdig med at gøre modstand.

5... Dd1+

5... Dxf4 6. g3+

6. Kh2 Dg4 7. g3+ Kh5 8. Dd5+ Df5 9. Df3+ Dg4



10. Dh1! g5 11. f3 Dc8

Eller 11... De6 12. g4+ Kg6 13. f5+.

12. f5!

Nu kan sort ikke spille Dc2+. Efter 3. Sd4? ville løberen stå på d4 i stedet for c5, og hvid vil være uden gevinst.

12... g4

12... Dxf5 13. g4+.

13. Kg2+ Kg5 14. Dh4+ Kxf5 15. Dxc4+

Dronningen vindes. 1-0. Bravo!

Perfektion med få brikker

Navn: Arpad Rusz

Placering ved VM: 5. plads

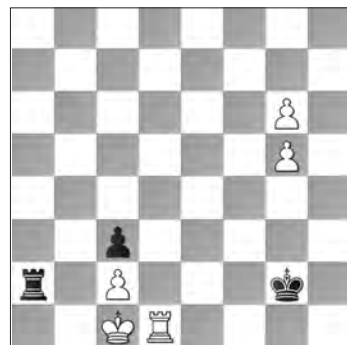
Alder: 44

Land: Rumænien

Alle slutspilskomponister bruger computeren i det daglige arbejde. Men sammen med Richard Becker, er Arpad Rusz den af topkomponisterne, der mest systematisk gør brug af de digitale muskler. Han har således udviklet sit eget programmeringssprog, der gør, at han (og andre) systematisk kan søge efter interessante stillinger i de såkaldte Lomonosov-tablebaser, som indeholder alle stillinger med op til 7 brikker. Da Rusz samtidig er mere end almindelig iderig og ved lige hvad der er værd at søge efter, har han formået at komponere mange perler i de seneste år.

Om følgende studie er en "computer"-produktion tør jeg ikke sige, men ideen er klar, og udførelsen i

top. I mine øjne det allerbedste studie i treårsperioden.



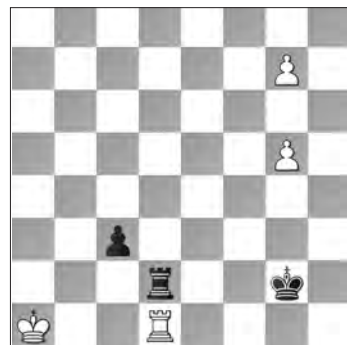
Hvid trækker og vinder
Arpad Rusz
Moskva-turneringen 2018
1. præmie

At dømme efter de fire øvrige studier i denne artikel kunne man tro, at der ikke længere blevet lavet studier med få brikker. Men se bare her.

1. Kb1

1. g7?? Ta1 mat står ikke til diskussion.

1... Tb2+ 2. Ka1 Txc2 3. g7 Td2



Nu skal Hvid finde et sikkert sted til tårnet, for 4. g8D? Txd1+ 5. Ka2 c2 giver ham ikke mulighed for at skakke sig til c2-bonden.

4. Th1!!

Det eneste ordentlige alternativ, tro det eller lad være, var 4. Tf1!? Ideen bag begge træk er at lokke sorts konge til at værre felt, så Hvid

kan skakke sig til bonden. Men hvad hvis sort lader tårnet stå?

4... Td8!

4... Kxh1 5. g8D Td1+ 6. Ka2 c2 7. Dh7+! Havde hvid spillet 4. Tf1! Kxf1 ville den afgørende skak i stedet være faldet på c4.

5. Th8!

Tårnet tager kampen op på 8. række. Bemærk, at tårnet nu ville stå på f8, hvis han havde spillet 4. Tf1!?

5...Td1+ 6. Ka2 c2 7. g8D c1D

I slutspil med D+T mod D+T er det typisk spilleren, der giver den første skak, der vinder.

8. Da8+!

Også her. Men hvis Hvid havde haft tårnet på f8 (4... Tf1?), var det endt med sort gevinst, fordi dronningen var forment adgang til a8.

8.... Kg3 9. Db8+ Kg4 10. Db4+ Df4 11. Th4+!

1-0.

Sådan foregår VM i studiekomposition

Det individuelle VM i problemskak (WCCI) afholdes hvert tredje år i otte opgavegenrer, blandt andet studier. Den netop afsluttede turnering kårede verdensmesteren for perioden 2016-2018. Hver komponist indsender mellem 4 og 6 af sine opgaver fra perioden. Det vil sige opgaver, som allerede er udgivet i andre sammenhænge, fx i skakblade eller i turneringer på nettet. Herefter tildeler fem dommere hver opgave mellem 0 og 4 point i 0,5-intervaller. Den bedste og dårligste dommerscore for hver opgave sorteres fra, og en lignende frasortering sker for komponistens dårligste to opgaver, så kun 4 opgavescorer tæller med i det endelige resultat. En komponist kan altså maksimalt opnå 48 point.

Slutstillingen WCCI 2016-2018 for studier:

Oleg Pervakov (Rusland):	42,5 point
Martin Minski (Tyskland):	41,25 point
Steffen Slumstrup Nielsen (Danmark):	40,50 point
Sergey Didukh (Ukraine):	40 point
Arpad Rusz (Rumænien):	37,5 point
Vladislav Tarasiuk (Ukraine):	36,5 point
Richard Becker (USA):	34,5 point
Pavel Arestov (Rusland):	34,5 point
Yuri Bazlov (Rusland):	34 point
Geir Sune Tallaksen Østmoe (Norge):	33,5 point

I alt deltog 40 komponister.

Som det ses, var stillingen ved dette VM ganske tæt i toppen. Til seneste VM for perioden 2013-2015 vandt Pervakov med 5,5 points' forspring (jeg selv blev nummer otte over 10 point efter). Tendensen er klar. I de seneste år er konkurrencen skærpet, og iderigdommen blomstrer som aldrig før.

FERIESKAK



I de seneste år har der været langt mellem danske turneringssejre i større internationale turneringer. Men danmarksmesteren Allan Stig Rasmussen holdt det høje tempo fra påsketurneringen i Svendborg og endte som enlig vinder af den stærkt besatte Open Llucmajor på ferieøen Mallorca. Jacob Sylvan fuldendte den danske succes, da han scorede sin 3. og sidste IM-norm.

Af Allan Stig Rasmussen

Ja, det er vel ikke til at løbe fra. En turnering på Mallorca i maj, hvor de fleste runder starter kl. 20:30. Der er næppe mange, der deltager for at være 100 % seriøse. Ej heller jeg, eller nogen af de andre kompatrioter: Niels Skou, David Bekker-Jensen og Jacob Sylvan. I gamle dage påstod jeg, at Politiken Cup (der nu hedder Xtracon Chess Open) var min årlige ferieturnering – og den eneste af slagsen, vel at mærke. Sådan er det ikke længere. På godt og ondt.

Tidligere har jeg deltaget i 2016-udgaven med Bjørn Ochsner, og det var en fin succes for os begge. Gode

resultater, udmærket mad, glimrende vejr (hvis man ser bort fra bølgerne på en hård sejltur...), fin strand etc. i 1½ uge! Så det fristede bestemt at vende tilbage igen.

Den svære 2'er

Det viste sig dog at være ”den svære 2'er” for vejret; solskin ca. halvdelen af tiden, en del regn, og temperaturer der kun indimellem sneg sig over 20 grader. Bevares, stadig noget bedre end på de hjemlige breddegrader, hvilket i sig selv altid øger glæden. Til gengæld blev jeg denne gang indkvarteret på et 4-stjernet hotel, i samme kæde som sidst (MLL), hvor vi måtte nøjes med tre stjerner. Pa-

radoksalt nok var det 3-stjernede dog klart at foretrække! Bedre mad (set over hele turneringen, hvilket højner krav til variation, kø etc.), service og værelse - og ikke mindst muligheden for at opgradere halv-pensionen til all-inclusive for en skilling. Spøjst, men hermed et lille rejsetip for fremtidige deltagere.

For eget vedkommende var det også en form for 2'er, for det skulle vise sig, om præstationen fra DM kunne følges op. Egen forventning var et klart nej. Godt nok var der ikke længere udsigt til konstante smerter i knæet under partierne, men skak- og særligt konditræning var stadig en gevaldig mangelvare.

Og så var det jo trods alt ferieskak!

Ai ai ai!

Det startede såmænd også skidt. Inden turneringen var skudt i gang, havde jeg bøvlet med hotelreceptionen, der opkrævede dobbelt turist-skat, og kort inden runden gik i gang, fik min computer et bad i rygsækken. Jeg vælger at skyde skylden på vandflaske n...

Bedre gik det heldigvis på brættet. 3½/4 til danskerne – og remisen var en flot en af slagsen, til Niels mod den 4. seedede ukrainske Andrey Sumets (2585). Jeg sad og fulgte slagets gang nogle brætter væk, og det var en fornøjelse at se, hvordan eks-Philidoren spillede rimelig hurtigt og fornuftigt, og ”tvang” modstanderen til at overpresse. I en stilling, hvor Niels mod de fleste andre nok ville begive sin konge ud på en Pac-Man-mission til den anden side af brættet, valgte han at tage den halve. En fugl i hånden ...

Derudover var det blot første slag

i dagens dobbeltrunde.

Senere på dagen var det Sylvans tur til at imponere. Selvom han blev lokket i uføre med hvid i åbningen, fulgte han bedre op end modstanderen, og stod komfortabelt nok til senere at tilbyde en halv mod en af de lovende unge spaniere, den 3. seedede Jaime Santos Latasa (2587). Altid rart, og som regel vigtigt, at få en god start!

Vamos (a la playa)

For eget vedkommende startede turneringen ud med tre anstændige sejre, hvor tempoet i spillet, der ligesom til DM var mit fokuspunkt, var det klart mest positive. Betænkningstiden var endda kun 90 min. + 30. sek./træk. Det føles lidt ligesom hurtigskak!

Runde 4 var mere shaky, da jeg med en gevaldig blunder lod min modstander bytte sin elendige springer for et af mine tårne. Men jeg fortsatte med at spille hurtigt, og så kvitterede modstanderen med ringe

spil, så fem træk senere var stillingen uklar, og yderligere fem træk derefter stod han til tab. Der begyndte det virkelig at føles som hurtigskak!

Samtidig var det nu blevet mere ”hverdag”, med faste rutiner etc. Og hvordan ser en dag så egentlig ud for en - trods alt - halvseriøs spiller, når kampen først starter kl. 20:30? For eget vedkommende typisk noget a la følgende:

09:30 **Morgenmad**

10:30 **Forberedelse, lidt nyheder etc.**

13:30 **Meget let frokost (i 2016 var det nærmere en gevaldig frokost)**

14:00 **Fitness/strand/gåtur**

16:30 **Bad efterfulgt af powernap**

17:30 **Forberedelse**

19:00 **Aftensmad**

20:00 **Bliv kampklar**

01:00 **Sengetid**

Allan Stig Rasmussen i sejrsgang.

Foto: Lars OA Hedlund.



Et af de vigtigste punkter, er nok også et af de mest undervurdere:

Powernappen!

Ikke fordi folk ikke kender til dens gavnlige effekter, men i praksis får man ikke prioriteret den. Min opfattelse er dog, at den er utrolig vigtig ved dobbeltrunder, og når der spilles sent.

Jeg mener, Arne Nielsson skrev: ”Om man gør tingene eller ej, er den forskel, der gør forskellen!”

Jeg kan forresten tilføje, at et par af de andre danskere fik brugt en hel del tid i øens fine hovedby, Palma, ikke mange km væk, med hhv. turisme og tennis!

De afgørende runder

Det er min opfattelse, at der i schweizerturneringer ofte er en enkelt eller to turneringsafgørende runder, når man render rundt med 2500+.

Hvis det går godt, gør turneringen det som regel også – og omvendt. En af mine kom i runde 5:

Allan Stig Rasmussen (2552)

Alexander Zubov (2597)

Dronninggambit / D63

1. d4 Sf6 2. c4 e6

Nå, ingen Grünfeld. Så måtte det blive til en gang freestyle.

3. Sf3 d5

Freestyle virkede også oplagt til at være tilgangen fra min modstander. Han tænkte generelt lidt tid over alle trækkene, nok for at overraske mest muligt, uden at komme helt på udebane. Det var selvfølgelig gensidigt.

4. Sc3 Le7 5. Lg5

Afvigelse fra mine tidligere partier.

5... h6 6. Lh4 0-0 7. e3 Sbd7 8. Tc1 dxc4

8... c5 var det eneste jeg kunne huske inden en smule om.

9. Lxc4 c5 10. 0-0 a6 11. dxc5

11. a4 er nok mere kritisk, men jeg har desværre stadig en præference for at spille ”mod” isoleret dronningebonde fremfor med.

Derudover havde jeg en del respekt for min modstander, særligt med denne korte betænkningstid, for han har over 2700 i både hurtig- og lynskakrating, og slog fx Carlsen til seneste hurtigskak-VM.

Derfor var tilgangen at spille lidt sikkert, nu hvor jeg ikke fik en forberedelse ind.

11... Sxc5



12. b4 Scd7

Sort er praktisk talt ét træk fra at stå komfortabelt.

Hvis han når at spille b5, og kan følge op med Lb7, har hvid intet. Derfor:

13. b5! Sb6

En af de beslutninger, hvor man kan brænde en masse tid af, for at prøve at finde det bedste.

Løberen kan både stå på e2, d3 og b3 – og ifølge maskinen er trækkene næsten lige gode.

Der er dog kun ét af dem, der reelt forhindrer sorts plan med en hest på d5, og som det generelt var tilfældet i denne turnering, lykkedes det at undgå at gå i koma over beslutningen!

14. Lb3 axb5 15. Sxb5 Ld7

Bemærk forresten, at selvom sort givetvis gerne ville bytte dronninger, ville et slag på d1 betyde, at hvid helt gratis fik d-linjen. Derfor foretrak han forståeligt nok at lade være, både nu og tidligere.

16. Sbd4



Umiddelbart en enormt kedelig stilling, der må være på vej mod pointdeling, ikke sandt? Det er bestemt ikke meget, men hvid står dog en lille smule bedre, pga. mere aktive brikker. Stillingen er desuden – for nuværende – fuldstændig uden risiko for hvid, så absolut ikke noget skidt udfald af åbningen.

16... Sh5?!

“Long think, wrong think”, siges det. Det var også tilfældet her.

Det naturlige 16... Sfd5 tillader 17. Lg3, og sort er stadig lidt vej fra udligning; 16... La4 var også en overvejelse værd.

Det gode ved Sh5 er, at det tvinger hvid til at bytte:

17. Lxe7

Jeg overvejede kort 17. Se5 Lxh4 18. Dxh5 med håb om mere initiativ, men da jeg spottede 18... Ta5, var det let at forkaste idéen.

17... Dxe7 18. Se5

18.Tc7 var fristende, hvis ikke sort havde 18... Dd6 19. Txb7? Lc8 med tårnfangst.

18... Sf6 19. Tc7!



19... Dd6?

Formentlig den tabende fejl, da det tillader den forcerede partifortsættelse.

19... Tab8! ser lige lovlig passivt og langsomt ud, for der er både afdækere, gafler og ofre i luften. Det er ubehageligt at sidde og kigge på for sort, men reelt virker ingen af dem, hvorfor det havde været den gode, og imponerende kølige beslutning. Hvid har stadig en smule initiativ efter fx 20.Sxd7 (20.Sxf7!? var en af de mere spændende muligheder, som sort skulle have styr på. Maskinen viser mange varianter, der på forunderlig vis alle ender med at være ca. i balance ...) 20... Sbx7 21. Df3, men stille og roligt bør sort få udlignet ved præcist spil;

19... Dd8?? 20. Txb7 Lc8 fanger ikke tårnet pga. 21. Sec6.

20. Sxd7 Dxc7

20... Sfxd7? 21. Sxe6 var en væsentlig taktisk pointe.

21. Sxf8 Txf8 22. Lxe6!

Pointen med hvids spil. Jeg tvivler kraftigt på, at sort havde misset denne idé, da han spillede 19... Dd6 – men han må absolut have underverderet styrken af den.

22... fxe6 23. Sxe6 Dc6 24. Sxf8

24. Db3 var også tillokkende, men objektivt set lidt svagere.

24... Kxf8**25. Dc1!**

Sort kan ikke tillade en afbytning, for med denne bondestruktur er springerne for svage, og der er ingen chancer for en form for blokade.

25... De6 26. Da3+ Kg8 27. Tb1

27. Db3 Dxb3 28. axb3 vinder nok også, men det er dog klart til sorts gavn, at hvids a-bonde nu er havnet i b-linjen.

27... Kh8 28. Db3 Sbd5 29. Dxb7 Sc3 30. Db8+

Det grådige 30. Tb2 var givetvis endnu bedre, men der er færre tricks at holde øje med, hvis vi lægger damerne i kassen, og helt konkret får sort et problem med springeren på a2 i partifortsættelsen.

30... Kh7 31. Db3 Dxb3 32. Txb3 Sxa2 33. f3**33... Sd7!**

33... Sd5 34. e4 og hvid vinder let ved at tage kongen over til krikkerne.

34. Kf1 Sc5 35. Tb5 Sd3 36. Tb3 Sc5 37. Tb2 Sc1 38. Tc2 S1b3?

38... S5d3 var en bedre praktisk chance. En sjov configuration, hvor ingen af springerne kan rykke efter 39. Tc3, men til gengæld har de blokeret den hvide majestæts udflugt mod dronningefløjen. Han kan dog stadig gå den anden vej rundt, så selvom det ville have forlænget partiet, burde det ikke have ændret på slutresultatet.

39. Tc3 Kg6 40. Ke1 Kf6 41. Kd1 Ke6 42. Kc2 Sa1+ 43. Kb1

“Det er aldrig for sent til at man kan fejle”: 43. Kb2?? Sa4+.

43... Sab3 44. Kb2.

1-0.

Et rigtig fedt parti at vinde, og derefter var det svært at forestille sig, at

det ikke ville ende godt! Runde 6 gjorde dog et seriøst forsøg derpå, for det lykkedes mig at huske forkert i træk 4(!), omend jeg to træk senere kom i tanke om, at jeg stod til tab. Det var nu egentlig heller ikke så svært at se. Jeg havde været for doven til at kigge på nogen af mine hollandsk-filer, og den fortjente straf kom prompte. Det blev hurtigt helt håbløst – men så tog min modstander, ukrainske Bernadskiy (2572), for let på det, så vi havnede i et remis slutspil med tårn + bonde til hver. Blot for så i tidnøden at ende op, hvor vi burde have været meget tidligere: Sejr til fjenden.

Modsat en af de andre GM'ere, holdt jeg dog fast i planen, om at tage med ud at se på det vilde natte-liv i området. Ikke helt godt for døgnrytmen, men et fornuftigt alternativ til at ligge søvnløs i sengen. Derudover er det nu også bare rart med et afbræk undervejs i en lang turnering, for at undgå lejrskuller!

Målstregen

Niels Skou imponerede derimod igen, med endnu en flot halv mod en litauisk GM'er! Så selvom afslutningen ikke blev helt som ønsket, og han endda til sidst måtte trække sig, blev det til et flot resultat, der klart illustrerede det oplagt høje topniveau!

Sylvan havde måttet lidt ned at vende i tabellen, efter et nederlag mod en GM'er, men han var til gengæld helt tilbage på den store klinge nu. Han fik sin tredje sejr i træk, ved at slå GM Hovhannisyan; et parti I kan finde kommenteret her i bladet af vinderen selv. Han kom dermed meget tættere på sin sidste norm, som det på flot vis lykkedes at hente i land med 1½ af 3 mod stærke folk, vist efter generelt ganske fint spil! Endnu engang stort tillykke med titlen, Jacob!

David's turnering har jeg foreløbig mest forbigået i tavshed, og han snakker sikkert heller ikke selv alverden om den. Det var klart ”stolpe

ud”, med mange glimrende oplæg, men hvor eksekveringen fejlede. Spilforståelsen er der klart, men hju-lene trænger til lidt olie. Nok en naturlig konsekvens af, at den civile karriere ikke efterlader så meget tid til skakken nu om dage.

For eget vedkommende blev det en underlig afslutning. Det lykkedes heldigvis at komme igen, med fine sejre i runde 7 og 8 mod et par stærke spillere. Men i runde 9 dukkede min modstander ikke op, førend tiden var gået. Han havde taget fejl af starttidspunktet. Noget der desværre skete for en hel del dernede, i begge de sidste runder (der startede hhv. kl. 16:30 og 9:30). Ær-

gerligt at misse en fin parring med hvid, og en ret utilfredsstillende måde at vinde turneringen på (særligt når nu det viste sig, at selv et tab havde givet sejren på korrektion). På den anden side vandt jeg altså turneringen, med scoren 8/9 og et points forspring(!), og fik endda lidt ekstra tid til at nyde det gode vejr på stranden; trods alt ik’ så ring’ endda! Skaklysten er heldigvis stadig godt i gang med at komme tilbage, og forhåbentlig lader det sig pludselig gøre engang, at deltage dernede igen ...

Tragikomisk

Slutteligt lige et par få eksempler, på de generelt mange underholdende

ting der skete i partierne, i høj grad fordi det med denne korte betænkningstid var så let at havne i ”evig tidnød”:

Anna Kantane (2278) Vitaliy Bernadskiy (2572)



Vi er ved hvids træk 32. Hun har været gevaldigt ovenpå hele partiet, men sort reddede sig ud i dette slutspil. Og vandt det! I den allerede evige tidnød, lykkedes det aldrig hvid at få bragt hesten hjem til gården ...

Igor Naumkin (2382) Petr Golubka (2498)



Hvid (der forresten har været involveret i matchfixing i Italien, men det er en anden historie ...) har lige lavet sit 31. træk og er en kvalitet og bonde over. Det burde være rimelig lovende, men herfra fik GM Naumkin stille og roligt blitset sig frem til en remis.



Allan Stig Rasmussen i kamp på Mallorca.

Foto: Turneringens hjemmeside.

Nikita Petrov (2610)
Vitaliy Bernadskiy (2572)



Hvid, der var turneringens højest ratede, har presset det meste af partiet, men også allerede sidde i kraftig tidnød i en del træk. Nu fulgte hurtigt

42... Sc5 43. Ld5 Se6

hvorefter Petrov fandt

44. Dxa4??

for straks at give op efter

44... Dxe3

0-1.

Man får det næsten helt godt med sit eget middelmådige spil, når man ser den slags! Men det understreger nok først og fremmest blot, hvor vigtigt det er at håndtere uret godt i moderne skak, hvor betænkningstiden bare bliver kortere og kortere.

Højt adrenalinniveau

Af Jacob Sylvan

Hvorfor er det, at to noget ældre talenter fra Nordkalotten bliver IM'er og inde for 1 måned?

Forklaringen kunne være, at vi begge har kigget mere på skak end tidligere, har spillet en del mere, og i den proces fundet ud af, at springet op til IM styrke ikke har været så stor, som vi måske tidligere har antaget – i hvert fald i de turneringer hvor vi spiller godt.

I efteråret 2015 begyndte jeg at arbejde lidt mere med skak. Da jeg i



Inden for en måned opnåede både Jacob Sylvan (tv.) og Kåre Hove Kristensen IM-titlen.
 Foto: Claus Qvist Jensen

2016 også spillede meget mere, begyndte jeg at komme tættere på IM-normen. Det var dog først i august 2016, omkring min 40-års fødselsdag, jeg endelig fik lavet den første norm.

Det gav en masse selvtillid, i forhold til, at det kunne lade sig gøre, og i løbet af det næste halve år, kom jeg både over 2400, fik lavet den 2. norm og var meget tæt på den 3. Derefter kom der desværre en lang periode, hvor arbejdspress og andre udefrakommende ting gjorde at spillet ikke i nærheden af topniveau. I foråret begyndte jeg igen at ane, at mit niveau var på vej tilbage, og jeg begyndte at kigge lidt på skak igen.

Jacob Sylvan
 kommenterer

Jacob Sylvan
M. Hovhannisyan 2450
 Fransk / C

Jeg var klar over, at jeg skulle vinde dette parti, hvis jeg skulle bevare muligheden for at lave den sidste norm. Det var ikke en let opgave, da jeg skulle møde en rutineret GM, som godt nok var faldet lidt i rating, men stadig er stærk.

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6

Jeg havde i forberedelsen kigget mest på dette, men som stort set alle andre spiller han mange forskellige åbninger.

4. e5 Sfd7 5. f4 c5 6. Sf3 Sc6 7. Le3 cxd4

Jeg havde regnet med 7... Le7, som han har spillet før, og som jeg kom dårligt fra åbningen i Grenke Open i påsken. 7... Le7 8. Dd2 0-0 9. dxc5 Sxc5 10. 0-0-0 a6 11. Df2 b6 var omtalte parti mod Werle.

8. Sxd4 Sxd4 9. Lxd4 Sb8

Dette træk var ikke noget jeg havde kigget på op til partiet, men jeg havde engang kigget lidt på det. Jeg besluttede mig derfor til at udvikle brikkerne fornuftigt og se, om jeg kunne bruge mit udviklingsforspring til noget.

10. Ld3 Sc6 11. Lf2 g5

Et tegn på at han også vil vinde, og derfor prøver at bringe ubalance ind i spillet hurtigt, om det er en god strategi, kan man jo altid diskutere. Jeg besluttede mig igen til at holde mig til, at aktivere mine brikker og så give en bonde for det. 11... Le7 og enten 12. 0-0 eller 12. Dg4 og 13. 0-0-0, ser meget behageligt ud for hvid, men er nok en mere rolig forsættelse.

12. Dh5 gxf4 13. 0-0 Le7

13... Tg8 14. Lg3 Dg5 15. Dxc5 Txc5 16. Lxf4 Txe5 17. Lxe5 Sxe5 18. Lxh7 var det, jeg havde regnet med.

14. Tae1 Kd7

Ikke det træk jeg havde regnet mest på, men det virker fornuftigt at bringe kongen i sikkerhed.

15. Dg4

Jeg fravalgte 15. Dxf7, da jeg tænkte at det ville åbne nogle linjer for ham og give ham bedre mulighed for at udvikle sine brikker.

15... Dg8 16. Dxf4 Dg5 17. Dxc5

PC'en kan bedre lide at tage på f7, men jeg syntes, at dette var den sikre måde at spille det på.

17... Lxg5 18. Lc5 Le7**19. Txf7**

Da jeg byttede damerne på g5, havde jeg stort set besluttet, at kvalitetsofret måtte være den rigtige spillemåde, da sorts brikker bliver meget passive.

19... Ke8 20. Lxe7 Kxf7 21. Lf6 Ld7

21... Tg8 22. Lxh7 og specielt h-bonden bliver meget farlig.

22. Tf1 Thf8 23. Lxh7 Sd4 24. g4 Tg8 25. Tf4 Sf5 26. Kf2

Her tænkte jeg en del over, om jeg skulle h4 i stedet, men da jeg så partiforsættelsen, valgte jeg dette. 26. Lxg8+ Txg8 27. Kf2 Sg7 28. h4 havde nok været enklere.

26... Th8 27. Lxh8 Txh8 28. Lxf5 exf5 29. gxf5 Txh2+ 30. Kg3 Txc2 31. e6+ Lxe6 32. fxe6+ Kxe6 33. Tf2 Tc1 34. Te2+ Kd6 35. Td2

Det var denne stilling, som jeg mente, måtte vinde let, men jeg skulle dog stadig spille et par præcise træk mere før sejren var hjemme.

**35... Kc6 36. Sxd5 Ta1 37. Kf3 a5 38. a3 Kb5 39. Sc3+ Kc4 40. Td5 b6 41. Tb5 Tf1+ 42. Ke2**

“Da jeg i 2016 også spillede meget mere, begyndte jeg at komme tættere på IM-normen. Det var dog først i august 2016, omkring min 40-års fødselsdag, jeg endelig fik lavet den første norm”.

Her havde han fået nok og opgav. Min plan var at spille kongen til a2, a4 og springeren til d5 og derefter tage bonden på b6, rækkefølgen var jeg ikke helt sikker på.

1-0

Sejren gav mulighed for, at jeg fik høje ratede modstandere nok til at normen kunne opnås.

Status inde sidste runde var, at jeg med sort skulle undgå at tabe mod en GM.

Selvom jeg var ved at tabe undervejs, lykkedes det mig at få modspil nok til at tvinge en trækgentagelse ind.

Følelsen af at endelig opnå titlen, var ikke overraskende meget behagelig, og det tog lidt tid at få adrenaliniveauet ned på normal igen.

Slutstilling i 8. Open Internacional Lluçmajor

1. GM Allan Stig Rasmussen, Danmark (2552) 8 af 9.
2. GM Vitaliy Bernadskiy, Ukraine (2572) 7.
3. GM Alexandr Fier, Brasilien (2555) 7.
4. IM Koushik A. Girish, Indien (2444) 7.
5. GM Laime Latasa Santos, Spanien (2587) 7.
6. GM Alexander Zubov, Ukraine (2597) 6½.
7. GM Eduard Andreev, Ukraine (2433) 6½.
8. GM Arian Perez Gonzalez, FIDE (2456) 6½.
9. GM Aleksandr Karpatchev, Rusland (2423) 6½.
10. GM Julen Luis Martinez Arizmendi, Spanien (2511) 6.
-
17. Jacob Sylvan (2313) 6.
63. FM David Bekker-Jensen (2231) 4½.
106. Niels Skou (2076) 3.



Fra afslutningsceremonien.

Foto: Turneringens hjemmeside.



Dansk Skaksalg

TILBUD! TILBUD! TILBUD!



Varelageret i Dansk Skaksalg bugner af bøger – alt for mange bøger, og det vil vi gerne have ryddet op i.

Fra og med søndag den 22. september til og med lørdag den 26. oktober, er der rabat at hente, når du køber 2 bøger eller flere

- Køb 2 bøger og få kr. 50,00 i rabat**
- Køb 3 bøger og få kr. 100,00 i rabat**
- køb 4 bøger og få kr. 150,00 i rabat**
- køb 5 bøger og få kr. 200,00 i rabat**
- køb 6 bøger og få kr. 250,00 i rabat osv**

Tilbuddet gælder alle de bøger, der er på lager i webshoppen lørdag den 21. september kl. 23.59 Det vil sige, at det kun gælder, hvis der er en indkøbskurv,

hvor varerne kan lægges i. Såfremt der ikke er en kurv ved siden af bogen, er varerne ikke længere på lager.

**Der bliver solgt efter “først til mølle princippet”
og der tages forbehold for udsolgte bøger.**

www.skaksalg.dk • sales@skaksalg.dk • 61 13 64 60 • Hedemarksvej 11, 8340 Malling
Mail og telefon besvares løbende, skulle du mod forventning ringe forgæves,
så send os en mail på sales@skaksalg.dk

Træning med Kasparov

I sommerferien var Jonas Bjerre på træningslejr i Kroatien, som den tidligere verdensmester Garri Kasparov står bag. Umiddelbart efter skakskolen i Zagreb tog Jonas videre til en stormesterturnering i Budapest – en turnering i det såkaldte First Saturday-format.



Jonas på hårdt arbejde med at løse en studie på Kasparovs skakskole i Zagreb.

Foto: Lennart Ootes.

Af Jonas Bjerre

I slutningen af juni deltog jeg i en træningssession i Zagreb med Kasparov som en del af hans **Young Stars Program**, der efter en årrække i USA nu bliver udbredt til resten af verden. Tre dage hvor jeg og fem jævnaldrene, nogle lidt yngre, hver skulle fremvise seks udvalgte partier for Kasparov og Michael Khodar-

kovsky. Den sidste dag lavede vi studier.

Efter træningen havde Kasparov samtaler med forældrene enkeltvis. Han tilbød mig et træningsforløb med en træner i Budapest, men det er indtil videre uklart hvordan det bliver.

I en bygning ved siden af spillede Grand Chess Tour, som vi også fik adgangspas til.

Efter Zagreb kørte vi nordpå til Budapest, hvor jeg deltog i First Saturday. Målet var en GM-norm, men det krævede 7 af 9. Jeg vandt planmæssigt de første to, men tabte i tredje runde lidt unødvendigt til en lavt ratet modstander. Efter syv runder havde jeg 5½ point og behøvede altså 1½ i de sidste to. Modstanderen i 8. runde var GM Aczél, den højstratede i gruppen.



Garri Kasparov og Michael Khodarkovsky sammen med talenterne. Jonas Bjerre er nr. 2 fra venstre.

Foto: Lennart Ootes.

FIRST SATURDAY – Budapest juli 2019

1.	IM Jonas Buhl Bjerre	DEN 2503	*	1/2	1	1	1	1	1	1	0	1/2	7
2.	IM Gergely Kantor	HUN 2519	1/2	*	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	7
3.	GM Gergely Aczel	HUN 2540	0	1/2	*	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	6
4.	GM Zlatko Ilincic	SRB 2406	0	1/2	1/2	*	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	5
5.	FM Loic Travadon	FRA 2403	0	0	1/2	0	*	1/2	0	1	1	1	4
6.	FM Bibisara Assaubayeva	KAZ 2375	0	0	0	1/2	1/2	*	1/2	1/2	1	1	4
7.	IM Nikoloz Kumsiashvili	GEO 2409	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	*	0	0	1/2	3 1/2
8.	GM Tibor Fogarasi	HUN 2372	0	0	0	1/2	0	1/2	1	*	1/2	1	3 1/2
9.	Shiv Shome	IND 2298	1	0	0	0	0	0	1	1/2	*	1/2	3
10.	Vuk Damjanovic	SRB 2283	1/2	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	*	2

Ratinggennemsnit 2401. GM-norm 7 af 9.

Jonas Bjerre kommenterer

Jonas Bjerre (2503)
Gergely Aczél (2540)
Siciliansk / B80

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Le3 e6 7. f3 b5 8. Dd2 Sbd7 9. g4 Sb6?!

Risikabelt træk, men faktisk spillet flere gange af Kasparov!

10. g5 Sfd7



11. a4! Sc4

Pointen er, at det naturlige 11... b4 bliver mødt af 12. a5!, og sorts dronningfløj bliver meget svag: fx. 12... bxc3 13. Dxc3 Lb7 14. axb6, og sort kan ikke slå tilbage på grund af 14... Sxb6? 15. Db3! som truer Sxe6.

12. Lxc4 bxc4 13. f4

Planen er at lægge pres på e6 med f5.

13... Lb7 14. f5 Sc5



15. Dg2!

Det ser lidt farligt ud at sætte dronningen ind i a8-h1-diagonalen, men der er ingen tricks, og dronningen har muligheden for at lægge pres på e6 fra h3 også!

15. fxe6 fxe6 16. 0-0? Sxe4! 17. Sxe4 Lxe4 18. Sxe6 Dd7, og det er pludselig hvids konge, der kommer i problemer.

15... Db6?

Virker ikke taktisk.

15... Dd7 16. fxe6 fxe6 17. Tf1 med klar hvid fordel.

16. fxe6 Dxb2

16... fxe6 var helt sikkert ikke ideen med Db6: 17. 0-0 med afgørende fordel.

17. exf7+ Kd8

17... Kxf7? 18. 0-0+ og hvid vinder.

18. Kd2 Sb3+ 19. Sxb3 cxb3 20. Thc1 bxc2

På 20... Tc8 havde jeg planlagt 21. Lb6+, der tvinger kongen ind i en springerskak. 21... Ke7 22. Ld4 og vinder.

21. Ta2 Db3 22. Taxc2 Dxf7

“Kasparov tilbød mig et træningsforløb med en træner i Budapest, men det er indtil videre uklart hvordan det bliver”.



23. Sd5!

Sorts konge er hjælpeløst fanget i midten.

23... Le7 24. Lb6+ Ke8 25. Sc7+ Kf8 26. Tf1 Lxg5+ 27. Dxg5 Dxf1 28. Se6+ Ke8 29. Tc7!, opgivet.

1-0.

Det lykkedes uden de store problemer at holde remis med sort i sidste runde mod Vuk Damjanovic, og GM-normen og førstepladsen (på korrektion) var hjemme.



Turneringsarrangør Laszlo Nagy (tv.). Jonas Bjerre har godt hånd om certifikatet på stormesternormen.

Foto: Anne Bjerre.

Et nyt kapitel begynder

På det seneste er veteraner som Kåre Hove Kristensen og Jacob Sylvan blevet internationale mestre. For to år siden scorede den dengang 14-årige Filip Boe Olsen sin første IM-norm. Nu er den unge jyde blevet IM i en alder af blot 16 år. Her fortæller han om, hvordan han opnåede den tredje og sidste norm i den tjekkiske by Budejovice, der har givet navn til den berømte pilsner Budvar (der også kendes under navnet Budweiser).

Ceske Budejovice - juli 2019

1.	GM Hannes Stefansson	ISL 2561	*	0	1	0	½	1	1	1	1	½	6
2.	IM Jan Vykouk	CZE 2451	1	*	0	1	½	0	½	1	1	½	5½
3.	IM Bala C.P. Dhulipalla	IND 2419	0	1	*	1	1	0	½	0	1	½	5
4.	GM Mikahial Kazakov	UKR 2508	1	0	0	*	½	1	½	0	1	½	4½
5.	GM Pavel Simacek	CZE 2490	½	½	0	½	*	1	½	½	½	½	4½
6.	IM Jakub Szotkowski	CZE 2378	0	1	1	0	0	*	½	0	1	1	4½
7.	FM Filip Boe Olsen	DEN 2391	0	½	½	½	½	½	*	½	1	½	4½
8.	IM Tomas Kraus	CZE 2479	0	0	1	1	½	0	½	*	0	1	4
9.	FM Jan Miesbauer	CZE 2411	0	0	0	0	½	1	0	1	*	1	3½
10.	IM Jakub Pulpan	CZE 2414	½	½	½	½	½	0	½	0	0	*	3

Ratingsnit 2451. GM-norm 6½. IM-norm 4½.

Af Filip Boe Olsen

Det har længe været et mål for mig at blive IM, siden jeg for to år siden lavede min første norm i Xtracon Chess Open. Dengang var det noget af en overraskelse, og jeg kan stadig huske hvor glad og stolt jeg var!

Den sidste norm er dog altid speciel at lave, da det på en eller anden måde slutter et langt kapitel af og starter et helt nyt.

Alligevel har jeg egentlig følt, at det her kapitel længe har været slut, da jeg har følt at styrken var der, og at det bare var et spørgsmål om tid før den kom. IM-titlen er "bare" et stop på vejen mod at blive en bedre skakspiller, som det hele handler om. Selve turneringen var helt fin, men det følte lidt mærkeligt at lave normen "kun" med 50 %. Jeg spillede en masse remiser, men partiet i 6. runde

var alligevel noget af et slagsmål:

Filip Boe Olsen (2391)

Pavel Simacek (2490)

Benoni / A61

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6

Moderne Benoni. Min modstanders hovedvåben, som han har spillet, siden før jeg blev født!

4. Sc3 exd5 5. cxd5 d6 6. Sf3 g6 7. Lf4

Planen her for hvid er at få lagt et hurtigt pres på d6 og generelt hurtig udvikling, hvorefter man kan overveje at gennemføre e4.

7... a6

Hvis sort spiller 7... Lg7, har hvid muligheden for 8. Da4+ Ld7 9. Db3, som tvinger sorts løber til at stille sig lidt unaturligt. Det her er stadig teori, men kompliceret og ikke en helt typisk Benoni.

8. a4 Lg7 9. h3

Undgår lige Sh5 for at få fat i løberen.

9... 0-0 10. e3

Hovedstillingen. Sort kan her vælge imellem mange forskellige setups, med mange forskellige nuancer og trækombinationer. De fleste handler dog om kontrol over e5-feltet eller at gennemføre b5. I partiet vælger han:

10... Te8 11. Sd2

Forhindrer Se4 og gør klar til Sc4 og pres på d6.

11... Sbd7 12. Sc4

Her kunne jeg ikke huske, hvad man spillede. Det jeg vælger, skaber en rigtig skæv stilling, og spil til tre resultater.

12. Lxd6 er lidt farligt efter 12... Sb6 13. Lxc5 Sfxd5 hvor sort har en masse modspil, og hvid nok mister sin sortfaldede;

12. Le2 er hovedvarianten og fortæller som en "klassisk" Benoni.



Filip Boe Olsen blev i en alder af 16 år Danmarks næst yngste internationale mester gennem tiderne. Kun Jonas Buhl Bjerre har været yngre.

Foto: Thomas Vestergård.

12... Se4

Sorts plan.

Han er klar på at ofre en kvalitet for at åbne sin løber helt op og få nogle bønder.

13. Sxe4 Txe4 14. Ld3 Txc4 15. Lxc4 Lxb2

En stilling som er meget svær at vurdere (og spille).

Jeg overvurderede nok min stilling, for sort har rigtig mange ressourcer her, og stillingen er nok nogenlunde i balance.

16. Tb1

16. Ta2 havde min modstander mødt før, hvor han vandt i knap 30 træk mod en anden GM. Den står måske dog bedre her, da tårnet dækker a-bonden som kan komme til at hænge senere.

16... Lc3+ 17.Kf1



17... Sb6 18. Dc2

Nok en forkert beslutning, som bare hjælper sort.

18. Lb3 og det er nogenlunde i balance.

18... Lb4 19. h4

Et forsøg på at aktivere tårnet på h1 og udnytte, at sorts løber ikke kan forsvare sorts konge.

19... Ld7 20. Lb3 a5

20... De8 havde egentlig bare vundet bonden, og sort har pludselig mange bønder på dronningefløjen: 21. Ta1 c4 med afgørende fordel.

21. Dd1 c4?!

Det blev jeg glad for, at han spillede, svækker egentlig bare, og hjælper løberen tilbage.

21... h5! kan jeg virkelig godt lide for ham, da det fuldstændig stopper al modspil og tårnet på h1 stadig er ude af drift.

22. Lc2 Df6 23. Kg1

23. h5 overvejede jeg også, men efter 23... g5 24. Lg3 h6 får sort lukket kongefløjen, og jeg har ingen rigtige brud.

23... Lf5

Nu begynder d-bonden at hænge, og derfor går jeg efter modspil med:

24. h5 g5

24... Lxc2 havde været det korrekte, og efter 25.Dxc2 g5 har sort

stadig fordel, da tårnet på h1 stadig ikke er kommet med. Tekstrækket giver mig nu muligheden for:

25. e4!

Nu bliver det mere kompliceret for ham. Pointen er mest, at hvis sorts hvidfeltede ryger nu, så kan tårnet komme til h3, og sorts konge er svagere nu efter g5.

25... Lxe4

25... gxf4 26.exf5 er stadig meget uklart, men i balance dog. Stillingen er blevet åbnet, og der er uligefarvede løbere som fortsat giver mange chancer.

26. Lxg5 Lxc2 27. Lxf6 Lxd1 28. Txd1



Sorts kongestilling er blevet helt åben, og tårnet på h1 er snart med. Her var jeg meget optimistisk, men igen så har sort stadig sin fribonde:

28... c3 29. Th3 c2 30. Tc1 Tc8 31. Tg3+

Virker meget logisk, men smider fordelene: 31. Td3! fungerer lige på grund af en taktisk finesse efter 31... Sxa4 32. Te3! og Txc2 kan ikke forhindres, da Kf8 ryger ind i h6. Ikke nemt at se fra starten af.

31... Kf8 32. Tg7

Herfra er det faktisk forceret remis, som man ser i partiet:

32... Lc3!

Det eneste træk der holder sammen på sorts stilling. Ddet indbydende 32... Sxd5 ryger ind i 33. Txb7! Sxf6 34. Th8+ Sg8 35. h6, og sort kan pludselig ikke forhindre Txc2 med ideen h7.

33. Lxc3 Txc3 34. h6

Sørger for at tårnet kan komme ud igen: 34. Txb7 Kg8 35. Th6 Sc4 og tårnet er pludselig helt ofside.

34... Sxd5 35. Txb7 Kg8

Sorts konge må gå ind i hjørnet for at stoppe fribonden.

35... Sf4 36. Th8+ Ke7 37. h7 – det

går for hurtigt.

36. Tg7+ Kh8 37. Txf7 Sb4 38. Kh2 Tc8

Forhindrer Te1 med ideen Te8 mat eller Te7.

39. g4 Sd3 40. g5!



En fed variant som minder meget om en studie. Jeg var rimelig stolt af den!

40... Sxc1 41. g6 Sd3 42. Th7+ Kg8 43. Tg7+ Kf8 44. Tf7+ Kg8 45. Tg7+

Of sort kan ikke gå ud, da det giver muligheden for h7.

Remis. 1/2-1/2.



Topplaceringer til Thybo

Jesper Søndergaard Thybo har tilsyneladende lagt sig godt til rette på den rigtige side af 2500.

I to internationale turneringer opnåede han fremragende placeringer. I Andorra Open blev han nr. 3 med 7 point af 9 (et enkelt nederlag til vinderen Lagarde) og kun et for lavt ratinggennemsnit på 2389 forhindre en GM-norm.

GM Maxime Lagarde, Frankrig (2597) vandt med 8½ foran GM Julen Martinez, Spanien (2512) 7

point.

IM Bjørn Møller Ochsner blev nr. 16 med 6 point, samme score fik IM Mads Hansen som nr. 24.

FM Daniel V. Pedersen opnåede 4 point.

Fra Pyrenæerne tog Jesper Thybo videre til den lettiske hovedstad Riga for at være med i RTU Open. Her deltog 275 spillere, og Jesper blev nr. 4.

Ratingpræstationen var på flotte 2646, men Jesper mødte kun to stormestre; man skal møde tre for at kunne score en norm.

Den lettiske GM Igor Kovalenko (2654), vandt på korrektion med 7½.

GM Sarunas Sulskis (2519), Litauen, blev nr. 2 med 7½.

GM Arman Mikaelyan (2454), Armenien, sneget sig foran IM Jesper



Jesper Thybo spillede tæt på stormesterstyrke i Andorra og Riga.

Foto: Thomas Vestergård.

Thybo (2528) på korrektion – begge fik 7 point. Jens Ramsdal fik 5 og Alexander Jessen 4.

Carlsens fantastiske år

Den norske verdensmester Magnus Carlsen er i gang med det vildeste år i sin karriere. Han vinder alt, hvad han stiller op i, og han spiller det ene drømmeparti efter det andet. Her er fire udvalgte skaklige højdepunkter kommenteret af hans mangeårige danske sekundant Peter Heine Nielsen.

Af Lars Schandorff

Skak i Afrika

Man er ikke vant til at se topskak på det kæmpemæssige kontinent, men det ændrede sig, da første afdeling af den stort anlagte Grand Chess Tour kom til Elfenbenskysten. Det var den velkendte kombination af hurtigskak og lyn. Her er det norske fantom normalt i sit es, og det

blev da også ren paradekørsel for favoritten, selv om han blev passeret i lyn af franske Vachier Lagrave.

**Peter Heine
kommenterer**

**Ian Nepomniachtchi (2773)
Magnus Carlsen (2861)**

Siciliansk / B32

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 e5!?

Efter at have anvendt Svesjnikov-varianten i VM-matchen og de seneste turneringer, skifter Magnus nu til "Kalasjnikov", navngivet efter det russiske maskingevær. Dette parti forklarer hvorfor!

5. Sb5 d6 6. S1c3 a6 7. Sa3 Le7 8. g3 Sf6 9. Lg2 b5?!

Dette er et hurtigskakparti, og derfor er der ingen grund til at være for hård over for spillernes nøjagtighed i åbningen, men her havde Carlsen det fremragende træk 9... Lg4 med ideen 10. f3?! Le6 11. Sd5 Sxd5 12. exd5 Da5+! fulgt af 13... Dxd5, og nu er løberen på g2 blokeret af f3-bonden.

10. Sd5 Sxd5 11. exd5 Sb8 12. 0-0 Sd7 13. c4 0-0

Spillet i den sande Kalasjnikov-ånd. Sort forsøger ikke at forsvare sin dronningfløj med træk som ... b4, men tror på, at angrebet på den anden fløj er tilstrækkeligt.

14. cxb5 axb5 15. Sc2

15. Sxb5 ville blive besvaret med 15... La6, men Nepomniachtchi har i stedet kig på c6-feltet.

15... f5 16. Sb4 Lf6 17. Sc6 De8 18. a4 Sc5 19. Le3 Sxa4 20. Dc2 Ld7 21. b3



Det er ikke fair at kommentere hvert eneste træk i et hurtigparti – computeren vil naturligvis have en stribe forbedringer.

Hvids spil er logisk. Han forsøger at tvinge sorts springer tilbage på c5, og efter at have slået den har hvid lovende muligheder. Men herfra har Magnus bare perfekt styr på komplikationerne:

21... f4! 22. bxa4 fxe3 23. axb5 Txa1 24. Txa1 Lg5!

Hvids fribonde i b-linjen er naturligvis et stort aktiv, så sort skal skynde sig. Teksttrækket truer på f2, og hvis hvid spiller 25. fxe3, så følger 25... Lxe3+ efterfulgt af 26... Tf2 og

**Abidjan, Elfenbenskysten,
8.-12. maj,
1. afdeling af
Grand Chess Tour 2019.**

**Slutstilling
(lyn- og hurtigskak):**

- 1. Magnus Carlsen, Norge, 26½/36.**
- 2-3. Hikaru Nakamura, USA, 23.**
- 2-3. Maxime Vachier-Lagrave, Frankrig, 23.**
- 4. Wesley So, USA, 19½.**
- 5. Ding Liren, Kina, 18½.**
- 6. Wei Yi, Kina, 16½.**
- 7-8. Ian Nepomniachtchi, Rusland, 15½.**
- 7-8. Sergej Karjakin, Rusland, 15½.**
- 9. Veselin Topalov, Bulgarien, 11½.**
- 10. Bassem Amin, Egypten, 10½.**



Verdensmesteren omgivet af fans, der vil have en selfie.

Foto: Maria Emilienova.

27... Lb6, og sort har en dominerende stilling. Ian svarer med det logiske og kritiske:

25. b6 exf2+ 26. Kh1 Lc8 27. Tf1 Df7 28. De2



Umiddelbart kan hvid være optimistisk. f2-bonden synes sikkert blokeret, og mens hvid har opstillet en række modtrusler, kan han forbedre situationen med h4 og sikre kongestillingen med Kh2.

Logisk set skal sort handle øjeblikkeligt, eller hvad?

28... e4!

Ideen er 29. Dxe4 La6, der angriber tårnet på f1 og opløser blokaden. Nepom opdager en genial kontrassource:

29. h4!?

Pointen er, at efter 29... Lh6 30. Lxe4 Lh3 har hvid nu 31. Se7+!!, da den sorte løber ikke længere forsvare e7. 31... Dxe7 taber efter 32. Lxh7+, og efter 31... Kh8 er 32. Lg2

nu muligt, da 32... Lxg2 33. Kxg2 Dxd5+ ikke kan spilles, da springeren på e7 dækker d5-bonden!

29... e3!!



Hvilket modstød! Sort ofrer koldt en



Nepomniachtchi ser ikke helt tilfreds ud mod Carlsen.

Foto: Lennart Ootes.

officer, men det drejer sig om at forbinde fribønderne og føre dem frem.

30. hxg5 Te8!

Dækker e3 og forbereder køligt ... Dg6xg5 fulgt af en dræbende skak i h-linjen.

31. Kh2!

Med ideen 31... Dg6 32. Lh3! Igen tvinger hvid sort til at udvise kreativitet i angrebet, og igen: ikke være frygte materielt tab i forhold til at skubbe bønderne frem.

31... Lg4!! 32. Dxg4 e2

Ligesom Labourdonnais er Magnus' ide ikke blot at vinde et tårn, men rent faktisk at forvandle bøn-

derne! Sort truer 33... e1D. Detaljen efter 33. Sd8!? er imidlertid 33... exf1S+!

Hvid har intet fornuftigt forsvar, så Nepom forsøger at kæmpe med to officerer for dronningen, men det holder naturligvis ikke i længden.

33. b7 Dxb7 34. Txf2 e1D 35. Df5 De3 36. Tf3 De2 37. Sd4 De5 38. Dg4 Dbxd5 39. Sf5 Dde6 40. Dh5 Dg6 41. Dg4 h5 42. Dc4+ d5 43. Db5 Dxg5 44. Dd7 h4 45. Tf1 hxg3+ 46. Kg1 g6 47. Lxd5+ Kh8

Uden flere fornuftige skakker opgav hvid.

0-1.

Den norske forbandelse

Hjemmebanen i Norge har ofte været en tveægget størrelse for Carlsen. Forventningspresset fra både fans og medier er kolossalt, og det passer ham egentlig ikke. I topturneringen Norway Chess i Stavanger har resultaterne været meget svingende igennem årene, men denne gang havde arrangørerne konstrueret et system, så det nærmest ikke kunne gå galt: ved remis i det ordinære parti skulle spillerne umiddelbart derefter ud i et Armageddon-parti, hvor hvid havde 10 minutter mod sorts 7 minutter og til gengæld skulle



Magnus Carlsen med far Henrik og Peter Heine.

Foto: Maria Emilenova.

vinde. Carlsen er efter min mening den suverænt bedste hurtig- og lynskakspiller, planeten nogensinde har set (sorry Bobby, sorry Mikhail).

Alle forhåndsgisninger kom da også til at holde stik. Carlsen vandt to af de ordinære partier og var derfor ude i syv Armageddon-opgør. Her vandt han de første seks, men tabte i sidste runde til rivalen fra VM i London, amerikaneren Fabiano Caruana. Et vigtigt psykologisk boost for Caruana, der jo havde kæmpe ære af matchen i London og undervejs fik mange nye fans.

**Peter Heine
kommenterer**

**Levon Aronian (2752)
Magnus Carlsen (2875)**
Siciliansk / B31

Armageddon var et interessant eksperiment, som stillede spillerne over



Caruana sidder med ryggen til, men i Armageddon-partiet var det Carlsen, der havde ryggen mod muren. Foto: Maria Emilenova.

Carlsens fantastiske år • 71

Stavanger - juni 2019

1. Magnus Carlsen	NOR 2875	**	2	½1	½0	½1	½1	½1	½1	½1	2	13½
2. Yu Yangyi	CHN 2738	0	**	½0	½1	0	½1	½1	½1	2	2	10½
3. Levon Aronian	ARM 2752	½0	½1	**	0	½1	½1	½0	½1	2	½1	10½
4. Fabiano Caruana	USA 2819	½1	½0	2	**	½0	0	2	½1	½0	½1	10
5. Wesley So	USA 2754	½0	2	½0	½1	**	½0	½1	½0	½1	½1	10
6. Ding Liren	CHN 2805	½0	½0	½0	2	½1	**	½0	½0	2	½0	8½
7. Maxime Vachier-Lagrave	FRA 2779	½0	½0	½1	0	½0	½1	**	½0	½1	½1	8
8. Vishy Anand	IND 2767	½0	½0	½0	½0	½1	½1	½1	**	0	½1	8
9. Shakh. Mamedyarov	AZE 2774	½0	0	0	½1	½0	0	½0	2	**	½0	5½
10. Alexander Grischuk	RUS 2775	0	0	½0	½0	½0	½1	½0	½0	½1	**	5½

for mange udfordringer. Mindre end 30 minutter efter et hårdt klassisk parti med følelsesmæssige op- og nedture – som i dette tilfælde - skal spillerne omstille sig og være klar til helt andre omstændigheder. Det langsomme tempo fra det foregående parti forvandles til et langt hurtigere format.

Udkommet af partiet er ændret til kun to mulige resultater: hvid vinder eller sort tager hele pointet i tilfælde af remis eller gevinst.

Eftersom farverne ikke skiftes betyder det, at der er en vis sandlighed for, at åbningsduellen fra det klassiske parti gentages.

Spillerne får enten et par tips fra deres sekundanter på stedet eller deres online-sekunder, alternativt skynder de sig op til deres værelse for kort at kontrollere det med deres computer.

I betragtning af at spillerne også har grundlæggende menneskelige behov, som for eksempel at få noget at spise i den korte pause mellem partierne – og trods et fokus på Armageddon-brølerne – kan man ikke andet end at blive imponeret over partiernes niveau generelt og i særdeleshed niveauet for dette parti:

1. e4!?

Aronian er kendt som en 1. d4/c4/Sf3-spiller, men det er på det seneste med succes lykkedes for ham at tilføje 1. e4 til repertoire.

1... c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5

Caruanas valg i de første tre hvide partier i VM-matchen.

Da sort klarede sig fint mod det i matchen, svingede pendulet til 3. d4, men her i Norway Chess stillede først Aronian og senere Caruana Magnus overfor nogle åbningsproblemer:

3... g6 4. Lxc6 dxc6 5. d3 Lg7!?

Så klart det mest spillede træk, men i det klassiske parti havde Magnus eksperimenteret med det mere sjældne: 5... Dc7!? 6. 0-0 e5.

Pointen ved at udelade 5... Lg7 er netop, at den sorte løber dermed bibeholder et valg som – ligesom i dette parti – giver en fleksibilitet ved at kunne anvende f8-a3 diagonalen. Men Aronian formåede at placere fingeren på det ømme punkt: 7. Le3 Sf6 8. De1 Lg4 9. Sbd2 Sh5 10. a3 Le7. Heromkring gik Magnus i skrifttestolen og sagde, at han faktisk kunne lide sin stilling, fordi det ikke var helt klart, hvad hvid skulle spille næste gang. Men 11. Db1! besvarede spørgsmålet overbevisende. Problemet ved ikke at have løberen på g7 fremhæves efter 11... a5 12. b4! axb4 13. axb4 Txa1 14. Dxa1 som angriber e5-bonden – og værre endnu: 12... cxb4 13. axb4 Lxb4? 14. Dxb4! axb4 15. Txa8+ vinder også tårnet på h8 grundet den manglende løber på g7.

6. h3 e5 7. 0-0 Dc7!?



Ideen er den samme, men timingen er anderledes. Sort vil dække e5-bonden, så han har muligheden for at sætte springeren på f6. Aronian måtte kæmpe mod det to gange, men syntes åbenbart så meget om det, at han prøvede det med omvendte farver mod Caruana!

8. Le3

I 9. runde havde Caruana to timer i modsætning til Aronians 10 minutter, og han spillede 8. a3! mod Magnus. Det virker uskyldigt, men efter 8... Sf6 9. Le3 c4 10. Sc3 cxd3 11. Dxd3 0-0 12. Tfd1 Te8 13. Lc5 Lf8 14. Lxf8 Kxf8 15. Td2 lykkedes det Caruana at frembringe visse problemer for Magnus.

8... b6 9. Sbd2 Se7!

Dette virker måske ulogisk, men da hvid har sat sig for at angribe e5-bonden med Sc4 efter et sort ... Sf6, skifter Magnus plan. Han siger efter at angribe med ... f5, fordi han på grund af truslen ... f4 vinder tid på

hvids fejlplacerede løber på e3.

10. a3 0-0 11. b4 cxb4 12. axb4 f5 13. Sc4 Le6 14. Sg5 Ld7 15. De2?!

Efter min mening har dette parti generelt et kvalitetsmæssigt niveau, der svarer til et klassisk parti. Dette træk illustrerer dog en lille forskel. Selvom det ser logisk ud, tjener trækket intet specifikt formål og er vand på sorts mølle.

Med længere betænkningstid ville Aronian sandsynligvis have spillet 15. Ta3!?, da Da1 herefter lægger pres på både e5 og i a-linjen.

Hvis 15... h6 16. Sf3 f4 17. Ld2 g5 18. Lc3 Sg6, så har 19. d4 mere kraft end i partiet.

15... h6 16. Sf3 f4 17. Ld2 g5 18. Lc3 Sg6



19. d4

Det passive 19. Sh2 kunne overvejes, men logisk nok imødegår Aronian sorts flankangreb med et modstød i centrum.

19... exd4 20. Lxd4 g4!

I en ideel verden vil sort gerne spille ... h5 og ... g4, men i et skarpt opløb tæller hvert tempo, man kan ikke bekymre sig om sådan noget som bondestruktur, så verdensmesteren skynder sig at skabe nogle trusler.

21. hxg4 Lxg4 22. c3?!

Ligesom i 15. træk: logisk. Trækket dækker Ld4, men 22. Scd2!, der ligner en retræte, dækker kollegaen på f3, og 22... Lxd4 bliver mødt af 23. Dc4+!

22... c5 23. bxc5 bxc5 24. Lxg7 Dxg7 25. Sd6



Levon Aronian forsøgte et modstød i centrum.

Foto: Maria Emilianova.

Hvids pointe er, at 25... Sh4? bliver besvaret med 26. Dc4, og efter:

25... Kh8! 26. Sf5!?



Dette bondeoffer synes at aflede sorts opmærksomhed fra kongefløjen i rette tid, da de sorte trusler er forsvundet efter 26 ... Lxf5 27. exf5 Txf5 og f.eks. giver 28. Dd3 giver fuld kompensation.

26... Txf5!

Dette er dog en kold afvaskning. Sort beholder løberen på g4 i stedet for tårnet på f8, hvilket betyder, at der er nogle trusler mod den hvide konge med 28 ... Lxf3 som den åbenlyse, men svære trussel at forhindre.

27. exf5 Sh4 28. f6!

Det objektivt bedste træk, men 28. Txa7!? fortjener at blive nævnt, da 28... Lxf3! 29. Txa8+ Kh7 – som ser knusende ud – faktisk tillader det pudsige 30. Ta7!, hvor hvid stadig er med i partiet, selv om sort står bedst efter 30... Dxa7 31. Dd3!? (31. gxf3? Dg7+ med mat).

28... Dxf6 29. Ta6?!

Sort truer atter ... Lxf3 fulgt af mat i g-linjen. Aronian forsøger at maksimere sit modspil hurtigst muligt. Imidlertid var 29. Tfe1! objektivt bedre: 29... Lxf3 30. Ta6!!, da hvid stadig er med i partiet efter 30... Dg7

eller 30... Dg5 31. De5!(+). Det nemmeste er 30 ... Lxe2 31. Txf6 Kg7 32. Txf4 Sg6 33. Tf5 Ld3 34. Txc5 a5, da det vil kræve så stor indsats at stoppe den sorte fribonde, at hvid ikke har noget realistisk håb for gevinst. Det er naturligvis et spørgsmål, om det er relevant at diskutere varianter, hvor hvid redder remis i et Armageddon-parti?

29... Dg7 30. Txb6+ Dxb6 31. De5+ Dg7



32. Dxb7+?!

Meget bedre 32. Sxh4!, da den hvide springer – i modsætning til partiet – ikke kommer i problemer efter 32... Dxe5 33. Sg6+ Lg7 34. Sxe5, men sort vil alligevel nemt kunne få den ønskede remis.

32... Kxg7 33. Sxh4 a5! 34. Ta1 a4 35. Ta3 Kf6 36. Kf1

Computeren siger, at hvids klart bedste chance er 36. Sf3, men det er kun for at opnå en værdiløs remis efter 36... Lxf3 37. gxf3 – hvids gevinstchancer er lig nul. Aronian gør, hvad han skal gøre, men det gør Magnus også:

36... Ke5 37. Ke1 Kd5 38. f3 Lh5 39. Kd2 Le8 40. Kc1 Kc4 41. Sf5 Ta6 42. Sg7 Lg6 43. Kd2 Kd5

Den forvirring, som Aronian forsøgte at skabe, endte med, at springer blev fanget. Han opgav derfor.

Spørgsmålet er, hvorledes vi skal bedømme sådanne partier.

Men for norsk TV2 var der ingen tvivl om, at det var strålende underholdning for seerne.

0-1.

Magnus Carlsen (2875) Alexander Grischuk (2775) Grünfeld-indisk / D85

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5!

Et interessant øjeblik. Norway Chess har i nogle år brugt en "skrifttestol" til spillerne, der kan meddele sig til tilskuerne under partierne. Magnus gik et skridt videre: "Dette er et lille råb til Peter Heine, der troede, at Grischuk ville spille Kongeindisk – og ikke Grünfeld: klovn!" De norske medier var – som sædvanlig på jagt efter gode historier – tog det alvorligt, og som journalistisk retfærdighed dikterer, kontaktede de mig under spillet for at få et modsvar!

4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Le3 c5 8. Tc1 Da5

Grischuk er loyal over for sit foretrukne træk, men i den følgende runde forsøgte Mamedyarov 8 ... 0-0 mod Magnus i både det klassiske og i Armageddon-partiet. I det klassiske parti fulgte 9. Sf3 Sd7 10. Le2 Da5 11. 0-0 Dxa2 12. Sd2 Da5 13. h4!? b5 14. h5 Lb7 15. h6!



Jeg tilskrev for nylig den moderne forståelse af randbondeangreb til Alphazero, og nogle påpegede over for mig, at det med at åbne h-filen og sætte mat ikke er nyt i skak! Det er et fair standpunkt, så dette diagram er en god mulighed for at pege på, hvilken præference Alphazero har ifølge Sadler og Regan i "Gamechanger": Netop ikke at gå efter et direkte overfald i h-linjen,

men i stedet efter den langsomme og mere udspekulerede placering af bonden på h6, som effektivt lukker h-linjen og sigter mod et langsommere og mere langsigtet angreb. Fordelene er adskillige: Især kontrolleres terrænet i det kritiske område nær den sorte konge, og det forkræmper forsvarer, og ligesom i spillet tvinges løberen til h8, hvor den blokerer for kongens mulige tilbagetog.

I taktiske sekvenser er bonden kun 2 felter fra forvandling. Det er overhovedet ikke så direkte, som det typiske hxg6 og mat i h-linjen, men som partiet viser illustrativt er det mere kraftfuldt:

15... Lh8 16. e5 Dc7 17. Lxb5! Lxg2 18. Kxg2 Db7+ 19. Df3 Db5 20. Tb1 Da6 21. Se4 cxd4 22. cxd4 f6 23. Sg5! Sorts forkræmpe kongefløj gør 24. Dd5+ til en knusende trussel. Og efter 23... fxg5 24. Dd5+ e6 25. Dxd7 er sorts stilling håbløs, da løberen – med hvide bønder på d4, e5 og h6 – i praksis er død. Mamedyarov forvirrede succesrigt med 23... e6, hvorefter Magnus fejlede med 24. Ta1? Han overså 24... Db6! I stedet havde 24. Db7! været afgørende, da der efter 24... Dxb7 25. Txb7 Sxe5 er det 26. Sxe6! Og hvis 24... De2, så vinder 25. Dxd7, da der ikke er evig skak efter 25... Dg4+ 26. Kh2 fxg5 27. f3! Hvis sort slår to gange på f3, sørger Dxe6+ efterfølgende for et let vundet slutspil. Igen er løberen ude af spil på h8.

9. Dd2 0-0 10. Sf3 Lg4!?

Grischuks favoritvåben. Han brugte det to gange i Norway Chess 2014.

11. d5

Karjakin forsøgte 11. Sg5, men Magnus følger i stedet i Kramniks fodspor:

11... b5!

Selv om han vandt partiet mod Kramnik efter 11... Sd7 12. c4 Da3 13. Le2 Lxf3 14. Lxf3 Ld4!, vælger Grischuk at undgå Magnus' forberedelse(!) og kommer med først med sin egen nye idé.

12. Le2

Det er måske kritisk at slå bonden på c5, men efter 12... Lxf3 13. gxf3 Tc8 har sort kompensation: 14. Ld4 Lxd4 15. Dxd4 Sd7 er bare udmærket for sort, og efter 14. Lb4 Dc7 giver hvids stilling et ukoordineret indtryk, så Magnus fortsætter i stedet med almindelig, sund udvikling.

12... Sd7 13. 0-0



13... Lxf3?!

Efter partiet sagde Grischuk, at 11... b5 var en gammel forberedelse, og som han genkaldte sig det, sagde computerne dengang, at sort stod bedre – det betød, at han var tilbage til at spille principbeslutninger for at afsløre manglerne i det hvide spil. Moderne maskiner har imidlertid ændret deres syn, og nu mener de, at sort står fint – ikke mere.

14. Lxf3

Fornuftigt, men 14. gxf3 fulgt af enten f4 eller h4 har så afgjort også et vist potentiale.

14... c4 15. Le2

Man behøver ikke at være Alpha-zero for at foreslå 15. h4! her, Stockfish foretrækker det også! Magnus går imidlertid efter at opbygge centrum, før han angriber på fløjen.

15... Tfd8?!

Som i træk 13 er Grischuk for farvet af ideen om at have en god stilling og spiller derfor for ambitiøst for at få tårnene på d8 og c8. 15... Tad8! var dog mere præcist for at værne om de defensive detaljer så som at det tårn, der forlader a8, ikke angribes af en hvid løber på f3, mens tårnet fra f8 går væk fra det kom-



Alexander Grischuk afprøvede en gammel idé mod Carlsen. Foto: Maria Emilianova.

mende angreb i f-linjen, ligesom det selv kunne slå kontra derfra. Især relevant i varianten 16. f4 Da3 17. Lf3, når nu 17 ... Sc5 18. e5 f6! gør en betydelig forskel fra partiet.

16. f4!

Den store forskel er nu, at 16... Da3 17. Lf3 Sc5 18. e5 f6 19. d6! er rettet mod a8, og efter 19... Tac8 kører det hvide angreb bare igennem med 20. Ld5+ e6 21. f5!.

16... Sb6 17. Lf3 Da3 18. h4!?

I et senere interview nævnte Magnus Alphazero og Daniil Dubov som hans nuværende skakhelte!

Man ser inspirationen med den optimistiske og utæmmede langtidsggression.

Der er ingen umiddelbar trussel, og sorts modspil kommer måske endda først, men hvid sigter efter kongen som vil ramme væsentligt hårdere end sorts mindre trusler, når angrebet engang ankommer mod det tilsigtede mål.

18... e6

18 ... b4!/? som har til hensigt at distrahere hvid øjeblikkeligt bliver bare ignoreret med 19. h5! Efter 19 ... Lxc3 20. Df2 har sort måske vundet en bonde og skabt fribønder på dronningfløjen, men hvid kunne ikke være mere ligeglad, da han vil afslutte partiet lang tid før, at det bli-

ver afgørende. Efter 20... Lg7 21. hxg6 hxg6 giver både 22. f5 Tf8 23. e5!/? og 22. Lg4 b3 23. f5 g5 24. f6!/? exf6 25. axb3 cxb3 26. Tc7 hvid et meget lovende angreb.

19. h5!

Grischuks problem er, at efter 19... exd5 20. e5! bliver det bare endnu værre, sort har igen en ubrugelig ekstrabonde, og imens speeder hvid sit angreb op med Ld4, f5 og Lg4 osv., som er den næste angrebsbølge.

19... Sa4 20. hxg6

Ikke h6 denne gang, men hxg6! Ja, hvid har brugt to tempi på at åbne, tilsyneladende uden effekt? Delvist svækkes g6, der kan blive et muligt angrebsobjekt senere, men som vi snart vil se, så er det relevant med den åbne h-linje:

20... hxg6 21. f5 exf5

21... Lxc3 er åbenlyst kritisk, men bortset fra bare steppe til siden med dronningen, har hvid et endnu bedre kvalitetsoffer:

22. Txc3!, det hvide angreb bliver ustoppeligt: 22 ... Dxc3 23. Df2 og nu er 24. Ld4 en dødelig trussel, og 23 ... Dg7 24. fxe6 fxe6 25. Lg4! viser, hvorfor den åbne h-linje gør forskellen, med L(x)e6+ efterfulgt af Dh4+ som den uimodståelige trussel.

22. exf5 Dd6 23. Lf4 Db6+ 24. Kh1 gxf5 25. d6!



Grischuk afværger det øjeblikkelige nederlag, men han er hjælpeløs over for næste angrebsbølge.

25... Tab8 26. Ld5 Sc5 27. Lg3 Se6 28. Txf5

Nu er Txf7 en trussel.

28... Txd6 29. Lxd6 Dxd6 30. De3 Db6 31. Df3 Tf8 32. Tf1 Sd8 33. Th5 Dc7 34. De4

Passende nok får den åbne h-linje det sidste ord. Mat på h7 er uundgåeligt, så Grischuk opgav.

1-0.

Tilbage i Jugoslavien

Det gamle Jugoslavien var en stormagt i skak med masser af stærke spillere og gode turneringer. Derfor var der sikkert mange, der blev lidt nostalgiske, da en af årets stærkeste turneringer blev annonceret i Zagreb



Zagreb - juni-juli 2019															
1. Magnus Carlsen	NOR	2875	*	½	½	½	1	1	1	½	½	½	1	1	8
2. Wesley So	USA	2754	½	*	½	½	½	1	½	½	½	1	½	1	7
3. Levon Aronian	ARM	2752	½	½	*	½	½	½	½	1	½	½	½	½	6
4. Fabiano Caruana	USA	2819	½	½	½	*	½	½	0	½	½	½	1	1	6
5. Anish Giri	NED	2779	0	½	½	½	*	0	1	½	½	1	½	½	5½
6. Ding Liren	CHN	2805	0	0	½	½	1	*	1	½	½	½	½	½	5½
7. Ian Nepomniachtchi	RUS	2775	0	½	½	1	0	0	*	½	1	1	½	½	5½
8. Sergej Karjakin	RUS	2748	½	½	0	½	½	½	½	*	½	½	½	½	5
9. Vishy Anand	IND	2767	½	½	½	½	½	½	0	½	*	0	½	½	4½
10. Shakh. Mamedyarov	AZE	2774	½	0	½	½	0	½	0	½	1	*	½	½	4½
11. Maxime Vachier-Lagrave	FRA	2779	0	½	½	0	½	½	½	½	½	½	*	½	4½
12. Hikaru Nakamura	USA	2754	0	0	½	0	½	½	½	½	½	½	½	*	4

i Kroatien.

Der var dog ikke meget nostalgi over feltet: tolv af de allerbedste spillere netop nu i direkte duel i klassisk skak.

Turneringen var endnu en afdeling i Grand Chess Tour, og det endte med en ny stor triumf for verdensmesteren.

Carlsen har hele året henrykket skakfans med mere direkte, aggressivt spil, end man har været vant til at se fra hans hånd. Og så spiller han også meget mere teoretisk kritiske varianter. Der er ingen tvivl om, at han udnytter de mange åbningsforberedelser, der blev lavet til VM-matchen i London sidste efterår. Men det allervigtigste er spilleglæde og selvtillid. Carlsen sprudler simpelthen, og han smadrer nærmest konkurrenterne. Det minder om Ka-

sparov i hans storhedstid. Spørgsmålet er, om Carlsen kan blive ved. Hvis han kan, bryder han formentlig igennem den magiske 2900-barriere som den første nogensinde.

Peter Heine kommenterer

Ding Liren (2805)
Magnus Carlsen (2875)
Katalansk / E05

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. g3 Le7
5. Lg2 0-0 6. 0-0 dxc4 7. Dc2

Ding udviser ofte stor loyalitet over for sine åbningsystemer, og her spiller han sin yndlingsvariant i Katalansk.

7... b5!?

Indtil for et par år siden blev 7...

a6 betragtet som obligatorisk, men nu er både 7... b6 og 7... c6 ligesom teksttrækket populære valg.

8. a4 b4 9. Sfd2!?

Hvids mest kritiske træk. Ideen er et positionelt bondeoffer. Interessant er det, at Magnus' sekundant til VM-matchen i 2018, verdensmesteren i hurtigskak Daniil Dubov, som hvid forsøgte 9. Sbd2 Lb7 10. Sxc4 c5 11. dxc5 Le4 12. Dd2!?, og det gav en slutspilsfordel mod Nakamura i Moskva Grand Prix.

9... Sd5!?

Dette spilles dog meget sjældent og er stilistisk set meget anderledes end hovedvarianten. På 9... c6 giver 10. Sxc4 Dxd4 11. Td1 Dc5 hvid fin kompensation for bonden, igen fra det nylige Moskva Grand Prix hvor Grischuk med hvid besejrede Nakamura.



Stjerne omgivet af unge kroatiske fans.

Foto: Lennart Oates.

10. Sxc4 c5 11. dxc5 La6!

Teknisk set nyheden, sort har i de få eksisterende partier slået tilbage på c5. Magnus indrømmede bagefter, at dette var blandt forberedelserne til VM-matchen, og det faktisk er den type skak, hvor man presser stillingen maksimalt i tiltro til det taktiske element.

12. Se3

Ding, der ikke havde den luksus at

få kontrolleret denne stilling med en computer, stod her overfor en vanskelig opgave med at vurdere de talrige muligheder. Mange ideer ser fristende ud for hvid, men hvis antagelsen er, at verdensmesteren ikke bare spiller dårlige varianter, skal man træde varsomt. 12. Td1 er meget logisk, men efter 12... Sd7 13. c6 Tc8 14. Se5 Sxe5! har sort fremragende modspil.

12... Sd7 13. Sxd5 exd5 14. c6

14. Lxd5 Tc8 15. c6 Se5 16. Td1 fører til varianten nedenfor.

14... Tc8 15. Lf4

Ding fortsætter med at finde gode træk:

15. Td1 Se5 16. Lxd5 Sxc6! 17. Lxf7+ Txf7 18. Txd8 Lxd8 er et stærkt dronningoffer, som i praksis giver fremragende kompensation, og hvor computeren siger, at hvid hellere må forsøge at forcere remis for ikke at komme til at stå dårligst.

15... Sc5 16. c7 Dd7 17. Sd2**17... g5!?**

Fortsat i den moderne computerstil og ikke "fornuft-skak" med et træk som 17... Ld6, der forsøger at omringe c7-bonden for at genoprette den materielle balance. I stedet bliver stillingen presset til sit yderste.

18. Le5 f6 19. Ld4 Txc7 20. Dd1

Carlsen fortalte senere, at selvom han naturligvis var glad for at være inde i sin forberedelse, når hans modstander ikke var det, så gav hans



Ding Liren blev udmanøvreret af Carlsen i slutspillet.

Foto: Lennart Ootes.

stilling stadig ikke meget selvtilid. Objektivt er sort okay, men den hvide stilling er lettere at spille på grund af sorts svækkede konge og den ødelagte bondestruktur. Sort er nødt til at fortsætte med at lægge maksimalt tryk, før hvid konsoliderer sig.

20... Se6 21. Sb3 Lc4!

Et vigtigt træk, der forstyrrer akkurat til tiden. Hvis 22. Le3 så 22... d4! 23. Sxd4 Sxd4 24. Lxd4 Td8, der vinder bonden tilbage med lige spil.

22. Sa5 Sxd4 23. Dxd4 Kg7!

Et fint træk, hvor kongen fjernes fra de hvide felter, hvilket betyder, at f.eks. Lxd5 aldrig vil være med skak. Bemærkelsesværdigt er det, at Magnus vælger den mere aktive position på g7 i stedet for det tilsyneladende sikrere sted på h8. I partifortsættelsen er det imidlertid vigtige faktorer at beskytte f6 og senere være tættere på centrum.

24. Tf1 Lxe2 25. Txc7 Dxc7 26. Te1 Lc5 27. Dxd5 Te8

Hvid kan på ingen måde udnytte bindingen i e-linjen, og Ding er nødt til at begynde at bekymre sig om egen sikkerhed. Her regner han imidlertid forkert. 28. Dc6! ville være det rigtige træk, forskellen er, at efter 28... Dxc6 29. Sxc6 Lh5 har hvid 30. Tc1!, og hvid vil likvidere dronningfløjen og få remis.

28. Db7?! Dxb7 29. Sxb7 Lf8



Nu er det dog en anden sag, da partiet viser, at sort har gode chancer på grund af svækkelserne på dronning-

fløjen, hvis tårnene afbyttes. Magnus følte således under partiet, at 30. Sd8!? var langt det bedste hvide træk, og mens 30... Txd8 31. Txe2 Td1+ 32. Lf1 Lc5 ikke ligefrem er behageligt for hvid, så ser han ud til at få remis ved nøjagtigt spil, ligesom 33. Te4 b3 34. Tc4 Ld4 35. Tb4 Td2 36. Txb3 Lxf2 37. Kh1, selvom sort naturligvis har et vist initiativ, burde det ikke være nok til sejren.

30. Lc6? Te7 31. f3 Lc4 32. Txe7+ Lxe7

Sorts fordel er klar, løberpar og angrebsmål på begge fløje. Er der nok til at vinde?

Jeg antager det er på grænsen, men for at citere Larsen er det væsentligste, at der i det hele taget er chancer.

33. Kf2 f5 34. Ke3 Lg8!

Et smukt træk, der endda nåede at få en rosende Tweet fra Giri. Hele brættet bliver anvendt, og det viser forskellen på springerens og løberens mobilitet.

35. Kd3 g4!?

35... Lf6 bliver mødt af 36. Sd6, der sikrer tilstrækkeligt modspil. Nu begynder Magnus at finde angrebsmål på kongefløjen med ... h5 efterfulgt af ... h4. Hvid skal vælge, hvilken fæstning han går efter.

Spiller han f4 for at holde stillingen lukket, så er risikoen, at løberen ender på g1. fxd4 med afbytning af bønderne virker logisk, men det giver den sorte konge en lettere vej til modstanderens lejr via centrum. Den rigtige beslutning ville faktisk have været den positive tankegang og skubbe bonden frem til a6, startende med 36. a5! Efter 36... h5 37. a6 er den hvide bonde meget nærmere forvandling – og selvom hvid skal være forsigtig – så er springeren solidt garderet på b7. Sort har en række praktiske chancer, men objektivet set er stillingen remis.

36. Sa5

36. fxd4 fxd4 37. Lb5 Ld5 38. Sa5 Lc5 39. Ld7 h5 40. Sc6 Kf6.

36... Lc5

Hvids springer kommer tilbage i

forsvaret, men det er dyr pris at betale, at den sorte løber kan trænge ind via g1.

37. Sc4 Lg1 38. Se3 Le6 39. fxd4 fxd4 40. Ke2

Taktisk er hvid OK, da hvid efter 40... Lxh2 41. Kf2 truer 42. Sf1, men sort kan i stedet bare forøge presset, da hvid er helt passiveret.

40... h5! 41. Ld5 Ld7 42. Lb3 Lxh2 43. Kf2 h4! 44. gxh4 Le5



Principielt skulle hver afbytning få hvid nærmere remisen, men det er betydeligt mere afgørende, at sort kan skabe en fribonde.

45. Sc4 g3+ 46. Kg1 Lf4

Magnus citeres jævnlige for, at han ikke rigtig tror på fæstninger, en følelse som svigtede ham i det 4. VM-parti mod Karjakin, men her er alt i orden. Den sorte konge kommer let ind.

47. Ld1 Lc6 48. b3 Kh6 49. a5 Le4 50. Kf1 Kg7 51. Kg1 Kf6 52. Kf1 Ke6 53. h5 Kd5 54. a6 Kd4 55. Lg4 Kc3 56. Le6

56. Ld1 forsvarer kun midlertidigt, da 56... g2+ 57. Kg1 Ld5 sætter hvid i træktvang.

56... Lc2 57. Sa5 Lc7 58. Sb7 Ld3+ 59. Kg1 Lxa6!?

Min computer siger 59... Le4 og mat i syv træk, men det er for meget at kritisere et træk, som får modstanderen til at opgive.

Et strålende parti af Magnus, som viste sine færdigheder i alle tre faser af spillet.

0-1.

Det mentale spil

To danske skakspillere, den mangeårige kvindelige landsholdsspiller Louise Fredericia og psykolog Bjarne Eiholt, har udviklet en app, som kan hjælpe alle spillere med mentaltræning. Skakbladet opsøgte de to under Xtracon-turneringen for at høre nærmere om projektet

Af Lars Schandorff

Det er altid interessant, når folk kaster sig ud i et ambitiøst projekt – og rent faktisk gennemfører det! Jeg har kendt til arbejdet med en app, der skal hjælpe skakspillere med det mentale, i noget tid. Nu er den færdig! Jeg henter de to skabere, Louise Fredericia og Bjarne Eiholt, i foyeren på Konventum, hvorefter vi går nedenunder og finder et roligt spot.

Hvad er det, det hele handler om?

Louise Fredericia: I sportens verden har man i mange år lavet mental træning for at optimere sine præstationer. Skak er et mentalt spil, men der har aldrig været fokus på at arbejde mentalt. Det kan være, man har udfordringer med at bruge for meget tid; det kan være, man er nervøs under partiet eller inden partiet; man kan også have problemer med at fokusere og koncentrere sig; eller det kan være, man ikke kan sove.

Bjarne Eiholt: Det er vores vurdering, at hele den mentale side af spillet har en meget større betydning, end jeg tror, mange folk er klar over. Ens kognitive evner, altså evnen til at tænke, er meget påvirket af den mentale tilstand.

Hvad er der helt konkret i app'en?

LF: Den er inddelt i tre kategorier: man skal optimere sine tankeprocesser, man skal dealere med forstyrrende tanker, og så er der en om mental ro. Der er femten sessioner i alt. En



Louise Fredericia.

stemme instruerer dig i, hvad man skal gøre. Sessionerne indeholder typisk en afspændingsdel, en visualiseringsdel og en statement-del, dvs. hvor man siger nogle ting til sig selv.

Forestiller man sig, at man vinder partiet?

BE: Nej. Det er en af tingene, man skal lægge væk, altså resultatet af partiet. Det, det handler om, er det, som sker på brættet. Fokuser på det, der sker på brættet. Alt andet kalder vi forstyrrende tanker. For eksempel hvis man møder en meget lavereret, så er det forstyrrende at sidde og tænke på: jeg skal vinde det her; det er en katastrofe, hvis jeg taber. Det skal man lægge væk og så kigge på brættet.

LF: Det er en app for alle uanset styrke.

Mindmaster app,
koster ca. 50 kr.,



læs mere på
www.mindmasterapp.com

På engelsk,
indtalt af Michael Marshall,
engelsk skakspiller



Bjarne Eiholt.



Få et OK Benzinkort og støt Dansk Skak Union hver gang du tanker

Få et OK Benzinkort med en sponsoraftale, så kan du støtte Dansk Skak Union med 6 øre, hver gang du tanker en liter benzin eller diesel. Det koster ikke dig ekstra – OK betaler hele beløbet.

Støt med el fra OK

Med et OK Benzinkort med en sponsoraftale kan du ved også at få el fordoble din støtte fra 6 øre til 12 øre for hver liter benzin eller diesel, du tanker.

Støt med OK Mobil

Du kan også forhøje støtten med OK Mobil. Vælg de OK Mobil-pakke, der passer dig bedst. Så støtter OK med ekstra 6 øre pr. abonnement for hver liter benzin eller diesel, du tanker.

Støt Dansk Skak Union på www.ok.dk/lokalsporten

OK

Mindeord

Lars-Henrik Bech Hansen (14. april 1958 – 25. juni 2019)

*Æresmedlem af DSU (2016),
formand for KSU 1995-2009,
formand for DSU 2009-2015.*

En stor stemme er slukket

En stor stemme i skakverdenen – Ebåde herhjemme hos os selv, men sandelig også længere ude i verden, er slukket.

Lars er ikke hos os mere, og det vil blive et mærkbart tab, specielt i forbindelse med Lars' projekt, Politiken Cup, som vi nu kender under et andet navn.

Det bliver svært at forestille sig somrene i Helsingør uden Lars' store viden og hans altid energiske søgen efter nye gode navne til Xtracon Chess Open, som jeg vil benævne, som Lars' andet barn og det var ikke blevet til den succes uden hans samt Dorte og Christines store indsats.

Lars og jeg lærte hinanden, at kende i 1983, hvor vi begge deltog i Jernbanemesterskabet, dengang på Otto Busses Vej 6, hvor Jernbanens Skakklub havde til huse, og hvor vi hurtigt fandt hurtigt ud af, at vi kom godt ud af det sammen.

Jeg nærmest boede hos Dorte og Lars ude i Høje Taastrup en gang om ugen, når vi spillede klubturneringer i Jernbanen og mærkede deres store gæstfrihed. Det var ikke sjældent, at uret blev både 3 og 4 om natten, inden vi sluttede vores lynskak inkl. indtagelse af et par øl.

Det udviklede sig til et venskab, som blev bibeholdt lige til det sidste, og jeg er stolt af, at være en af de ganske få, som Lars inviterede til sin både 50 og også 60 års fødselsdag i hjemmet i Tølløse.

Lars og jeg fulgte ad langt hen ad vejen, hvor han som formand ønskede mig med, som hans kasserer i Jernbanens Skakklub, Tåstrup Skakforening, og senere i KSU.

Den største oplevelse i den forbindelse blev "Kulturby96" i Køben-

havn, hvor han styrede begivenhederne med Bent Larsen, bokseren Brian Nielsen, nogle operasangere og mange andre udover en masse skakspillere, som fik en kæmpe oplevelse, og hvor jeg havde fornøjelsen af at være hans stævnekasserer.

Vi deltog sammen i et utal af danske mesterskaber, nordiske mesterskaber og USIC-mesterskaber rundt omkring i Europa i Jernbaneskak-sammenhæng, hvor vi altid boede sammen, og hvor han grinende fortalte, at der "gik en cigaret gennem værelset", når jeg vågnede om natten og dengang tændte en smøg, hver gang det var muligt.

Selvom vi alle kendte Lars, som et meget engageret menneske i skakverdenen er det ligeså sten sikkert, at han var et enormt varmt familiemenneske, og jeg vil aldrig glemme, hvor hårdt Dorte og han kæmpede for at få det ønskebarn, som jeg kan forsikre, at Christine blev.

Han var enormt stolt af sin datter og en meget omsorgsfuld far og ægtemand.

Lars kunne være barsk, når der skulle forsvares meninger og forhandles aftaler, men hans bløde punkt fandtes, når det gjaldt familien, og mine tanker går til de to piger, som nu har mistet dette vigtige holdepunkt i livet.

For alle os andre der har mistet en god ven bliver det også et mærkbart tab og en tom fornemmelse, når der ikke kommer en frisk kommentar, uanset om det drejer sig om noget politik eller enhver anden sag, som Lars havde en mening om.

*Æret være Lars' minde
Bjarne Haar*

Skak på alle niveauer

Det er meget trist og svært at forstå at Lars-Henrik Bech Hansen ikke er her mere.

Jeg kendte ikke meget til Lars, da jeg kom ind i KSU's bestyrelse i 2006



Ved påskestævnet i Svendborg i år fungerede Lars-Henrik Bech Hansen endnu en gang som en yderst kompetent turneringsleder, ligesom han før stævnet som sædvanlig havde styret alle tilmeldingerne fra deltagerne. Lars-Henrik Bech Hansen blev fortjent hyldet af formand Poul Jacobsen ved stævnefesten.

Foto: Thomas Vestergård.

med ansvar for juniorarbejdet. Lars, som jeg og mange kaldte ham, mens andre kaldte ham Lars-Henrik, var på det tidspunkt formand for KSU og var samtidig kendt som ankermanden siden 1995 bag Danmarks største skakstævne – Copenhagen Chess Festival – på det tidspunkt og igennem mange år kendt som "Politiken Cup".

Men jeg havde ikke været længe i KSU-arbejdet, før jeg blev klar over, at Lars var en både visionær og kvalificeret og samtidig meget arbejdssom organisationskraft! Lars' ideer og arbejdsindsats handlede ikke blot om turneringsaktiviteter, men om alle former for relevante aktiviteter for skakspillere – såvel voksne som juniorer og på alle styrkeniveauer, samt selvfølgelig også om skakorganisation. Ud over at være en flittig og god skakspiller selv, var Lars med sine kvalifikationer fra bl.a. sit civile liv også en dygtig organisationsmand, som samtidig havde den gode egenskab, at han formåede at engagere andre gode kræfter i skakligt arbejde – og skabe arbejdsglæde i "teamet".

Lars' elskede skak! Det tror jeg alle, som kendte Lars, ved. Skakturneringer, skakbøger, skakvenner, skakmø-



der, skakdommerarbejde, skakorganisation osv.! Og Lars havde med sin direkte facon nemt ved at komme i snak med alle skakspillere. Man kunne nemt komme i en spændende diskussion, for Lars holdt sig ikke tilbage fra at være uenig med fremsatte synspunkter! Lars og jeg var af og til også uenige om forskellige emner, men vi kunne snakke og diskutere hvad som helst på en god måde og samtidig hygge os og more os! Jeg fandt i øvrigt hurtigt ud af, at efter en god diskussion kunne Lars i nogle tilfælde godt flytte sig næste dag – så gode argumenter og diskussion var slet ikke formålsløse!

Mon ikke mange skakspillere, bl.a. i Helsingør og i DM-Påskestævnet har siddet med Lars ved morgenbordet og haft en god snak!? Lars viede nemlig også tid til de uformelle samtaler i skakmiljøet, og en god times tid eller mere fx ved morgenbordet gav gode muligheder for at vende spændende skakemner med dem, der kom forbi ved bordet!

Lars var i 6 år – 2009-2015 – formand for Dansk Skak Union. Disse år krævede en omfattende arbejdsindsats fra Lars' side med alle hjørner af dansk skak. Samtidig havde Lars nogle ønsker om nyskabelser og ændringer, som der også blev brugt kræfter på, selvom organisationen og tiden ikke var moden til dem alle.

Jeg er glad for, at jeg lærte Lars at kende, og at vi havde et langt og godt samarbejde i skakorganisatorisk regi samtidig med at vi var gode venner – og at vi havde en utrolig masse gode oplevelser sammen i skakkens verden.

Lars var altid positiv og konstruktiv – med fokus på ”bolden” – i både samarbejde og diskussioner og i sit skaklige engagement. Det har vi alle fået stor glæde af med den store indsats Lars har gjort for dansk skak.

Æret være Lars-Henrik Bech Hansens minde

Tom Skovgaard

Et for tidligt punktum

En smuk og enkel bisættelse med deltagelse af familie og de nærmeste skakvenner, satte et alt for tidligt punktum for Lars-Henrik Bech Hansens liv. En elegant og velformuleret prædiken oplyste menigheden om vigtige begivenheder og prioriteter i et aktivt liv, hvor især familie, politik og skak var vigtige emner for ham.

Det var, og er stadig, svært at forstå at den sidste diskussion er ført, at vi ikke længere skal forsøge at gøre gode skakoplevelser endnu bedre, at vi ikke længere sammen skal glæde os over unge danske talenter udvikling osv. osv.

Tak for alt Lars-Henrik – æret være dit minde!

Poul Jacobsen, formand for DSU

Reaktioner

Lars-Henrik Bech Hansen var en kendt personlighed i det internationale skakliv. Kendt af alle fra verdensmestre til begyndere. Kondolencer fra hele verden strømmede ind. Her er et lille udvalg.

Nigel Short, tidligere VM-udfordrer og vicepræsident i FIDE:

Jeg er meget ked af at høre dette. Lars støttede mig gennem hele min karriere, og jeg er glad for, at jeg i det mindste modtog flere af hans talrige turneringsinvitationer. Jeg er dybt taknemmelig for hans varme venskab. Det er et stort tab for dansk skak.

Arkady Dvorkovich, FIDE-præsident:

Til familien Hansen. Kære Dorte

Det er med den dybeste tristhed, at vi hørte om tabet af din kærlige partner, vores kollega og ven, Lars-Henrik Bech Hansen. Han var et højt respekteret medlem af vores skakfamilie, elsket og beundret af mange af os.

Hansen var i mange år FIDE zo-



De mange blomster blev lagt ved Soderup Kirkes fællesgrav. Lars-Henrik Bech Hansens hustru Dorte Hansen takker på familiens vegne for de mange smukke blomster og hilsner. *Foto: Privat.*

nepræsident og formand for Dansk Skak Union. Hans hengivenhed til skak som spiller, dommer og arrangør var eksemplarisk. Hele skaksamfundet skylder ham tak, og vi har modtaget talrige kondolence-meddelelser fra de mange spillere, der deltog i Copenhagen Chess Festival og Xtracon Open.

Lars var et fantastisk individ, der vil blive savnet af alle, der kendte ham.

På vegne af FIDE vil jeg gerne udtrykke vores oprigtige kondolencer i disse vanskelige tider. Videregiv venligst disse følelser til hans slægtninge og kære.

Sune Berg Hansen, stormester og skakredaktør (uddrag af i Politiken):

Lars var den fødte organisator, og når han stod bag en turnering, var der altid en aura af ro over begivenheden; det hele gled ubesværet, og ingen af arrangørerne så stressede ud. Hvis noget endelig gik galt, blev det diskuteret, analyseret og løst. Løsningen indgik derefter som en del af den voksende viden om at arrangere skakturneringer. Det var den effekt, der betød, at Politiken Cup (senere Xtracon Chess Open) voksede fra at være en fin turnering til et verdensbrand.

Aktuel taktik

Løsninger til taktikøvelser side 28

1. Gabriel Sargissian – Johan-Sebastian Christiansen

27. Sh5!

Med et dobbeltangreb på g7 og f6 (og dermed d5).

27... Td7

27... Sxh5 28. Txd5+ vinder også en bonde for hvid.

28. Sxg7

Hvid vandt efter 72 træk.

1-0.

2. Martin Haubro – Rasmus Svane

41... g5!

Det træk, sort gerne vil spille. Det er sværere at se, hvorfor det virker.

42. hxg5 hxg5 43. Ld6

43.Lxg5 taber efter 43... Dh2+ 44. Kf3 Se5+, og sort vinder dronningen.

43... De1+ 44. Kf3 De3 mat.

0-1.

3. Rasmus Svane – Martin Percivaldi

50. Sd8!

Dette lille mellemtræk gør den store forskel.

50. Txd7?! Dxd7 er ok for sort, da hvid efter 51.Dxh5? Dxc6 skal kæmpe for at bevise, at der er kompensation for springeren.

50... De8 51. Txd7 Dxd7 52. Dxh5! Dxd8

Situationen er en anden nu, hvor dronningen står på d8 i stedet for c6.

53. Dg6+ Kf8 54. Dxf5+ Ke8 55. Dh5+ Kf8 56. Dh6+ Ke8 57. Dg6+ Kf8 58. Lg7+

58. Dxh7 vandt også.

58... Ke7 59. Dxe4+ Kf7 60. Dxh7 Dd1 61. Ld4+ Ke8 62. Dg6+ Kd8 63. Dg8+ Ke7 64. Lxc5+ bxc5 65. Dg5+

Ke8 66. Dxc5 Dh1+ 67. Kg4 Dd1+ 68. Kh4 opgivet.

1-0.

4. Lars Oskar Hauge – Mogens Thuesen

Hvid har ofret to officerer for et afgørende angreb. Men der skal sættes mat, inden man kan indkassere hele pointet.

29. Txe7? Txe7 30. Dxe7 Dxb5??

Så bliver det mat alligevel.

Efter 30... Tf7 kan hvid få et slutspil med en ekstra bonde: 31. De8+ Tf8 32. Th8+! Kxh8 33. Dxf8+ Kh7 34. De7+ Kg8 35. De8+ Kg7 36. cxd4 Dxd4 37. De7+ Kg8 38. g3.

Om Lars Oskar ville have vundet det, eller om Mogens ville have holdt remis, kan vi kun gisne om.

Det vi ved med sikkerhed er, at dette ikke var den rigtige måde at spille på.

31. Dh7 mat.

1-0.

Hvid vinder direkte efter;

29. Th8+ Kf7 30. T1h7+ Ke6, og 31. Txf8!

Det træk, der skal findes og stoles på.

31... Dxb5

Det kritiske forsøg. Men det er ikke noget stort forsøg, da hvid vinder med en masse skakker (31... Txf8 32.Dxe7 mat):

32. Df6+

Denne skak kan også gives på e3.

32... Kd7 33. Dxd4+ Kc7 34. Txe8 Dxe8 35. Db4 Kd7

35... Kd8 36. Dd6+ Ld7 37. Df6.

36.Da4+ Kd8 37.Dxa7

Sort er helt færdig.

5. Monika Machlik – David Miedema

57... Kg3?

57... Ld4? taber efter ideer som 58. Sb6 Kg2 59. a7 h3 60. a8D h2 61. Kc7+ Kg1 62. Dg8+ Kf1 63. Dd5!, og det er slut. For eksempel: 63... Lxb6+ 64. Kxb6 Kg1 65. Dxf5! h1D 66. Db1+, og i dronningslutspillet er det kun hvid, der har en dronning ...

57... Lg1? taber til 58. Sb6 Kg2 59. a7 h3 60. a8D h2 61. Kc7+, og løberen har taget g1-feltet fra kongen.

58. Kxa7 h3 59. Kb6 h2 60. a7 h1D 61. a8D Dh6+ 62. Dc6

Hvid vandt tyve træk senere.

1-0.

Sort kunne have holdt remis med

57... Lf2!

Løberen skal stå på f2, så kongen kan beskytte den!

58. Sb6 Kg2 59. a7 h3 60. a8D h2 61. Kc7+ Kg1,

Og der er ingen måde, hvorpå hvid kan gøre fremskridt.

6. Sune Berg – Kassa Korley

19. Lb1!?

Med en lille fordel til hvid. Partiet blev remis efter 35 træk.

1/2-1/2.

19. Lxa6!

Ville have vundet en bonde.

Pointen er, at

19... Ta8

giver hvid en teknisk gevinststilling efter

20. Dxf8+!! Sxf8 21. Lxb7

Og hvid fører hurtigt på point.

7. Mads Vestby-Ellingsen – Murali Karthikeyan

Sort vinder med en simpel dobbelt-trussel:

16... Lb5!!

Partiet fortsatte: 16... Dxc4? 17. Te1 Le5?! 18. Df3?!

18. Db3! ville have givet hvid klar fordel. I stedet tabte han et kompliceret parti i 36 træk.

17. Df3

17. cxb5? Dh3 med mat.

17... Lxc4 18. Td1

Det meste naturlige. 18. Te1 Th5! med trussel på d-bonden er afgørende.

Hvid kan forsøge 19. Lg5!?, men efter 19... Txg5 20. Df4 Txd5 21. Tac1 vinder sort med 21... Td4! 22. Te4 Txe4 23. Dxe4 d5! og slutspillet er håbløst.

Det bedste forsvar er 18. Le3! Dh3 19. Dg2 Lxd5! 20. f3 De6 21. Lxa7 Le5 med et meget stærkt angreb. Dette er ikke så let at bedømme, men jo længere man kigger på stillingen, jo dårligere ser den ud for hvid.

18... Dh3 19. Dg2 Dg4!

Fulgt af ... Le2! med gevinststilling.

8. Alexander Moiseenko – Dmitrij Kollars

Dette er klart det vigtigste moment i partiet. Sort har brug for at finde det rigtige felt til springeren, hvilket ikke er let.

21... Se3?

21... Sh2 bliver bedst besvaret med 22. Le4! Sxf3+ 23. Lxf3 Lxf3 24. Lxe5 Dxe5 25. Dc3 med lige spil.

22. Dd2 Lxd6 23. Sxd6 Lxf3 24. Le4?

Dette giver unødige problemer. Hvid kunne udligne med 24. Df2! Lxg2 (24... Dxcg2+ 25. Dxcg2 Sxg2 26. Lc4 giver hvid nok modspil) 25. Sxf7 Dc5 26. Te1 Te8 27. Lc4 Kh7 28. Ld3+ med trækgentagelse.

24... Lxg2 25. Lxg2 Td8! 26. Te1 Dxcg2+ 27. Dxcg2 Sxg2 28. Te8+ Txe8 29. Sxe8 Sf4 30. Kh2 a5

30... Kf8 31. Sd6 a6 giver sort gode gevinstchancer.

31. b4 axb4?

Efter dette er remisen ikke så langt væk. Efter 31... Kf8! 32. Sc7 a4! ville sort stadig kunne spille på gevinst.

32. axb4 Sd5 33. b5

b-bonden giver hvid modspil.

33... Kf8 34. Sd6 Sb6 35. Sf5 h5

36. Kg3 g6 37. Se3 Ke7 38. Kf4 f6

39. Ke4 Ke6 40. h4 Sa4 41. Kf3 Ke5

42. Sc4+ Kd5 43. Se3+ Kd6 44. Sg2

Sc3 45. Sf4 g5 46. Sxh5 Sxb5 47.

Sxf6 gxh4 48. Kg4. Remis.

1/2-1/2.

Sort burde have spillet:

21... Sd2!

Meget stærkt.

22. Lxe5

22. Kh1 Sxf3 fører til de samme varianter efter trækombestilling.

22... Sxf3+ 23. Kh1

Herefter skal springerofferet spilles:

23... Dxe5!

23... Sxe5 24. Le4 giver hvid nok modspil til at holde remis.

24. Dc7

Eneste forsøg. 24. gxf3 Lxf3+ 25. Kg1 Dg3+ 26. Kf1 Dxc3+ med afgørende angreb.

24... a6! 25. Dxe5 Sxe5 26. Sd6 Lxg2+

26... Sxd3 27. Sxb7 Tb8 er også lovende

27. Kxcg2 Sxd3,

Og sort bør vinde slutspillet, men der skal selvfølgelig spilles en hel del flere træk.

9. Aryan Tari – Allan Stig Rasmussen

Hvid står selvfølgelig strålende. Men som jeg selv har oplevet, så er det ikke så let at vinde en gevinststilling imod Allan.

21. Tfe1?! Txe3 22. Txe3 Lb7?!

22... h6 med mange problemer var bedre.

23. Df4?!

23. Sg5 h6 24. Sxf7! vandt igen.

Efter 24... Dxf7 25. Sxd6 Dd7 26. Sxb7 Dxb7 27. Dg4! dør sort på de hvide felter.

23... Lf8

23... Td8!?

Denne gang fandt Tari et stærkt angrebskoncept:

24. Sh2! f5 25. g4! a6 26. gxf5! axb5 27. axb5??

En ren buk. Der var ingen grund til at lukke det sorte tårn ind i partiet.

27. fxc6 hxc6 28. Lxc6 gav afgørende angreb.

27... Ta1+ 28. Kg2

Spillerne blev enige om remis, da det var gået op for Tari, at han er ikke længere stod til gevinst efter 28... Se5!! For eksempel 29. dxe5? d4+ 30. Tf3 gxf5!, og sort har flere brikker og mere vigtigt; de er ikke længere så dårlige. Derfor skal hvid sikkert spille 29. fxc6 Sxd3 30. Txd3 hxc6 med lige/uklart spil. 1/2-1/2.

Det direkte

21. Sg5! h6 22. Sxf7!!

er gevinstmetoden. Sorts stilling bliver revet i stykker på de hvide felter.

22... Kxf7

På 22... Dxf7 er 23. Sxd6 det naturligste (men 23. Dg3!? er også meget stærkt) 23... Dd7 24. Sxe8 Lxd3 25. Tfe1! Le4 26. Sxg7 Dxcg7. Ikke nødvendigt, men stærkt er: 27. Txe4!? dxe4 28. Dxe4, og hvid vinder. For eksempel: 28... Df6 29. Dd5+! Kg7 30. Te6.

23. Dg3!

Dette stille træk er ikke let at se.

23... g5

Hvad ellers? 23... Te6 24. Txe6 med en springergaffel på c7; 23... Se7 24. Sxd6+ Kg8 25. Sxe8 Lxd3 26. Sxg7 Lxf1 27. Sh5, og hvid ender med tre bønder ekstra.

24. Df3+

Det er helt slut. For eksempel:

24... Lf6 25. Sxd6+ Dxd6 26. Dh5+ Kg8 27. Dg6+ Kf8 28. Dxc6+ Kg8 29. Lh7+ med mat.



Dansk sejr i Lund

IM-titlen var åbenbart lige akkurat det, der skulle til for Nordkalottens Kåre Hove Kristensen. Straks efter titlen var i hus vandt han IM-turneringen "LASK Schackstudion IM 2019" i universitetsbyen Lund. Han delte sejren med FM Hacker, Tyskland. Begge scorede 6 af 9. Ungdomsspilleren Mikkel Manosri Jacobsen fra BMS delte 3. pladsen med 5½ point, et enkelt point fra IM-normen.

Ratingtab i Bratislava

Danmark havde 12 deltagere med ved EM i ungdomsskak i den slovenske hovedstad Bratislava. Det blev en drøj omgang for de danske talenter, som samlet set måtte aflevere ca. 500 ratingpoint til deres udenlandske modstandere i løbet af ni runder. Ved disse ungdomsmesterskaber ved man, at mange juniorer udenfor toppen er stærkt underratede, og det viste sig at holde stik.

Danmark var dog stærkt repræsenteret med IMerne Jonas Buhl Bjerre (rykket op i U18) og Filip Boe Olsen (U16). Det viser lidt om styrken i toppen af disse mesterskaber, at Jonas og Filip mistede blot hhv. 10 og 11 ratingpoint. Jonas blev nr. 21 med 5½ point. Filip blev nr. 22 med 6 point. Bedste danske placering blev opnået af WFM Ellen Fredericia Nilssen i U18W, hvor hun blev nr. 16 med 5½.

Andre danske resultater:

U10: Vitus Bondo Medhus 5. U12: Philip Uhre Knudsen 4½, Jeppe Hald Falcksgaard 4, Noah Krug Wahlgreen 4 og Karl Emil Elmer Nielsen Refs 3. U14: Casper Liu 6 og Paulius Meskenas 3½. U14W: Ingrid Elmer Nielsen Refs 3. U18: Adesh Easwaralingam 3½.

Pokalfinalen

Hotel Svendborg lagde lokaler til, da Dansk Skak Unions pokalfinale blev spillet pinsesøndag med 55 hold og 200 spillere i fem rækker.

På det seneste har vi set Team Xtracon Køge vinde alt, men sådan gik det ikke i Svendborg. Afgørende betydning for slutresultatet havde det, at man igen var gået tilbage til brætpoint. Havde matchpoint været tællende ligesom sidste år, ville Team Xtracon Køge have vundet. De slog i starten Skanderborg med 3½-½. Faktisk var det Team Xtracon Køges 2. hold, der ved at spille 2-2 mod 1. holdet spændte ben for en ny triumf. Eliterækken blev vundet af Skanderborg med 18 point, Team Xtracon Køge I fik 17 ½ og SK 1968 14 point på tredjepladsen.

Brederækken blev vundet af Valby Skakklub med 18 point. SK 1968 fik 16 på andenpladsen, og Øbro blev nr. 3 med 14 point.

Seniorrækken +65: 1. Randers 11. 2. Køge 10½ (5 MP). 3. Roskilde II 10½ (4 MP).

Seniorrækken +50: 1. Fredericia 20. 2. Roskilde 16½. 3. SK1968 14½.

Juniorrækken: 1. Frem I 20½. 2. Køge 17½. 3. Frem II 14.

Russisk udfordrer

Den kinesiske verdensmester i skak for kvinder, Jun Wenjun, skal møde Aleksandra Goryachkina fra Rusland i VM-matchen. Den russiske kvinde vandt kvindernes kandidatturnering på hjemmebane i Kazan.



Joachim Knudsen scorede maksimumpoint 6 og var dermed stærkt medvirkende til, at Valby vandt brederækken. Dennis Rej, Kurt Klifoth og Mark Jøppesen var med på det vindende hold.

Foto: Claus Qvist Jessen.

Goryachkina var suveræn og havde allerede sikret sig udfordringsretten to runder før slut. Vinderen opnåede 9½ af 14. Ukraineren Anna Muzychuk blev nr. 2 med 8 point, og Kateryna Lagno fra Rusland (tidligere Ukraine) blev nr. 3.

Hollandsk sejr i Kronborg

Den 48. udgave af Kronborg-turneringen – nu Kronborg Chess Open – levede i den grad op til sit engelske navn. Der var hen ved 20 udlændinge blandt de 72 deltagere, der spillede under fornemme forhold på Hotel Marienlyst i Helsingør. IM Daniel Miedema fra Holland vandt med 6 point af 7 foran svenskeren Can Kabadavi med 5 point. I Mester 3 var der en interessant vinder: den blot 10-årige Zi Han Goh fra Singapore, der scorede 6 af 7.

Pelle Bank fra SK 1968 i kamp mod IM Bjørn Møller Ochsner, Skanderborg, på 1. bræt i pokalfinalen. Bjørn scorede 3½ af 6 og spillede sammen med IM Jonas Bjerre (5/6), FM Filip Boe Olsen (5) og FM Mads Boe (4½).

Foto: Claus Qvist Jessen.



SKAKbladet

ISSN 0037-6043
Online: ISSN 2246-5774

115. årgang, nr.3-2019.
Udgivet af Dansk Skak Union.

Redaktion:

Lars Schandorff og Jan Løfberg
att. Løfbergs Forlag
Svend Vonveds Vej 15
2300 København S.
Email: skakbladet@skak.dk

Indsendelsesfrist til nr. 4-2019

Deadline 1. november 2019
Udkommer medio december 2019
Uopfordret materiale aftales med
redaktionen.

Abonnement og ekspedition

Danmark kr. 250 kr. pr. år inkl. moms
og forsendelse.
Udlandet: kr. 350 år, inkl.
forsendelse.
Bestilles hos Dansk Skak Unions
kasserer (se nederst på siden).

Grafisk design og produktion

John Ovesen

Tryk

Bialostockie Zakłady Graficzne S.A.
Al. 1000-lecia P.P. 2
15-111 Białystok – Polen

Næste nummer

Vi rapporterer fra EM for hold i Georgien. Danmark stiller med de rutinerede stormestre Sune Berg Hansen og Lars Schandorff samt de unge talenter Mads Andersen, Jesper Søndergaard Thybo og Jonas Buhl Bjerre.



Bent Larsen fotograferet under et gadeparti mod Boris Spasskij i Stockholm i 1969.

Det er 50 år siden Bent Larsen vandt den store Palma de Mallorca-turnering foran blandt andre den sovjetiske trio: verdensmester Boris Spasskij, eksverdensmester Tigran Petrosjan og kandidatfinalisten Viktor Korchnoi. Jan Løfberg beretter om den dramatiske turnering, som Larsen vandt trods nederlag i de to første runder.

Hvis Skakbladet udebliver eller der er andre problemer med leveringen, så skriv til sales@skaksalg.dk



Dansk Skak Union

Bankforbindelse:

Danske Bank
reg. nr. 3409
kontonr. 0011548938

www.skak.dk

Dansk Skak Union

Formand: Poul Jacobsen, Præstbrovej 6, 8464 Galten
Tlf. 40 83 36 16. Email: formand@skak.dk

Kasserer: Poul Guldbæk Olesen, Akelejevej 11, 8240 Risskov
Tlf. 60 78 95 02. Email: kasserer@skak.dk

Udvikling: Arild Rimestad, Brøndbyvestervej 66C 1. -4, 2605 Brøndby.
Tlf. 42 26 04 66. Email: udvikling@skak.dk

Sekretær: Aage Dalstrup Olsen, Søndervangen 14, 1. tv., 8260 Viby J. Tlf. 20
62 33 01. Email: sekretaer@skak.dk

Organisation: Jesper Scherling Fris, Askevungen 68, 3450 Allerød.
Tlf. 28 89 09 97. Email: organisation@skak.dk

Ratingkartotek: Per Rasmussen, Staldalvej 37, 3760 Gudhjem
Tlf. 56 49 51 13. Email: ratingkomite@skak.dk

Afsender: Dansk Skaksalg ApS Hedemarksvej 11, 8340 Malling

Magasinpost SMP
ID-nr. 42197

Alt har en ende



Levon Aronian
sejrede i St. Louis.
Foto: Cathy Rogers.

Så gik den ikke længere for verdensmesteren **Magnus Carlsen**. Det blev armenieren **Levon Aronian**, der vandt St. Louis Rapid & Blitz forud for Sinquefeld Cup (klassisk skak), som vi beretter om i næste nummer.

Magnus Carlsen tabte ganske usædvanligt fire ud af ni partier i hurtigskak, og i lynskak tabte han seks partier.

Hurtigskakken blev vundet på deling af **Levon Aronian** og **Maxime Vachier-Lagrave** med 6½ af 9. Carlsen fik blot 4 point.

Lynskakafdelingen blev vundet af **Yu Yangyi**, **Ding Liren** og **Sergej Karjakin** med 11½ af 18. **Aronian** og **Carlsen** fik 9 point på en delt 4. plads, mens **Vachier-Lagrave** og **Richard Rapport** fik 8½ på en delt 6. plads.

Hurtigskakpartierne talte dobbelt i følgende slutstilling:

1. **Levon Aronian**, Armenien, 22.
2. **Ding Liren**, Kina, 21½.
3. **Maxime Vachier-Lagrave**, Frankrig, 21½.
4. **Yu Yangyi**, Kina, 21½.
5. **Sergej Karjakin**, Rusland, 19½.
6. **Magnus Carlsen**, Norge, 17.
7. **Richard Rapport**, Ungarn, 16½.
8. **Fabiano Caruana**, USA, 15.
9. **Leiner Dominguez Perez**, USA, 13½.
10. **Shakhir Mamedyarov**, Aserbajdsjan, 12.